หนังสือเรียนภาษาไทย

ชุดพื้นฐานภาษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เล่ม ๒

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑
(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๓๓)

กระทรวงศึกษาธิการ

คำแนะนำผู้ปกครอง

ผู้ปกครองจะช่วยบุตรหลานของท่านให้อ่านและเขียนหนังสือที่บ้านได้ดังนี้

๑. ดูแลให้อ่านหนังสือที่บ้านอยู่เสมอเพื่อให้มีนิสัยรักการอ่าน

๒. ช่วยเหลือให้อ่านและเขียนหนังสือดังต่อไปนี้

  ๒.๑ ช่วยนักเรียนให้อ่านคำยากในบทเรียนก่อนอ่านหนังสือ

  ๒.๒ อ่านเรื่องในหนังสือเรียนแล้วให้เล่าเรื่องให้ฟัง

  ๒.๓ สะกดคำตามหนังสือเรียนแล้วหัดเขียน

  ๒.๔ เล่นทายคำอ่านในหนังสือเรียน

  ๒.๕ อ่านบทอ่านเสริมบทเรียนแล้วให้เล่าเรื่องให้ฟัง

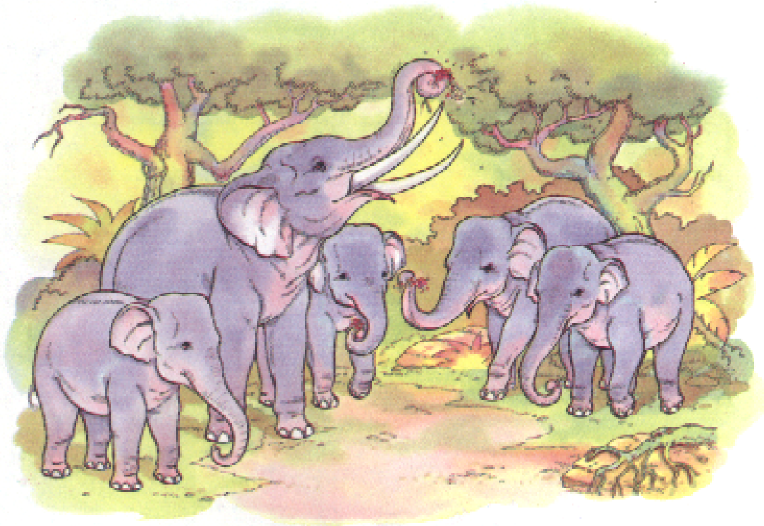
หนังสือเรียนภาษาไทย

ชุดพื้นฐานภาษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เล่ม ๒

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๓๓)

ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เล่ม ๒
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)
พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๓๕ จำนวน ๕๕,๐๐๐ เล่ม

ผู้จัดทำต้นฉบับ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์แจกโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร และโรงเรียนสังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

ISBN 974-10-1398-1

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้วอนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๕

(นายอรุณ ปรีดีดิลก)
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) และแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือเรียน คู่มือครู และแบบฝึกหัดภาษาไทย ระดับประถมศึกษา คณะกรรมการฯ ได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ พร้อมด้วยคู่มือครูและแบบฝึกหัดภาษาไทย เพื่อใช้ทดลองในโรงเรียนในโครงการร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ระดับประถมศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๓๕ และติดตามผลการใช้มาปรับปรุงต้นฉบับเพื่อจัดพิมพ์ใช้จริงในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศในปีการศึกษา ๒๕๓๗ ต่อไป

การเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักสูตร ฉบับปรับปรุง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาไทยอย่างมีความหมาย พัฒนาทักษะกระบวนการและความคิดของผู้เรียน ส่งเสริมทักษะและความสามารถทางภาษา ทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ให้ใช้ภาษาเพื่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ นี้ กำหนดคำพื้นฐานประมาณ ๑,๒๐๐ คำ ตามที่กำหนดในหลักสูตร พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) ขณะเดียวกันก็พัฒนาวงคำให้กว้างขวางขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ด้วย

อนึ่ง การสอนภาษาไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ นี้ วิธีสอนจะแตกต่างไปจากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ กล่าวคือการสอนอ่านจะเน้นการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจมากขึ้น มุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อวิเคราะห์โครงสร้างของเรื่อง สามารถจับประเด็นสำคัญ จัดลำดับเรื่อง หารายละเอียดของเรื่อง หาเหตุและผล สรุปความจากเรื่องที่อ่านได้ และยังมุ่งที่จะเสริมสร้างทักษะการสะกดคำ การนำหลักภาษามาใช้ในการพูดและการเขียนให้ถูกต้อง มุ่งฝึกทักษะการเขียนเรียงความตามโครงสร้างของเรื่อง การตอบคำถาม การเขียนเชิงสร้างสรรค์ การเขียนในชีวิตประจำวัน ให้มีนิสัยรักการเขียนและรักการอ่านเพื่อการแสวงหาความรู้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตในภายภาคหน้า

นอกจากนี้หนังสือเรียนชุดนี้ยังคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคม โดยกำหนดเรื่องให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมเพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติตามคุณธรรมอย่างมีความสุข ครูและผู้ปกครองจึงควรร่วมมือกันฝึกนักเรียนให้อ่านหนังสือด้วยตนเองให้มากขึ้น โดยเฉพาะการอ่านบทร้อยกรองและอ่านเสริมบทเรียน เพื่อช่วยสร้างเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของเรื่อง การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การสอนภาษาไทยจะต้องสร้างเสริมทักษะการเขียน ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด ลำดับเรื่องตามเหตุการณ์ คิดอย่างมีเหตุมีผล สามารถเขียนเรื่องตามความคิด เขียนอย่างมีรายละเอียดของเรื่อง มีความสามารถในการฟัง และสามารถเขียนเรื่องจากการฟังได้ จากแนวการสอนดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาดีขึ้น

กรมวิชาการหวังว่าหนังสือเรียนภาษาไทยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร อย่างไรก็ดี หนังสือเล่มนี้อาจยังมีข้อควรปรับปรุงแก้ไขอยู่อีกบ้าง กรมวิชาการยินดีรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขหนังสือเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กรมวิชาการขอขอบคุณคณะกรรมการฯ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือเรียนนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีไว้ ณ โอกาสนี้

(นายจำเริญ เลกธีระ)
อธิบดีกรมวิชาการ
๑๓ พฤษภาคม ๒๕๓๕

สารบัญ

บทที่ ๑๐
ป่าดีน้ำอุดม

ครูดวงดาวและคณะครูพานักเรียนมานั่งคอยรถไฟที่สถานีรถไฟ เพื่อไปทัศนศึกษาและบำเพ็ญประโยชน์ เด่น ชูชาติ วิชิต ยิ่งยง และเพื่อน ๆ ต่างพากันตื่นเต้นและดีใจที่จะเดินทางด้วยรถไฟ ก่อนที่ขบวนรถไฟจะเข้าสู่สถานี เสียงระฆังดังบอกเป็นสัญญาณให้ผู้โดยสารรู้ว่ารถไฟจะเข้าเทียบชานชาลาสถานีรถไฟแล้ว นายสถานีถือธงแดงและธงเขียวออกมายืนรอ เมื่อนายสถานียกธงแดงให้สัญญาณ ขบวนรถไฟก็แล่นเข้าสู่สถานีรถไฟอย่างช้า ๆ และหยุดเทียบที่ชานชาลา ผู้โดยสารที่ชานชาลาสถานีต่างหอบหิ้วข้าวของของตนเพื่อเตรียมตัวขึ้นรถไฟ เมื่อผู้โดยสารบนรถไฟลงจากรถไฟเรียบร้อยแล้ว ผู้โดยสารที่จะไปกับขบวนรถไฟต่างก็รีบเร่งขึ้นรถไฟ เนื่องจากรถไฟจอดที่สถานีมีเวลาจำกัด หลังจากผู้โดยสารลงและขึ้นรถไฟเรียบร้อยแล้ว นายสถานีรถไฟก็ยกธงเขียวเป็นสัญญาณให้ขบวนรถไฟแล่นออกจากสถานี

ขบวนรถไฟแล่นผ่านเขตชุมชนสู่ท้องทุ่งท้องนาที่มีต้นข้าวเขียวขจีสุดลูกหูลูกตา ท้องนาบางแห่งชาวนากำลังปักดำนาอยู่อย่างขะมักเขม้น นักเรียนต่างรู้สึกสดชื่นและตื่นเต้น ต่างพูดคุยกันอย่างสนุกสนาน เด่นมองเห็นนกกระเต็นตัวหนึ่งเกาะอยู่บนกิ่งไม้ริมหนองน้ำข้างทางรถไฟ เด่นรีบชี้มือบอกให้เพื่อน ๆ ดูนกกระเต็น

"พวกเธอดูนกกระเต็นตัวนั้นซิ มันพุ่งตัวลงจับปลาในน้ำคาบขึ้นไปกินบนกิ่งไม้นั่น"

"ผมเห็นมันตอนจับปลา มันทิ้งตัวลงไปที่ผิวน้ำ ครู่เดียวก็มีปลาติดปากขึ้นมา" ชูชาติบอกด้วยน้ำเสียงตื่นเต้น

นักเรียนพูดคุยกันเสียงดังพอได้ยิน ไม่รบกวนครูและผู้โดยสารคนอื่น ๆ เพราะนักเรียนได้รับการอบรมสั่งสอนเรื่องมรรยาทการพูดการฟังมาแล้วว่า เมื่อจะพูดคุยกันไม่ควรพูดเสียงดังเป็นที่รบกวนผู้อื่น

รถไฟแล่นเข้าสู่เขตป่าดง สองข้างทางมีต้นไม้เล็กและต้นไม้ใหญ่ขึ้นเรียงราย บางแห่งก็ขึ้นเบียดกันจนทึบ ดอกไม้ป่าหลากสีกำลังแย้มกลีบบาน มีผีเสื้อบินตอมอยู่ขวักไขว่ ไกลออกไปมองเห็นภูเขาหลายลูกติดกันเป็นพืดและสลับซับซ้อน บางลูกมองดูคล้ายคนนอน เด็ก ๆ พากันดูธรรมชาติสองข้างทางรถไฟอย่างเพลิดเพลิน

"รถไฟแล่นมาตั้งนานยังไม่พ้นป่าเลยนะ" วิชิตหันไปพูดกับยิ่งยง

"อากาศเป็นพิษ ชีวิตจะสั้น ต้นไม้เท่านั้นทั้งกันและแก้" เด่นอ่านป้ายคำขวัญที่ติดไว้ริมป่าข้างทางรถไฟ ทำให้ชูชาติสนใจอ่านป้ายถัดไปบ้างว่า

"ป่าไม้ไม่ถูกเผา ถ้าเราช่วยกันระวังไฟ"

ครูดวงดาวได้ยินเด่นและชูชาติอ่านคำขวัญจึงเอ่ยขึ้นว่า "คำขวัญเหล่านี้เป็นคำขวัญที่ดีมาก ทุกคนน่าจะจดเอาไว้" ครูดวงดาวกล่าว

ต่อไปว่า “ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติ เป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำลำธาร ป่าไม้เป็นสมบัติของชาติที่ทุกคนจะต้องช่วยกันรักษา”

“ภูเขา แม่น้ำลำคลองเป็นสมบัติของชาติด้วยหรือเปล่าครับ” เด่นถามครูดวงดาว

“ใช่ซิจ๊ะ ภูเขา แม่น้ำลำคลองเป็นสมบัติของชาติที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ทุกคนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน เราจึงไม่ควรทำลายภูเขา แม่น้ำลำคลอง ป่าไม้” ครูดวงดาวอธิบาย ทุกคนฟังครูดวงดาวอธิบายด้วยความตั้งใจ และมองออกไปทางหน้าต่างรถไฟเพื่อชมความงามของธรรมชาติสองข้างทาง

“ผมหิวแล้วครับ” ยิ่งยงบอกครูดวงดาว ครูดวงดาวดูนาฬิกาแล้วบอกว่า

“เที่ยงแล้ว กินข้าวกลางวันกันเถอะ”

เด็ก ๆ ล้วงเอาข้าวห่อในเป้ของตนออกมา ชูชาติรีบเตือนเพื่อน ๆ ว่า “อย่าลืมล้างมือก่อนกินอาหารนะครับ”

ทุกคนทยอยกันไปล้างมือที่อ่างล้างมือ แล้วกลับมานั่งรับประทานอาหารอย่างเอร็ดอร่อย

เด่นมองเห็นเศษกระดาษตกอยู่ใกล้ ๆ ยิ่งยง จึงบอกยิ่งยงว่า "ยิ่งยงเก็บเศษกระดาษที่ตกอยู่ข้างคุณใส่ถุงนี่หน่อยซิ"

ยิ่งยงเก็บเศษกระดาษใส่ถุงที่เด่นยื่นให้ ทั้งสองคนมองไปยังข้อความที่อยู่เหนือศีรษะแล้วอ่านข้อความดัง ๆ ว่า

"รถไฟเป็นสมบัติของท่าน โปรดช่วยกันรักษาความสะอาด"

ครูดวงดาวยิ้มด้วยความพอใจ แล้วกล่าวขึ้นว่า

"รถไฟเป็นยานพาหนะที่ทุกคนใช้ร่วมกัน จึงถือว่าเป็นสมบัติของทุกคนในชาติ ทุกคนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของ จึงต้องช่วยกันรักษาสมบัติเหล่านี้ด้วย"

เมื่อรถไฟมาถึงสถานีที่อำเภอเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นจุดหมายปลายทางที่นักเรียนจะมาทัศนศึกษาธรรมชาติและบำเพ็ญประโยชน์

คณะครูและนักเรียนจึงลงจากรถไฟแล้วเดินต่อไปที่สวนป่า เจ้าหน้าที่สวนป่าได้จัดบ้านพักไว้ให้คณะครูและนักเรียน ธรรมชาติรอบบ้านพักร่มรื่นและเงียบสงบ หลังบ้านพักมีลำธารเล็ก ๆ น้ำไหลเอื่อย ๆ ตลอดเวลา น้ำในลำธารใสสะอาดมองเห็นปลาแหวกว่ายไปมา ใต้ต้นไม้ริมลำธาร เจ้าหน้าที่สวนป่าได้จัดม้านั่งสำหรับนั่งพักผ่อน ดอกไม้บริเวณบ้านพักส่งกลิ่นหอมรวยริน ผึ้งและผีเสื้อบินตอมดอกไม้หากินน้ำหวาน แมลงปอเกาะกลุ่มบินฉวัดเฉวียนอยู่เหนือผิวน้ำ ครูดวงดาวให้นักเรียนพักผ่อนตามอัธยาศัย ก่อนที่จะเข้าฟังคำบรรยายของเจ้าหน้าที่สวนป่า ชูชาติสนใจดูแมลงปอที่บินโฉบขึ้นโฉบลง ทั้งสองชอบใจที่เห็นแมลงปอบางตัวทำหางงอ ๆ แล้วแตะผิวน้ำก่อนจะโผบินขึ้น

"แมลงปอมันทำเหมือนกำลังจะวิดน้ำอย่างนั้นแหละ" ซูชาติพูด

"ไม่ใช่หรอก มันออกไข่ต่างหากล่ะ แมลงปอออกไข่ในน้ำ" เด่นพูด ขณะนั้นเด็กทั้งสองคนได้ยินเสียงหึ่ง ๆ อยู่เหนือศีรษะ จึงแหงนหน้ามองขึ้นพร้อมกัน

"ตัวอะไรน่ะ สีเขียว สวยจัง" ซูชาติถาม

"แมลงทับไงล่ะ ดูซิมันจะบินไปเกาะต้นอะไรนะ"

เด่นพูดพลางมองดูแมลงทับที่บินวนเวียนอยู่ใกล้ ๆ สักครู่หนึ่งมันก็บินไปเกาะที่ต้นมะขามเทศ เด่นกับซูชาติวิ่งตามไปดู ทำให้เพื่อน ๆ หลายคนสนใจตามไปดูด้วย

"โธ่ มันบินมาหาใบไม้กินนั่นเอง" เด่นบอกกับทุกคน ขณะที่จ้องดูแมลงทับเกาะกินใบอ่อนของต้นมะขามเทศ

พอดียิ่งยงส่งเสียงเรียกมาจากทางด้านหนึ่งของสวนป่า เด่นและซูชาติรีบวิ่งไปทางเสียงเรียกของยิ่งยง ทั้งสองคนพบครูดวงดาววิชิต ยิ่งยง และนักเรียนกำลังยืนฟังเจ้าหน้าที่สวนป่าอธิบายวิธีปลูกต้นไม้ เมื่อนักเรียนเข้าใจวิธีปลูกต้นไม้แล้ว เจ้าหน้าที่สวนป่าจึงชี้มือไปที่แปลงเพาะชำให้นักเรียนไปเอากล้าไม้มาปลูกในหลุมที่จัดไว้ให้

"นักเรียนอยากปลูกต้นไม้อะไรก็นำมาปลูกในหลุมที่คนงานขุดหลุมเตรียมไว้ให้ " เจ้าหน้าที่สวนป่าบอกด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม

"เด่นปลูกต้นอะไร" ซูชาติปลูกต้นไม้อยู่ใกล้ ๆ ถามขึ้น

"ผมปลูกต้นสะเดา เจ้าหน้าที่สวนป่าบอกว่าต้นสะเดาเป็นต้นไม้โตเร็ว ดอกและใบอ่อนจิ้มน้ำพริกกินได้ และกินกับน้ำปลาหวาน

อร่อยมาก แต่ผมไม่ชอบกินหรอกเพราะมันขม คุณล่ะปลูกต้นอะไร" เด่นถามชูชาติบ้าง

"ผมปลูกต้นคูน ผมชอบดอกสีเหลืองเป็นพวง ดูแล้วชื่นตาชื่นใจดี" ชูชาติพูดด้วยน้ำเสียงร่าเริงก่อนที่จะหันไปถามวิชิตกับยิ่งยง

"ผมปลูกต้นมะขาม" วิชิตเงยหน้าบอก แล้วก้มหน้าก้มตาเอามือกดดินรอบ ๆ โคนต้นให้แน่น เวลารดน้ำต้นมะขามที่ปลูกใหม่จะได้ไม่ล้ม

"ผมปลูกต้นสัก เมื่อต้นสักโตจะได้ใช้ไม้ทำบ้านเรือนได้" ยิ่งยงบอก

หลังจากนักเรียนปลูกต้นไม้เสร็จแล้ว นักเรียนนำถังน้ำไปตักน้ำที่ลำธารมารดต้นไม้ที่ตนปลูก ครูดวงดาวให้นักเรียนแต่งคำขวัญเกี่ยวกับป่าไม้หรือต้นไม้

"มีรางวัลสำหรับการประกวดคำขวัญด้วยนะจ๊ะ" ครูดวงดาวบอกกับนักเรียนด้วยน้ำเสียงแจ่มใส แม้ใบหน้าจะชุ่มไปด้วยเหงื่อ

ผลของการประกวดคำขวัญ เด่นได้รับรางวัลชนะเลิศ คำขวัญของเด่นที่ได้รับรางวัล ได้แก่ "ป่าดีน้ำอุดม ป่าล่มน้ำเหือดหาย" เด่นได้รับรางวัลเป็นภาพน้ำตก เขาภูมิใจมากเพราะเป็นภาพวาดฝีมือของหัวหน้าสวนป่า

คำใหม่

กลีบ กำเนิด ขบวน ขม เขต คณะ คำขวัญ คูน โคน งอ จอด จำกัด จิ้ม จุดหมายปลายทาง ฉวัดเฉวียน โฉบ ชานชาลา ชุมชน ซุ่ม (ชูชาติ) (ดวงดาว) (เด่น) โดยสาร ต้นน้ำ ต่างหาก แต่ง ถัด ทยอย ทรัพยากร ทัศนศึกษา ทึบ เทียบ โธ่ นกกระเต็น นายสถานี แน่น เบียด เป้ เผา โผ ฝีมือ พวง พืด พุ่ง เพาะชำ มรรยาท มะขามเทศ แมลงทับ ยานพาหนะ (ยิ่งยง) แย้ม ล่ม ล้วง เลิศ (วิชิต) ศีรษะ เศษ สถานี สลับซับซ้อน สะเดา หลาก หลุม หึ่ง เหือดหาย แหล่ง อบรม อัธยาศัย อ้าง

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

ขบวนรถไฟ อ่านว่า ขะ-บวน-รด-ไฟ

ขะมักเขม้น อ่านว่า ขะ-มัก-ขะ-เม่น

เขตชุมชน	อ่านว่า	เขด-ชุม-ชน
คำขวัญ	อ่านว่า	คำ-ขวัน
คำบรรยาย	อ่านว่า	คำ-บัน-ยาย
ฉวัดเฉวียน	อ่านว่า	ฉะ-หวัด-ฉะ-เหวียน
ต้นมะขามเทศ	อ่านว่า	ต้น-มะ-ขาม-เทด
ทยอย	อ่านว่า	ทะ-ยอย
ทัศนศึกษา	อ่านว่า	ทัด-สะ-นะ-สึก-สา
ทรัพยากร	อ่านว่า	ซับ-พะ-ยา-กอน
ธรรมชาติ	อ่านว่า	ทำ-มะ-ชาด
บำเพ็ญประโยชน์	อ่านว่า	บำ-เพ็น-ประ-โหยด
ผู้โดยสาร	อ่านว่า	ผู้-โดย-สาน
ภูมิใจ	อ่านว่า	พูม-ใจ
มรรยาท	อ่านว่า	มัน-ยาด
ยานพาหนะ	อ่านว่า	ยาน-พา-หะ-นะ
รางวัล	อ่านว่า	ราง-วัน
ลำธาร	อ่านว่า	ลำ-ทาน
ศีรษะ	อ่านว่า	สี-สะ
สถานีรถไฟ	อ่านว่า	สะ-ถา-นี-รด-ไฟ
สมบัติ	อ่านว่า	สม-บัด
สัญญาณ	อ่านว่า	สัน-ยาน
อัธยาศัย	อ่านว่า	อัด-ทะ-ยา-ไส

คำที่ไม่มีสระอะ แต่อ่านออกเสียงอะกึ่งเสียง

ขบวน ขณะ ขะมักเขม้น ขจี ฉวัดเฉวียน ทยอย ทรัพยากร ทัศนศึกษา ธรรมชาติ พาหนะ สถานี สนุกสนาน สลับ อธิบาย อัธยาศัย เอร็ดอร่อย

คำที่ใช้ รร

บรรยาย มรรยาท ธรรมชาติ

คำที่สะกดด้วยแม่กม

ธรรมชาติ ภูมิใจ

ความรู้ทางภาษา

การฟังและการพูด

การฟังเป็นการได้ยินเรื่องราวให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่ได้ยิน และนำมาคิดพิจารณาว่าเรื่องราวนั้น ๆ ควรเชื่อได้หรือไม่ นำไปใช้ประโยชน์ได้เพียงใด

ข้อควรปฏิบัติในการฟัง

๑. ตั้งใจฟัง ไม่พูดหรือสนทนากันขณะฟังผู้อื่นพูด

๒. คิดติดตามเรื่องที่ฟังว่าเรื่องที่ฟังเกี่ยวกับอะไร มีความถูกต้องเชื่อถือได้หรือไม่

๓. การฟังคำบรรยายควรจดข้อความสำคัญที่ได้จากการฟังไว้

มรรยาทในการฟัง

๑. ตั้งใจฟัง มองผู้พูด

๒. ไม่คุยหรือเล่นขณะฟังผู้อื่นพูด

๓. ไม่ส่งเสียงดังหรือทำความรำคาญให้ผู้อื่น

๔. ถ้าจะถามควรขออนุญาตก่อน หรือให้ผู้พูดหยุดพูดก่อน ไม่ควรถามขณะผู้พูดยังพูดไม่จบ

การพูดเป็นการแสดงความคิดหรือบอกเล่าเรื่องราวโดยการพูดให้ผู้อื่นฟัง ผู้พูดต้องมีความคิด มีเรื่องราวที่จะพูด และต้องจัดลำดับความคิดหรือเรื่องราวที่จะพูด มิให้สับสน เพื่อผู้ฟังจะได้เกิดความเข้าใจชัดเจน ผู้พูดต้องพูดให้ชัดเจน ใช้ภาษาที่ถูกต้อง

ข้อปฏิบัติในการพูด

๑. จะพูดเรื่องอะไร ต้องมีความรู้ในเรื่องนั้นโดยการอ่าน การซักถามผู้อื่นให้เข้าใจก่อน

๒. ใช้ภาษาพูดที่ถูกต้อง สุภาพ

๓. พูดให้เสียงดัง ฟังชัด แต่ไม่ใช่ตะโกน

๔. พูดให้ชัดเจน ใช้คำแทนชื่อให้ถูกต้อง

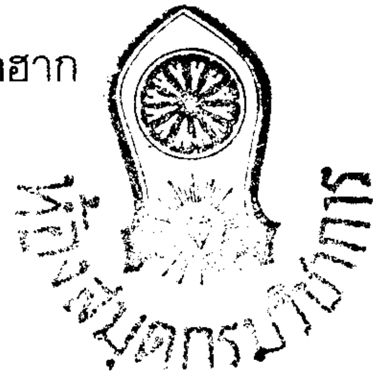
๕. มองผู้ฟัง

๖. ขณะพูดต้องนั่งหรือยืนตัวตรงในท่าสบาย

๗. ไม่เอามือล้วง ควัก แกะ เกาขณะพูดหรือยืนเอามือไขว้หลัง

มรรยาทการพูด

๑. ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล ไม่พูดกระโชกโฮกฮาก

๒. ใช้ถ้อยคำสุภาพ

๓. พูดด้วยใจจริงและยกย่องผู้ฟัง

๔. ไม่นินทาผู้อื่นหรือพูดว่าร้ายผู้อื่น

๕. ไม่แสดงความโกรธเคืองผู้ฟัง

๖. รอจังหวะในการพูดซักถาม ไม่พูดสอดขณะผู้อื่นกำลังพูด

การเขียนคำขวัญ

คำขวัญเป็นถ้อยคำที่กล่าวสั้น ๆ ให้ข้อคิดหรือเป็นคติเตือนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น

โรงเรียนจะสวย ถ้านักเรียนช่วยกันรักษาความสะอาด

ต้นไม้ควรรักษา หมั่นปลูกป่าเป็นประจำ

เมืองไทยจะรุ่งเรือง พลเมืองดีต้องมีวินัย

การเขียนคำขวัญควรเป็นข้อความที่จูงใจ ใช้คำสั้นกะทัดรัด มีความหมายดี และตรงตามความต้องการ มีความคล้องจองกัน เพื่อให้จำได้ง่าย

อ่านบทร้อยกรอง

พูดดี-พูดชั่ว

มาพูดคำ	ดีล้น	ให้คนรัก
เกิดพร้อมพรัก	สามัคคี	ดีหนักหนา
อย่าเก็บชั่ว	นี่โน่น	ไปโพนทะนา
จะถูกด่า	ต่อยชก	ให้อกร้อน
มาเลิกละ	คำเลอะ	อย่าเปรอะเปื้อน
จงรีบเตือน	ตนมั่ง	เร่งสั่งสอน
ให้คำพูด	ดีแท้	อันแน่นอน
จึงไม่ร้อน	พ้นเข็ญ	เกิดเย็นเอย

(จากเรื่อง โลกานุศาสนี ของสมเด็จพระมหาวีรวงศ์)

อ่านเสริมบทเรียน

ชีวิตแมลงปอ

ฉันเป็นแมลงปอ ฉันและเพื่อน ๆ จะบินไปตามท้องทุ่ง และตามริมหนองน้ำ รูปร่างและสีของพวกฉันจะแตกต่างกัน ฉันมีตัวสีน้ำตาล ก้นมีสีดำ และปีกสีแดง

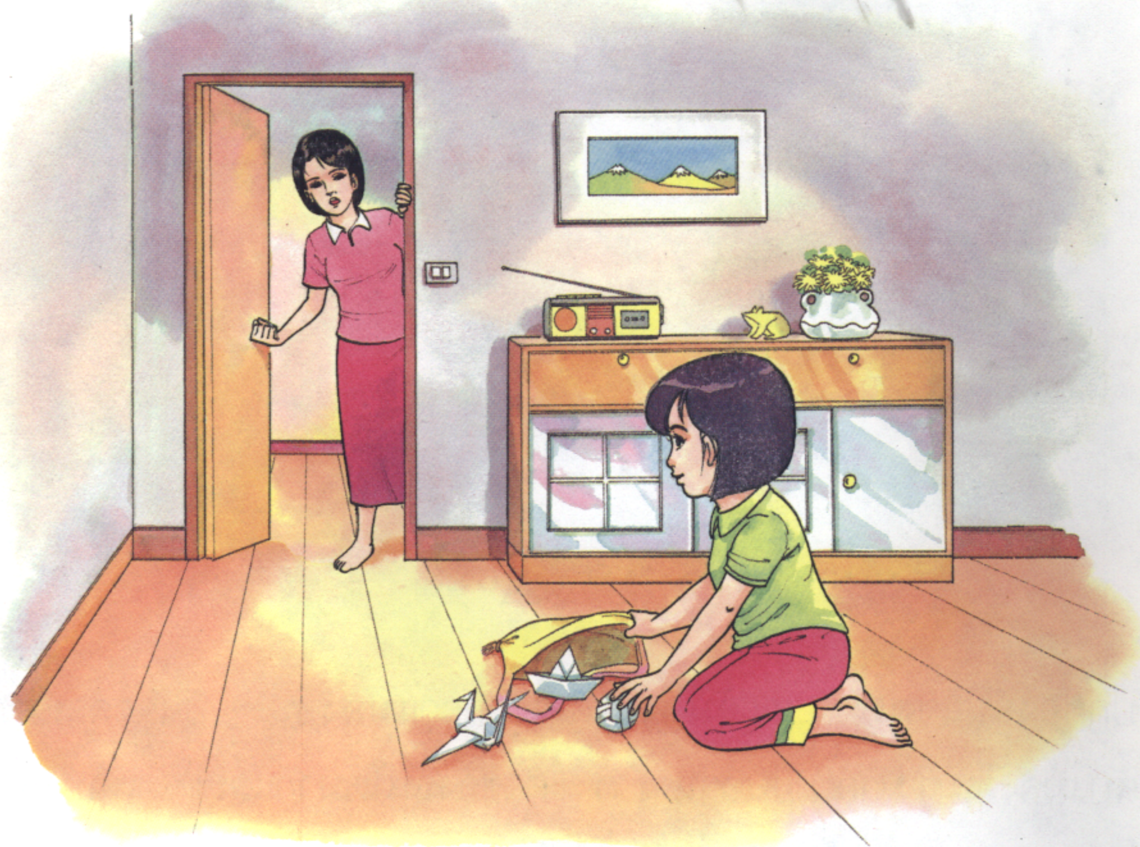
ฉันและเพื่อน ๆ ชอบบินฉวัดเฉวียนเพื่อจับแมลงกินเป็นอาหาร ตัวของฉันมีปีกข้างละสองปีก ปีกของฉันกว้างและยาว แต่บางและเบา

ปีกของฉันแข็งแรงมาก ฉันจึงบินได้เร็วกว่าแมลงอื่น ๆ ฉันจึงสามารถจับแมลงอื่น ๆ มากินเป็นอาหารได้ ตาของฉันโตมากและมองเห็นได้ไกล จึงมองเห็นแมลงที่บินในอากาศได้ดี

เมื่อเล็ก ๆ ฉันมีรูปร่างหน้าตาไม่เหมือนพ่อแม่ของฉัน แม่ฉันอยู่กับพ่อไม่นาน เมื่อฉันจะเกิดแม่ก็หย่อนก้นลงไปในน้ำแล้ววางไข่ใกล้ ๆ กับต้นผักในน้ำ ไม่ช้าไข่ก็ออกมาเป็นตัวอ่อน ไม่มีปีก ได้แก่ตัวฉัน ฉันอยู่ในน้ำและลอกคราบหลายครั้ง ขณะที่ฉันอยู่ในน้ำฉันกินสัตว์น้ำเล็ก ๆ เป็นอาหาร ฉันอยู่ในน้ำฉันใช้เหงือกหายใจ แต่เหงือกของฉันอยู่ตรงก้น ต่อมาฉันก็ลอกคราบ เปลี่ยนมาเป็นตัวที่มีปีก รูปร่างจึงเหมือนกับพ่อและแม่ของฉัน

ฉันภูมิใจที่เกิดเป็นแมลงปอ เพราะฉันได้ช่วยกำจัดแมลงบางชนิดที่ทำลายพืชในไร่นา และฉันยังช่วยให้ธรรมชาติสวยงาม มีชีวิตชีวาอีกด้วย

บทที่ ๑๑

เชี่ยนหมากคุณยาย

"น้ำหวาน เสร็จหรือยังลูก คุณพ่อคอยแล้ว" แม่โผล่หน้าเข้ามาเร่งเพื่อจะไปบ้านสวน

"พับอะไรอยู่จ๊ะ เยอะแยะเลย" แม่พูดเมื่อเห็นกองกระดาษที่น้ำหวานพับเป็นรูปต่าง ๆ กองอยู่

"เสร็จพอดีเลยค่ะ หนูทำของขวัญไปให้พี่ ๆ ที่บ้านสวนค่ะ" น้ำหวานบอกแม่และรวบรวมงานกระดาษที่พับเป็นรูปนก ตะกร้อ เรือใบตามที่ครูสอนใส่ถุงย่าม

“ดีแล้วจ้ะ เรารีบไปกันเถอะ คุณพ่อไปคอยที่รถแล้ว” แม่เตือนน้ำหวานอีกครั้ง

บ้านสวนของตาและยายอยู่นอกเมือง แม่เล่าว่าแต่ก่อนไม่มีถนนไปถึงบ้านสวน ต้องนั่งเรือไปตามลำคลองที่คดเคี้ยว เมื่อแม่เรียนหนังสือ แม่ต้องมาอยู่โรงเรียนประจำที่ในเมือง เดี๋ยวนี้มีถนนเข้าถึงบ้านสวน ทำให้การไปมาสะดวกขึ้น น้ำหวานรู้สึกเสียดายที่ไม่มีโอกาสได้นั่งเรือไปบ้านสวนอย่างแต่ก่อน

“เราไปบ้านสวนทางเรือกันสักครั้งดีไหมคะ” น้ำหวานเอ่ยขึ้นขณะนั่งในรถ

“เอาไว้วันหลังที่เรามีเวลามากกว่านี้ เราค่อยไปทางเรือกัน วันนี้คุณลุงคุณป้าและครอบครัวคงมากันแล้ว เดี๋ยวทุกคนจะรอ” พ่อบอก

ตามปกติในวันหยุด ลุงโต ป้าใหญ่ และแม่ มักจะพาครอบครัวซึ่งอยู่ในเมืองไปเยี่ยมตา ยาย และน้าเล็กที่บ้านสวน บ้านสวนจึงเป็นศูนย์รวมของญาติพี่น้อง ซึ่งจะมาพบปะกันอยู่เสมอ โดยเฉพาะในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น วันเกิดของตาและยาย วันสงกรานต์ วันขึ้นปีใหม่ เป็นต้น วันนี้เป็นวันส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่ ทุกครอบครัวจึงพากันมาค้างคืนและรับประทานอาหารที่บ้านสวนเหมือนเช่นทุกปี เพื่อมาเยี่ยมตายาย และทุกครอบครัวจะได้พบกันในระหว่างญาติพี่น้อง

บ้านสวนมีบริเวณกว้างขวาง ร่มรื่นด้วยต้นไม้ มีทั้งไม้ผลที่ปลูกตามร่องสวน มีไม้ดอกนานาพรรณที่ตาและยายสรรหามาปลูกไว้รอบๆ

ตัวเรือน มีดอกไม้ไทย ๆ สีขาว กลิ่นหอมหลายชนิด เช่น มะลิ แก้ว โมก ชมนาด พุดซ้อน พุทธชาด เขี้ยวกระแต กรรณิการ์ และราตรี เป็นต้น ทำให้บ้านสวนหอมด้วยไม้ดอกเหล่านี้

น้ำหวานชอบบรรยากาศบ้านสวนมาก เพราะมีบริเวณกว้างขวาง ที่น้ำหวานจะวิ่งเล่นสนุกสนาน ต่างจากบ้านของน้ำหวานที่บริเวณบ้านจัดเป็นสัดส่วนกะทัดรัดตามแบบบ้านในเมือง มีที่น้อย ไม่มีบริเวณให้วิ่งเล่นได้ น้ำหวานชอบกระโดดไปตามท้องร่องสวนที่ไม่กว้างมากนัก บางแห่งก็มีไม้ทำเป็นสะพานวางพาดตามท้องร่องสวน ในท้องร่องสวนมีจอกแหน น้ำหวานชอบช้อนจอกแหนขึ้นมาเล่น น้ำหวานเล่นจนเหนื่อยแล้วจะมานั่งพักที่ศาลาท่าน้ำริมคลองที่อยู่หน้าเรือน ที่นั่นลมพัดเย็นสบาย รอบ ๆ ศาลามีกอพลับพลึงและโกสนสีต่าง ๆ ที่ริมตลิ่ง

ข้างศาลาท่าน้ำมีต้นชมพู่แก้มแหม่มต้นใหญ่มีลูกดกห้อยเป็นพวง ผลชมพู่มีสีชมพูสวยเหมือนแก้มตุ๊กตา น้ำหวานชอบไปนั่งที่ขั้นบันไดศาลาท่าน้ำ มองดูน้ำที่ไหลไปตามคลอง น้ำหวานอยากพายเรือเป็น น้าเล็กเคยสัญญาไว้ว่าจะหัดให้น้ำหวานพายเรือเมื่อน้ำหวานว่ายน้ำเก่งแล้ว ฝั่งคลองตรงข้ามศาลาท่าน้ำ มีต้นไทรเก่าแก่ต้นหนึ่งมีรากห้อยระย้า น้ำหวานเคยบอกพ่อว่าอยากลองโหนตัวตามรากไทรที่เคยเห็นในภาพยนตร์ดูบ้าง คงจะตื่นเต้นดีไม่น้อย แต่พ่อบอกว่าเล่นชิงช้าที่ตาทำไว้ที่ข้างเรือนก็สนุกพอแล้ว

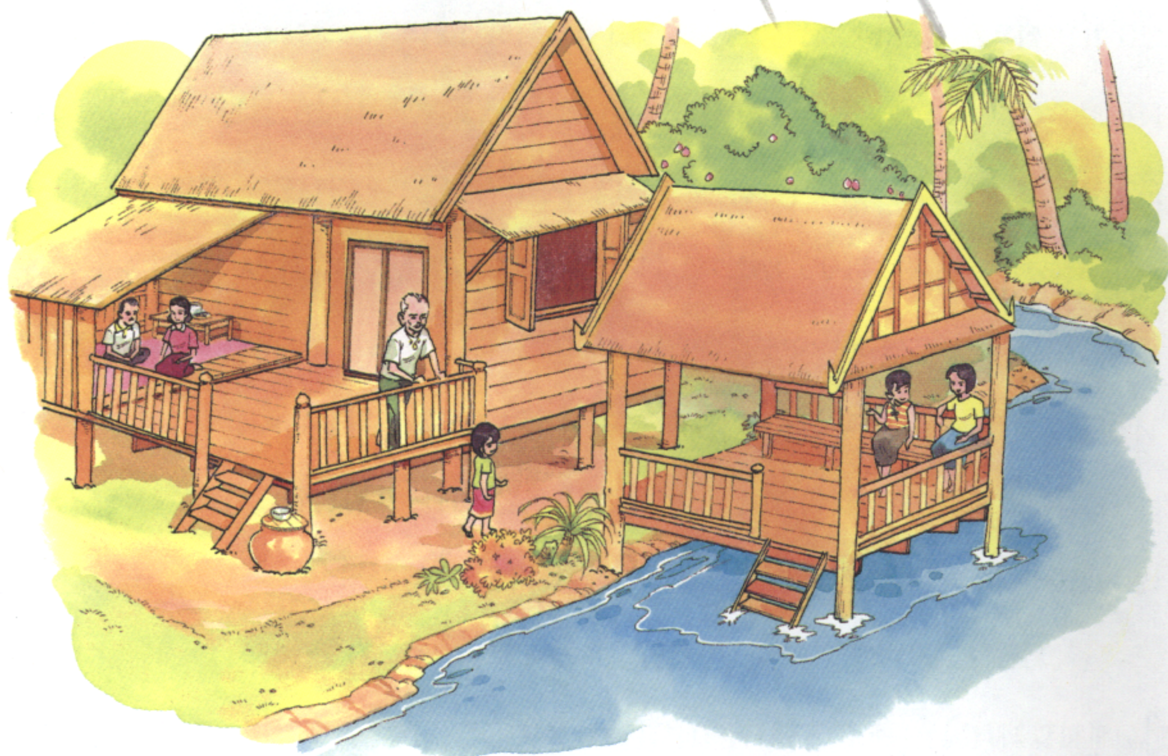
เมื่อน้ำหวานไปถึงบ้านสวน พวกพี่ ๆ ลูกของลุงโตกับป้าใหญ่ได้ชุมนุมกันอยู่ที่ศาลาท่าน้ำ น้ำหวานขึ้นไปกราบตาและผู้ใหญ่ที่นั่งคุยกันอยู่ที่ระเบียงบ้าน แล้วจึงไปหาพี่ ๆ ที่ศาลาท่าน้ำ ซึ่งกำลังเตรียมของสำหรับจะรดน้ำขอพรตาตอนกลางคืนของวันส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่

"น้ำหวานมาพอดี ช่วยไปเก็บดอกไม้มาใส่กระทง และเก็บดอกมะลิสำหรับลอยน้ำในขันเพื่อรดน้ำขอพรด้วย" พี่สาวลูกของลุงโตร้องบอกน้ำหวาน ขณะน้ำหวานกำลังเดินเข้ามาที่ศาลาท่าน้ำ น้ำหวานจึงไปเก็บดอกไม้มาให้พี่ ๆ

ตาเดินออกมาที่นอกชาน มองดูเด็ก ๆ พูดคุยกันอย่างมีความสุข

"จวนจะค่ำแล้ว เด็ก ๆ ขึ้นมากินข้าวกินปลากันเถอะ เดี๋ยวจะหิวกัน" ตาร้องเรียกหลาน ๆ ให้มากินข้าว

"เสียดายจริง ๆ ปีนี้แม่กับน้าเล็กอยู่ที่โรงพยาบาลเลยไม่ได้มาร่วมงานด้วย" ป้าใหญ่เอ่ยขึ้น ยายมีอาการท้องเสียเล็กน้อย น้าเล็ก

จึงพายายส่งโรงพยาบาล และนายแพทย์ให้ยายอยู่รักษาที่โรงพยาบาล สักสองสามวันเพราะเห็นว่ายายมีอายุมากแล้ว น้าเล็กจึงต้องอยู่ดูแลยาย

"แม่เขาจะให้น้าเล็กกลับมาฉลองปีใหม่กับพวกเรา แม่เขาบอกว่า มีนางพยาบาลดูแลอยู่แล้ว แต่น้าเล็กขออยู่เป็นเพื่อนแม่" ตาบอก

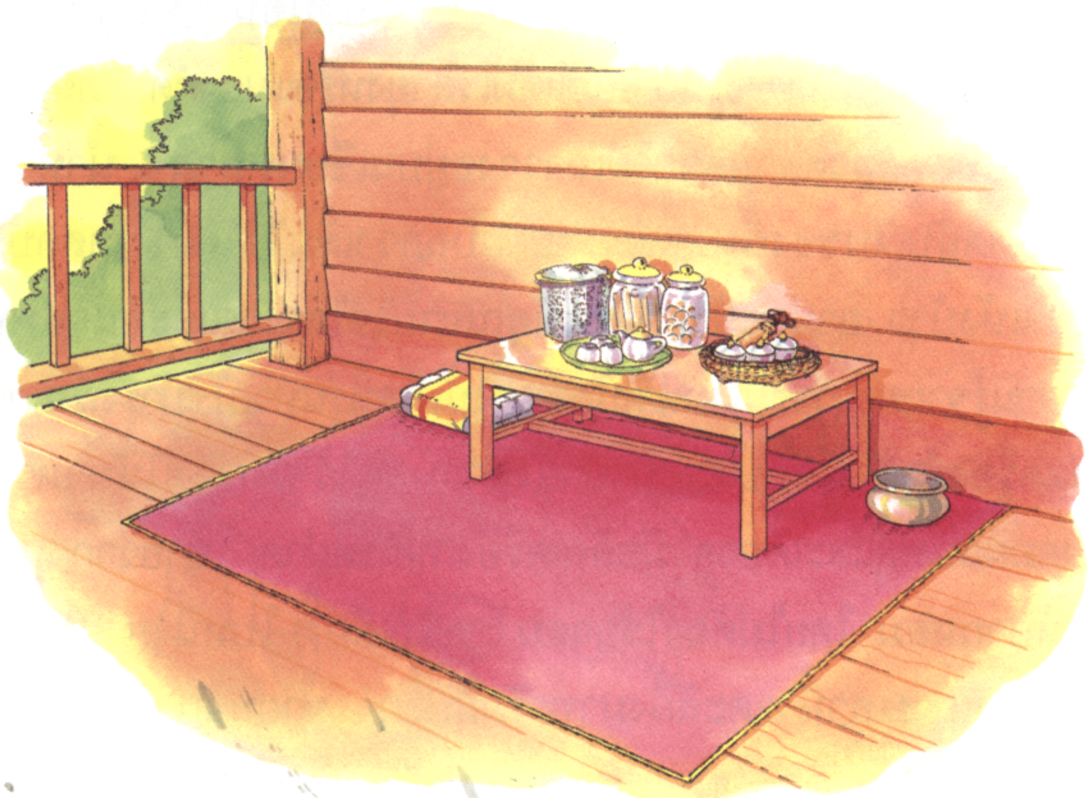
น้ำเสียงของตาแสดงความชื่นใจที่น้าเล็กห่วงใยแม่ น้ำหวานเอง ก็รู้ว่าตาเป็นห่วงและคิดถึงยายอยู่ไม่น้อย แต่ตาก็ยังต้อนรับลูก ๆ หลาน ๆ อย่างเบิกบานตามปกติ

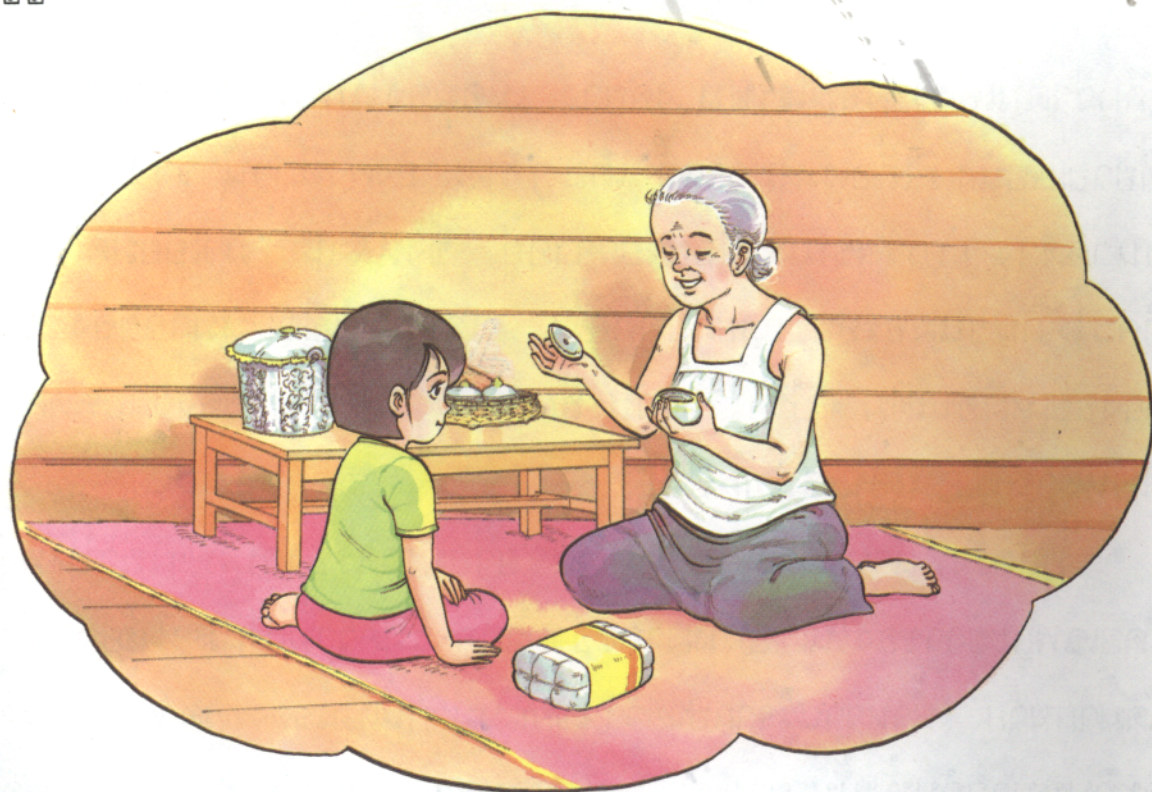
"พรุ่งนี้ พวกเราจะไปกราบและเยี่ยมยายที่โรงพยาบาล และ จะไปสวัสดีปีใหม่น้าเล็กกัน" ลุงโตบอกทุก ๆ คน ตายิ้มอย่างพอใจ ที่ลูกหลานมีความห่วงใยยาย

น้ำหวานอยู่กับพี่ ๆ และสนุกสนานมากในวันนี้ แต่น้ำหวาน

รู้สึกว่าตนเองขาดอะไรไปบางอย่าง เมื่อมองไปที่ระเบียงด้านในสุดที่ยายเคยนั่ง มีเสื่อ มีหมอน ชั้นเตี้ย ๆ ริมฝายังคงมีกาน้ำชา ขวดโหลขนาดต่าง ๆ บรรจุขนมฝีมือยายวางอยู่ ซึ่งหลาน ๆ มาเยี่ยมครั้งใดก็จะได้กินขนมอร่อยของยายทุกครั้ง และยังมีเชี่ยนหมากของยายวางอยู่เหมือนเดิม ปีนี้น้ำหวานรู้สึกเหงา ไม่มีเสียงของยายพูดคุยกับหลาน ๆ เหมือนเช่นทุกปี

ทุกครั้งที่น้ำหวานมาบ้านสวน ยายมักมีเรื่องสนุก ๆ เล่าให้ฟังโดยเฉพาะข้าวของในเชี่ยนหมากของยายดูจะมีความเป็นมาให้ยายเล่าได้มากมาย น้ำหวานรู้จากยายว่า เชี่ยนหมากนี้เป็นของทวด คนรุ่นทวดจะกินหมากกันทั้งนั้น ยายเล่าว่าเมื่อตอนคุณยายยังเล็ก ๆ เคยจีบพลูให้ทวด และเคยลองกินหมากจนยันหมากต้องคายทิ้ง มีอาการใจสั่น

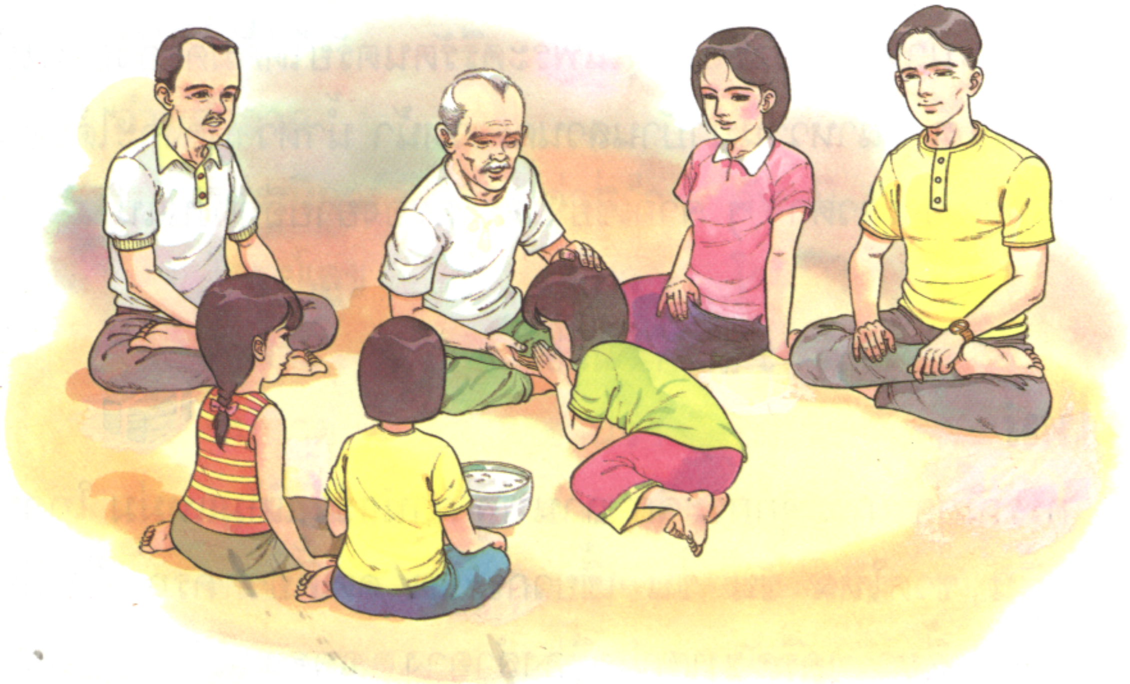

เวียนศีรษะและหน้าแดงเหมือนจับไข้ มาถึงคนรุ่นยายไม่กินหมากกันแล้ว แต่ยายก็ยังคงใช้ของในเชี่ยนหมากทำประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการกินหมาก ปูนในเต้าปูนยายใช้แต้มเวลายุงหรือแมลงกัด ตลับเงินหลายใบที่สลักลวดลายดอกไม้เถาวางอยู่บนเชี่ยนหมาก น้ำหวานชอบเปิดตลับเงินของยายดูเล่น ยายบอกว่าเดิมใช้ใส่หมากสดบ้าง หมากแห้งบ้าง ยาฝอยบ้าง เดี๋ยวนี้คุณยายใช้ใส่ขมิ้นและดินสอพอง น้ำหวานรู้จากยายว่าขมิ้นและดินสอพองนั้น คนรุ่นทวดใช้บำรุงรักษาผิวแทนเครื่องสำอาง ตลับใบหนึ่งยายใส่กานพลูไว้ ยายเคยให้น้ำหวานลองดมกานพลูและเคี้ยวดู มีกลิ่นเครื่องเทศ รสฝาด ยายว่ากานพลูทำให้ปากหอม โดยไม่ต้องใช้ยาอม ตลับเล็ก ๆ ใบหนึ่งยายใส่สีผึ้งทาปาก ยายเอานิ้วแตะสีผึ้งมาทาริมฝีปาก ยายบอกว่าช่วยทำให้ริมฝีปากไม่แห้งแตก ซองพลูรูปสามเหลี่ยมนั้นยายพับผ้าเช็ดปาก

สีสวยใส่แทนพลู ยายบอกว่าคนรุ่นก่อนไม่ใช้กระดาษเช็ดปาก แต่ใช้ผ้าเช็ดปาก ครกเล็ก ๆ ที่เคยใช้ตำหมากและพลูนั้น น้ำหวานเคยเห็นยายใช้บดพิมเสนเอามาดมแก้เวียนศีรษะ

น้ำหวานเคยยกฝาเชี่ยนหมากขึ้น ภายในมีของกระจุกกระจิกหลายอย่าง มีสตางค์รุ่นเก่า ๆ ซึ่งยายเล่าว่าเหรียญใดใช้ซื้ออะไรได้มากน้อยเท่าใด ในสมัยก่อนยายมีหอยสีต่าง ๆ รูปร่างแปลกตา ยายเล่าว่าเก็บมาจากที่ใดบ้าง ยังมีเม็ดมะขาม เม็ดมะกล่ำตาหนู ซึ่งเป็นของเล่นสมัยยายจนถึงรุ่นแม่ ยายยังเคยสอนให้น้ำหวานใช้เม็ดมะขาม หรือเม็ดมะกล่ำตาหนูเล่นอีตักแข่งกับแม่ บางครั้งยายยังตั้งโจทย์เลขให้น้ำหวานใช้เม็ดมะขามหัดบวกลบอีกด้วย

"จวนจะสองยามแล้ว" แม่พูดพร้อมกับเดินไปเปิดวิทยุ เสียงพระสวดพระพุทธมนต์จากวิทยุดังขึ้นเป็นสัญญาณว่าปีใหม่กำลังจะมาถึง

ทุกคนพากันไปนั่งล้อมตา เมื่อเสียงพระสวดพระพุทธมนต์จบลง ทุกคนพากันร้องเพลงปีใหม่พร้อมกัน ลุงโตเข้าไปกราบและรดน้ำขอพรตาเป็นคนแรก ทุกคนทำตามเรียงลำดับอาวุโส น้ำหวานเข้าไปกราบเป็นคนสุดท้าย จากนั้นทุกคนสวัสดีปีใหม่และแลกเปลี่ยนของขวัญกันอย่างแช่มชื่น น้ำหวานไปกราบลุงโต ป้าใหญ่ และเวียนไปตามลำดับ จนถึงพี่ ๆ ลูกลุงโตและป้าใหญ่ด้วย

"น้ำหวานเหนื่อยหน่อยนะ เล็กกว่าเขาหมด" ตาล้ออย่างเอ็นดู

น้ำหวานตอบตาว่า "น้ำหวานไม่เหนื่อยหรอกค่ะ น้ำหวานมีความสุขมากที่มาบ้านสวน"

น้ำหวานชอบบ้านสวนเพราะมีบริเวณกว้างขวาง มีที่ให้เล่นมาก ได้พบญาติพี่น้องหลายคน ได้ฟังเรื่องราวจากผู้ใหญ่ที่เล่าให้ฟัง ทำให้น้ำหวานได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากผู้ใหญ่ และจากยายที่เล่าให้ฟัง

คืนนั้นก่อนเข้านอน น้ำหวานกราบพระ สวดมนต์ตามที่คุณแม่สอน และน้ำหวานยังขอให้คุณพระศรีรัตนตรัยได้คุ้มครองยายให้หายป่วยเร็ว ๆ น้ำหวานมาบ้านสวนคราวหน้า น้ำหวานคงจะได้นอนฟังยายเล่าเรื่องราวต่าง ๆ จากเชี่ยนหมากของยายอีกเป็นแน่

คำใหม่

กรรณิการ์ กระจุกกระจิก กานพลู กาน้ำชา แก้มแหม่ม โกสน ขมิ้น ขวดโหล ขัน ขั้น เขียวกระแต คดเคี้ยว ครก ค้างคืน คาย เคี้ยว เครื่องเทศ เครื่องสำอาง ฉลอง เฉพาะ จวน

จอกแหน จีบ โจทย์เลข ชมนาด ช้อน ชื่น แช่มชื่น เชี่ยนหมาก ซอง ดินสอพอง เดี๋ยว โดย ต้นไทร ตลับ ตะกร้อ ตำ ตุ๊กตา เต้าปูน เตี้ย ถุงย่าม เถา ทวด ท้องเสีย นอกชาน นานา (น้ำเล็ก) นางพยาบาล นายแพทย์ บด บรรยากาศ บวก ปกติ (ป้าใหญ่) ฝา ฝาด พบปะ พระพุทธมนต์ พระศรีรัตนตรัย พลับพลึง พลู พับ พิมเสน พิเศษ พุทธชาด ภาพยนตร์ มะกล่ำตาหนู โมก ยก ยันหมาก ยาฝอย ยาอม ยุง รวบรวม ระเบียง ระย้า ราก ริมฝีปาก รูป เรือใบ ลบ ล้อ ลำดับ (ลุงโต) แลกเปลี่ยน เวียน ศูนย์ ส่งท้าย สตางค์ สรรหา สวด สวดมนต์ สัดส่วน สามเหลี่ยม สีผึ้ง เสื่อ หอย ห้อย หัด เหงา เหรียญ โหน อาวุโส อีตัก เอ็นดู

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

กรรณิการ์	อ่านว่า	กัน-นิ-กา
โจทย์เลข	อ่านว่า	โจด-เลก
เฉพาะ	อ่านว่า	ฉะ-เพาะ
ชมนาด	อ่านว่า	ชม-มะ-นาด
ญาติพี่น้อง	อ่านว่า	ยาด-พี่-น้อง
ตลับ	อ่านว่า	ตะ-หลับ
บรรยากาศ	อ่านว่า	บัน-ยา-กาด

พระพุทธมนต์	อ่านว่า	พระ-พุด-ทะ-มน
พระศรีรัตนตรัย	อ่านว่า	พระ-สี-รัด-ตะ-นะ-ไตร
พิเศษ	อ่านว่า	พิ-เสด
ภาพยนตร์	อ่านว่า	พาบ-พะ-ยน
โรงพยาบาล	อ่านว่า	โรง-พะ-ยา-บาน
ศูนย์รวม	อ่านว่า	สูน-รวม
เสร็จ	อ่านว่า	เส็ด
สตางค์	อ่านว่า	สะ-ตาง

อ่านคำที่มีไม้ทัณฑฆาต

 ์ เรียกว่า ไม้ทัณฑฆาต ใช้วางบนพยัญชนะที่ไม่ต้องการออกเสียง พยัญชนะที่มีไม้ทัณฑฆาต เรียกว่า ตัวการันต์ มีหนึ่งหรือสองตัวก็ได้ ไม่ออกเสียงพยัญชนะตัวนั้น

ศูนย์รวม	กรรณิการ์	ภาพยนตร์	รถยนต์
นายแพทย์	ประโยชน์	สตางค์	พระพุทธมนต์
สวดมนต์			

อ่านคำที่มีตัวสะกด แม่กด

คำที่มี จ ช ต ถ ท ศ ษ ส เป็นตัวสะกดอยู่ในมาตราแม่ กด อ่านออกเสียงเหมือน ด สะกด

เสร็จ	ประโยชน์	ญาติ	รถยนต์	วิทยุ
พุทธชาติ	พระพุทธมนต์	บรรยากาศ	เครื่องเทศ	กระดาษ
พิเศษ	โอกาส	รสฝาด		

อ่านคำควบกล้ำ

กระดาษ	กระทง	เขี้ยวกระแต
กระโดด	วันสงกรานต์	กราบพระ
กระจุกกระจิก	พระศรีรัตนตรัย	เม็ดมะกล่ำตาหนู
กลิ่นเครื่องเทศ	ครอบครัว	ครก
ครั้งใด	ริมคลอง	ประโยชน์
ประจำ	ปลา	แปลก
พลับพลึง	ร้องเพลง	

ความรู้ทางภาษา

ประโยคแสดงความต้องการ

อ่านประโยคต่อไปนี้

ฉันต้องการพบเธอ

ฉันอยากไปพบเธอ

ฉันปรารถนาจะพบเธอ

(ปรารถนา อ่านว่า ปราด-ถะ-หนา)

ประโยคแสดงความต้องการเป็นประโยคที่มีเนื้อความต้องการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักมีคำว่า ต้องการ อยาก ปรารถนา อยู่หลังประธาน และอยู่หน้ากริยาสำคัญของประโยค

คำพ้องรูปและคำพ้องเสียง

คำพ้องรูป คือ คำที่เขียนเหมือนกัน อ่านต่างกัน และมีความหมายต่างกัน

คำพ้องเสียง คือ คำที่อ่านออกเสียงเหมือนกัน แต่มีความหมายแตกต่างกัน และเขียนต่างกัน

เพลารถหักเพราะบรรทุกของหนักเกินไป

ครั้น**เพลา**สายันห์นกพากันบินกลับรัง

คำว่า **เพลา** เป็นคำพ้องรูปเพราะเขียนเหมือนกัน อ่านต่างกัน และมีความหมายต่างกัน

ขันน้ำทำด้วยพลาสติก

พระขรรค์เป็นอาวุธ

คำว่า ขัน และ ขรรค์ เป็นคำพ้องเสียงเพราะอ่านออกเสียงเหมือนกัน เขียนต่างกัน และมีความหมายต่างกัน

อ่านบทร้อยกรอง

ดอกไม้

ดอกไม้นี้มีมากมาย เช่นดอกพุดลาย
ทั้งดอกซงโคซบา
มะลิซ้อนมะลิลา กลิ่นหอมหนักหนา
บัวใช้บูชาพระดี
ดอกปีบและสารภี ทั้งดอกจำปี
นั้นเป็นดอกไม้ไทยไทย

(จากบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ)

อ่านเสริมบทเรียน

วันขึ้นปีใหม่

แต่ก่อนประเทศไทยถือเอาวันสงกรานต์ คือ วันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ เป็นวันขึ้นปีใหม่ ตามคตินิยมจากประเทศอินเดีย การนับวันตาม

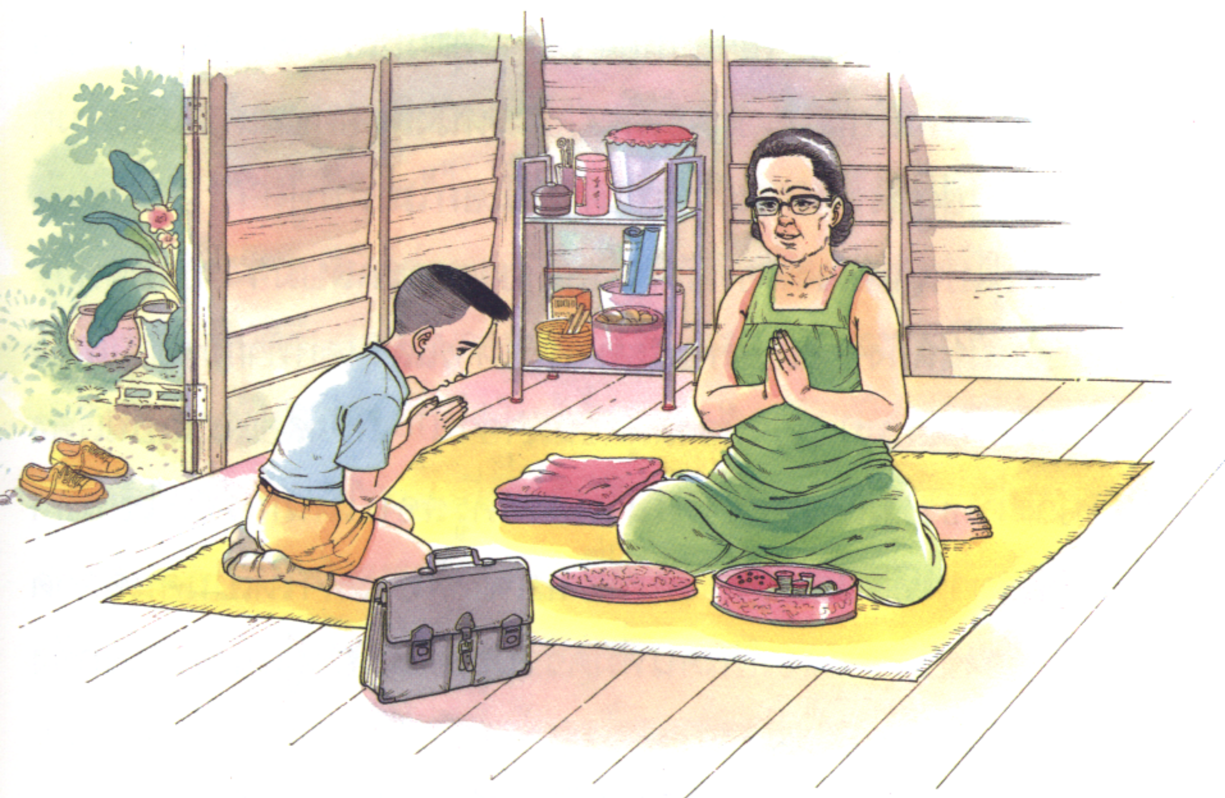
ข้างขึ้นข้างแรมทำให้วันขึ้นปีใหม่ไม่แน่นอนตรงกันทุกปี ต่อมาประเทศไทยจึงได้กำหนดวันที่ ๑๓ เมษายน ซึ่งใกล้เคียงกับวันสงกรานต์ที่นับตามแบบเดิมมากที่สุดเป็นวันสงกรานต์ และกำหนดให้เป็นวันขึ้นปีใหม่ของไทย

เดือนเมษายนเป็นช่วงฤดูร้อนก่อนฤดูฝน เป็นระยะเวลาที่ประชาชนว่างจากการทำไร่ทำนา และเตรียมตัวจะทำไร่ทำนาในฤดูต่อไป ระยะนี้จึงเป็นเวลาที่เหมาะสำหรับจัดงานทำบุญ และมีการละเล่นสนุกสนานรื่นเริงกัน

ในสมัยรัชกาลที่ ๕ วันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ ของ พ.ศ. ๒๔๑๒ ตรงกับวันที่ ๑ เมษายน ทางราชการจึงได้ถือเอาวันที่ ๑ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่ สมัยรัชกาลที่ ๘ ปี พ.ศ. ๒๔๘๓ ทางราชการได้ประกาศเปลี่ยนวันขึ้นปีใหม่เป็นวันที่ ๑ มกราคม เพื่อให้สอดคล้องกับวันขึ้นปีใหม่ของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก นับแต่นั้นมาประเทศไทยจึงถือวันที่ ๑ มกราคม เป็นวันขึ้นปีใหม่

วันขึ้นปีใหม่เป็นวันแสดงถึงการมีอายุมากขึ้น เราจึงทำความดีด้วยการทำบุญตักบาตร รดน้ำขอพรผู้ใหญ่ ส่งบัตรอวยพรส่งความสุขที่เรียกกันว่า ส.ค.ส.

ในวันขึ้นปีใหม่ เราน่าจะได้ทบทวนว่าตลอดปีเก่าเราทำอะไรผิดพลาดไว้บ้าง เราก็ไม่ควรทำอีก สิ่งไหนที่เราคิดว่าเราได้ทำกระทบกระเทือนผู้อื่น ทำให้ผิดใจกัน เราก็ควรอภัยให้กัน เพื่อเริ่มต้นชีวิตใหม่ และเป็นเพื่อนที่ดีต่อกันต่อไป

บทที่ ๑๒
สัญญาของเอก

“สวัสดีครับ คุณย่า” เอกวางกระเป๋าหนังสือลงกับพื้น แล้วนั่งลงไหว้ย่าด้วยกิริยาท่าทางงดงาม

“สวัสดีจ้ะ” ย่ารับไหว้หลานแล้วยิ้มให้ เอกเป็นเด็กเรียบร้อยเพราะย่าได้อบรมมรรยาท การพูดจาให้สุภาพ สอนเอกให้รู้จักไหว้ผู้ใหญ่อย่างอ่อนน้อม ย่าบอกเอกว่าการไหว้เป็นการแสดงความเคารพตามวัฒนธรรมไทยที่ต้องช่วยกันรักษา การไหว้ผู้ใหญ่ต้องยกมือพนมแค่อก แล้วก้มศีรษะให้ต่ำลง จะเป็นการไหว้ที่สวยงาม และถ้าผู้ใหญ่นั่งอยู่ที่พื้น เด็กจะต้องนั่งลงกับพื้นและยกมือไหว้

"คุณปู่อยู่ไหมครับ" เอกถามย่า เพราะทุกวันเอกจะทำความเคารพปู่เมื่อกลับจากโรงเรียน เอกจะเห็นปู่อ่านหนังสืออยู่บนเก้าอี้หรือไม่ก็ดูแลต้นไม้ที่ปู่ปลูกไว้ในกระถาง แต่วันนี้เอกไม่เห็นปู่

"คุณปู่ไปหาหลวงพ่อที่วัด ประเดี๋ยวคงจะกลับมา" ย่าบอก

เย็นวันนั้นหลังจากเอกรับประทานอาหารแล้ว เอกทำการบ้านเสร็จจึงนำหนังสือที่ขอยืมมาจากห้องสมุดขึ้นมาอ่าน หนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมและประเพณีไทย ครูสอนให้นักเรียนใช้เวลาอ่านหนังสือตามที่ตนสนใจ คนที่อ่านหนังสือจะทำให้เป็นคนฉลาดมีความรู้กว้างขวาง และเป็นคนที่มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ เอกจึงชอบอ่านหนังสือในยามว่าง

"คุณปู่ครับ วัฒนธรรมกับประเพณีต่างกันอย่างไรครับ ผมอ่านหนังสือเล่มนี้แล้วไม่มีคำอธิบายไว้" เอกถามปู่ด้วยความอยากรู้พร้อมกับยกหนังสือให้ปู่ดู

"วัฒนธรรมเป็นการประพฤติปฏิบัติของประชาชนที่แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความมีศีลธรรมอันดี เช่น การใช้ภาษาไทยในการพูดและการเขียนได้ถูกต้องชัดเจน การไหว้พระสวดมนต์ก่อนนอน เป็นต้น ส่วนประเพณีเป็นสิ่งที่นิยมประพฤติปฏิบัติสืบต่อกันมาจนเป็นแบบแผน เช่น ประเพณีทำความเคารพ เมื่อเด็กพบผู้ใหญ่จะยกมือไหว้ทักทายปราศรัยผู้ใหญ่ก่อน เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีประเพณีที่ปฏิบัติกันในแต่ละโอกาส เช่น ประเพณีสงกรานต์ เป็นประเพณีทำบุญเมื่อเวลาสิ้นปีตามแบบเก่า ประเพณีทอดกฐิน เป็นการทำบุญถวายผ้าไตรจีวรแด่พระภิกษุที่จำพรรษาครบ ๓ เดือนแล้ว ประเพณีการยืนเคารพเพลงชาติและเพลงสรรเสริญพระบารมี เป็นต้น" ปู่อธิบายให้เอกฟัง

ปู่เงียบไปสักครู่หนึ่งแล้วอธิบายต่อไปว่า "คนที่รู้จักจัดบ้านเรือนให้เรียบร้อยสะอาดน่าอยู่ ไม่ทิ้งขยะหรือสิ่งของหรือบ้วนน้ำลายลงบนถนนหนทาง รู้จักปรุงอาหารให้สะอาด รู้จักรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย แต่งกายให้สะอาดเรียบร้อย ก็เป็นผู้มีวัฒนธรรม วัฒนธรรมเหล่านี้ช่วยทำให้คนกินดี อยู่ดี มีสุข"

"คุณปู่ครับ คุณย่าจัดบ้านเรือนสะอาดเรียบร้อย คุณย่าปรุงอาหารได้อร่อยและสะอาด ทุกคนในบ้านพูดจาสุภาพเรียบร้อย ไม่กล่าวคำหยาบคาย ก็แสดงว่าคนในบ้านเรามีวัฒนธรรมใช่ไหมครับ" เอกถามปู่

"ใช่ซิหลาน ทุกคนมีวัฒนธรรมที่ทำให้ทุกคนอยู่ดีกินดี มีบ้านสะอาดอยู่ กินอาหารสะอาดและอร่อย รู้จักพูดจากันด้วยถ้อยคำไพเราะน่าฟัง ช่วยทำให้ทุกคนเกิดความสุข" ปู่บอก

ย่าได้ฟังปู่กับหลานพูดคุยกันถึงวัฒนธรรม ย่าจึงพูดเสริมขึ้นเป็นเชิงสอนเอกว่า “วัฒนธรรมของคนไทยอีกอย่างหนึ่ง ก็คือผู้ใหญ่ในบ้านจะพร่ำสอนให้ลูกหลานประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี ได้แก่จะสอนให้ลูกหลานเป็นคนมีระเบียบวินัย มีความขยันหมั่นเพียรในการเรียนและการทำงาน รู้จักใช้จ่ายอย่างประหยัด รู้จักกตัญญูรู้คุณต่อผู้มีพระคุณ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ผู้ใหญ่จะพร่ำสอนลูกหลานให้ประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งเหล่านี้ ลูกหลานก็จะเชื่อฟัง เมื่อผู้ใหญ่ว่ากล่าวตักเตือน เด็กๆ ก็จะไม่เถียงผู้ใหญ่ จะรับฟังคำตักเตือนเหล่านั้น เหมือนอย่างที่ย่าเคยสอนให้เอกประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีและว่ากล่าวตักเตือนเมื่อเอกทำผิด เอกก็ไม่เคยเถียงย่า แม้แต่เอก

นำหนังสือมาอ่านในยามว่างตามที่ครูสอน เอกเชื่อฟังครูบาอาจารย์ เอกก็ได้ชื่อว่าเป็นผู้มีวัฒนธรรม"

"คุณย่าครับ วันพระคุณปู่และคุณย่าไปทำบุญ ฟังเทศน์ ปฏิบัติธรรมที่วัด อย่างนี้เป็นวัฒนธรรมของคนไทยด้วยหรือไม่ครับ" เอกถามย่า

"เป็นวัฒนธรรมของคนไทยซิหลาน การไปทำบุญ ฟังเทศน์ ปฏิบัติธรรม ทำให้ใจเราเป็นสุข แสดงถึงการมีวัฒนธรรม และยังเป็นประเพณีอีกด้วย เพราะในวันพระคนไทยก็จะไปทำบุญ ฟังเทศน์กันที่วัด ปฏิบัติสืบต่อกันมา จนเป็นแบบแผนของการประพฤติปฏิบัติกัน" ย่าอธิบาย

ปู่ถามเอกว่า "เอกลองสำรวจตัวเองซิว่า เอกมีวัฒนธรรมหรือเปล่า"

เอกนิ่งคิดอยู่สักครู่จึงบอกปู่ว่า "มีครับ เอกเป็นคนดี เอกไม่พูดปด เอกรักคุณปู่คุณย่า เอกคอยรับใช้คุณปู่คุณย่าครับ"

"แต่บางครั้ง เอกไม่ทำการบ้าน เอาแต่เล่น" ย่าพูด

ปู่จึงบอกกับเอกว่า "พ่อแม่ ปู่ย่าตายายย่อมหวังดีต่อลูกหลานอยู่เสมอ จึงว่ากล่าวตักเตือนและสอนให้เป็นคนดี แม้แต่ครูบาอาจารย์ก็ย่อมหวังดีต่อลูกศิษย์ของตน การที่เด็กเชื่อฟังพ่อแม่ปู่ย่าตายาย เชื่อฟังครูบาอาจารย์ ไม่โต้เถียงเมื่อได้รับคำตักเตือน เหล่านี้เป็นวัฒนธรรมไทยทั้งสิ้น"

"คุณปู่ครับ ต่อไปนี้เอกจะเชื่อฟังคุณปู่คุณย่าไม่ต้องให้คุณย่าเตือนให้ทำการบ้านอีกครับ เอกจะตั้งใจเรียนหนังสือ ขยันหมั่นเพียรในการเรียน ตามที่คุณปู่คุณย่าสอนเอก" เอกให้สัญญากับปู่และย่า

คำใหม่ในบทเรียน

กระถาง ขยันหมั่นเพียร ครูบาอาจารย์ แค่ จำพรรษา ชัดเจน ตักเตือน โต้เถียง ไตรจีวร ถนนหนทาง เถียง ธรรม น้ำลาย บ้วน แบบแผน ปฏิบัติ ประพฤติ ประเพณี ปราศรัย เผื่อแผ่ พนม พระภิกษุ พร่ำสอน พูดจา พูดปด เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี ฟังเทศน์ ลูกศิษย์ วันพระ สัญญา สำรวจ สืบ สุจริต หยาบคาย หลวงพ่อ หวังดี อยู่ดีมีสุข เอก

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

กตัญญู	อ่านว่า	กะ–ตัน–ยู
การทอดกฐิน	อ่านว่า	กาน–ทอด–กะ–ถิน
ขยันหมั่นเพียร	อ่านว่า	ขะ–หยัน–หมั่น–เพียน
เคารพ	อ่านว่า	เคา–รบ
จำพรรษา	อ่านว่า	จำ–พัน–สา
เจริญ	อ่านว่า	จะ–เริน
ซื่อสัตย์	อ่านว่า	ซื่อ–สัด
ประพฤติ	อ่านว่า	ประ–พรึด
ประเพณี	อ่านว่า	ประ–เพ–นี
ปราศรัย	อ่านว่า	ปรา–ไส
ปฏิบัติ	อ่านว่า	ปะ–ติ–บัด
ปฏิบัติธรรม	อ่านว่า	ปะ–ติ–บัด–ทำ

ผ้าไตรจีวร	อ่านว่า	ผ้า-ไตร-จี-วอน
พนม	อ่านว่า	พะ-นม
พระภิกษุ	อ่านว่า	พระ-พิก-สุ
เพลงสรรเสริญพระบารมี	อ่านว่า	เพลง-สัน-เสิน-พระ-บา-ระ-มี
ฟังเทศน์	อ่านว่า	ฟัง-เทด
มรรยาท	อ่านว่า	มัน-ยาด
ลักษณะ	อ่านว่า	ลัก-สะ-หนะ
วัฒนธรรม	อ่านว่า	วัด-ทะ-นะ-ทำ
ศีรษะ	อ่านว่า	สี-สะ
ศีลธรรม	อ่านว่า	สีน-ทำ หรือ สีน-ละ-ทำ
สวดมนต์	อ่านว่า	สวด-มน
สัญญา	อ่านว่า	สัน-ยา
สำรวจ	อ่านว่า	สำ-หรวด
สำเร็จ	อ่านว่า	สำ-เหร็ด
สุภาพ	อ่านว่า	สุ-พาบ
อธิบาย	อ่านว่า	อะ-ทิ-บาย

อ่านผันคำที่มีอักษรนำ

หญ- หน- หม- หย- หร- หล- หว- เป็นพยัญชนะสองตัวเรียงกัน เรียกว่า อักษรนำ ตัว ห เป็นอักษรนำ ไม่อ่านออกเสียง แต่ออกเสียงอักษรตัวหลังตามสระที่ประสม และออกเสียงวรรณยุกต์ตามอักษรนำนั้น ผันได้ ๓ เสียง

หนา หน่า หน้า หยา หย่า หย้า
หมอ หม่อ หม้อ หรี หรี่ หรี้

หน้า หญ้า หย่า หล้า หน่อ หม้อ หล่อ
หนี้ หมู่ ใหญ่ ใหม่ ไหม้ ไหล่ ไหว้

ลบหลู่ ผู้ใหญ่ ไฟไหม้ ไหว้พ่อ หน่อไม้
หย่าร้าง ถางหญ้า บ่าไหล่ ผ้าหนา น้อยหน่า
หน้าบ้าน หาหมอ หม้อน้ำ บุหรี่ หนี้สิน

อ่านคำที่มีตัวสะกดในแม่กบ

คำที่มี ป พ ภ เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน บ สะกด เป็นคำในมาตราแม่ กบ

เคารพ ศพ ลพบุรี ร่มชูชีพ เทพธิดา
ปรินิพพาน สาปแช่ง สัปดาห์ ลาภ โลภ

นักบินกระโดดร่มโดยใช้**ร่มชูชีพ**
ที่ผนังโบสถ์มีภาพวาดเป็นรูป**เทพธิดา**
พระพุทธเจ้าตาย เราเรียกว่า พระพุทธเจ้า**ปรินิพพาน**
สัปดาห์หนึ่งมีเจ็ดวัน

อ่านคำที่มี รร (ร หัน)

พรรษา	ธรรมะ	สรรเสริญ	มรรยาท
วัฒนธรรม	ศีลธรรม	บรรยาย	วรรณคดี

อ่านคำที่มีตัวการันต์

เหตุการณ์ ประสบการณ์ ฟังเทศน์

ความรู้ทางภาษา

การเขียนคำอธิบาย

การเขียนคำอธิบาย เป็นการเขียนอธิบายสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ผู้อื่นอ่าน โดยบอกรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งนั้น เช่น รูปร่าง ลักษณะ และประโยชน์

ตัวอย่างการเขียนคำอธิบาย

เสือเป็นสัตว์ป่า มีรูปร่างคล้ายแมว แต่ตัวโตกว่ามาก เสือมีหลายชนิด เช่น เสือโคร่ง เสือดำ เป็นต้น เสือโคร่งตัวสีเหลืองมีลายสีดำพาด บางครั้งจึงเรียกว่า เสือลายพาดกลอน ส่วนเสือดำมีสีดำ ตัวเล็กกว่าเสือโคร่ง เสือมีนิสัยดุร้าย และกินเนื้อสัตว์เป็นอาหาร

การเขียนเล่าเรื่อง

การเขียนเล่าเรื่อง เป็นการเขียนเล่าเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น เล่าประวัติ เล่าประสบการณ์ เล่าเหตุการณ์

การเขียนเล่าเรื่อง ผู้เขียนต้องเล่าตามลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่เกิดขึ้น ต้องใช้ภาษาให้ถูกต้อง และเลือกใช้คำให้ตรงความหมาย

การเขียนเล่าเรื่อง ถ้ามีข้อความที่เป็นคำพูด ให้ใช้เครื่องหมายอัญประกาศ (อ่านว่า อัน-ยะ-ประ-กาด) "   " เขียนคร่อมข้อความที่เป็นคำพูดนั้น

ตัวอย่างการเขียนเล่าเรื่อง

เล่นฟุตบอลที่โรงเรียน

เมื่อวานนี้ฉันเล่นฟุตบอลกับเพื่อนที่โรงเรียน ฉันเตะฟุตบอลเต็มแรง ลูกบอลลอยไปกระทบหน้าต่างห้องครูใหญ่ ครูใหญ่โผล่หน้าต่างมาดู ฉันจึงเดินไปหาครูใหญ่ที่ห้อง แล้วพูดว่า "คุณครูครับ ผมขอโทษที่เตะลูกบอลไปถูกหน้าต่างห้องคุณครู" ท่านบอกฉันด้วยความเมตตาว่า "ไม่เป็นไร แต่คราวหลังให้ระมัดระวังด้วย"

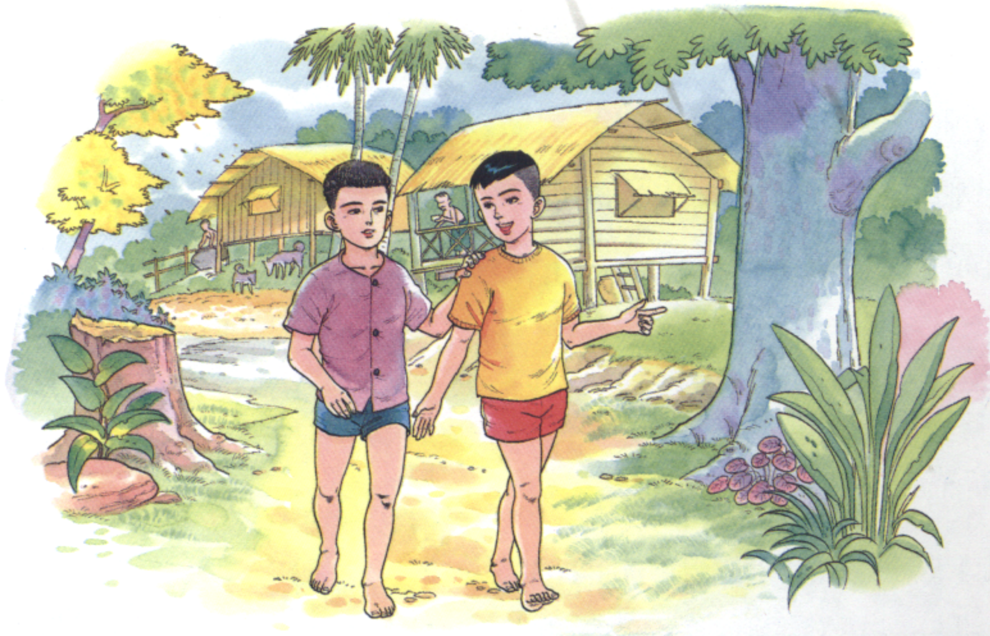
อ่านบทร้อยกรอง

ภาษาไทย

ในโลกนี้มีอะไรเป็นไทยแท้
ของไทยแน่นั้นหรือคือภาษา

ทั้งคนมีคนจนแต่ต้นมา
ใช้ภาษาไทยทั่วทุกตัวคน
เด็กตะโกนกึกก้องร้องเรียกแม่
เริ่มใช้คำไทยแท้มาแต่ต้น
ไม่มีต่างภาษามาปะปน
ทุกทุกคนก็สุขสบายใจ
แม่อยากให้ลูกรักได้พักผ่อน
ก็ไกวเปลให้นอนจนหลับใหล
สำเนียงกล่อมร่ายร้องทำนองไทย
ติดหูแต่สมัยโบราณมา
พอโตขึ้นส่งเจ้าเข้าโรงเรียน
ได้เริ่มอ่านเริ่มเขียนเรียนภาษา
ภาษาไทยนั้นได้พัฒนา
เป็นภาษาขีดเขียนให้เรียนกัน
บ้างชอบอ่านถ้อยคำทำนองเสนาะ
ภาษาไทยไพเราะไม่แปรผัน
มีเสียงวรรณยุกต์ทุกทุกชั้น
ขับร้องกันได้ง่ายคล้ายดนตรี
ฉะนั้นหรือจะไม่ให้รักเจ้า
ภาษาไทยของเรามีศักดิ์ศรี
เกิดเป็นไทยคนหนึ่งเราจึงมี
ของดีดีชื่อว่า "**ภาษาไทย**"

(จากบทประพันธ์ของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล)

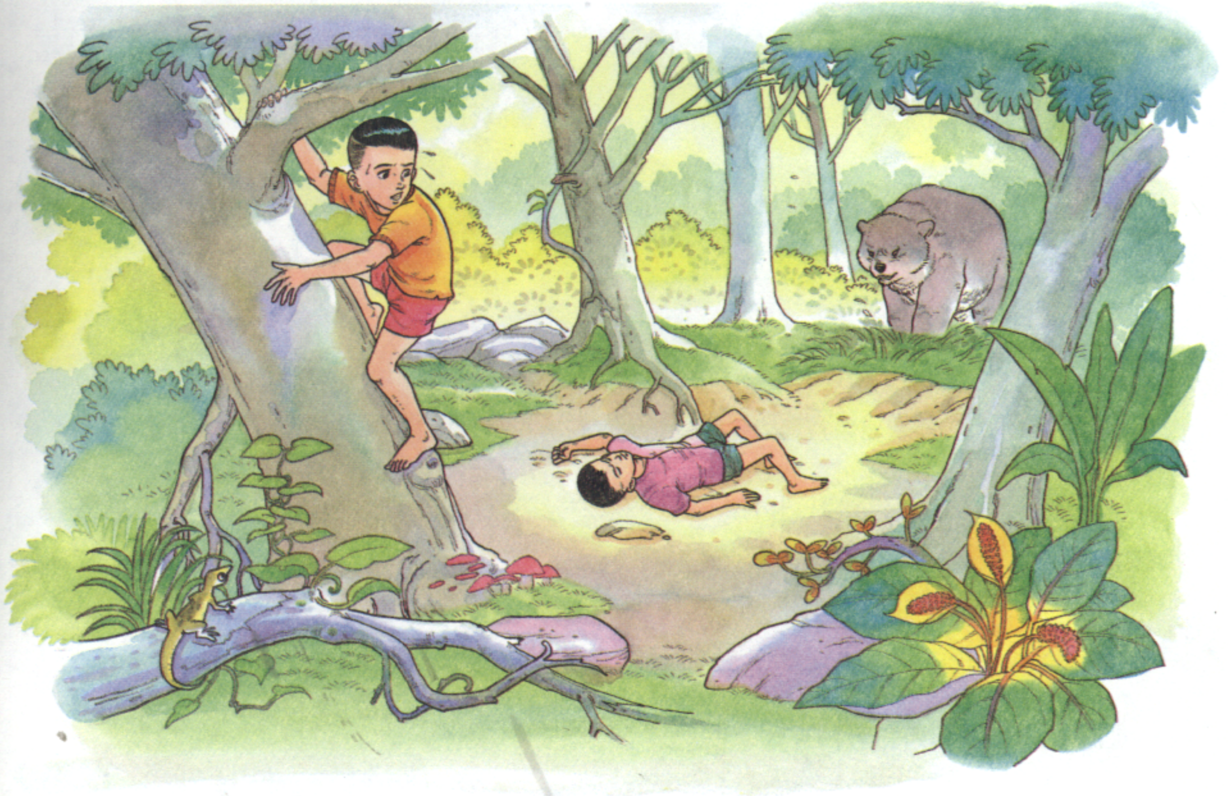

บทที่ ๑๓

สองเกลอเจอหมี

ครั้งหนึ่งเนิ่นนานมาแล้ว ตรงแนวชายป่าอาศัย
ยังมีสองพรานชาญไพร ผูกใจเป็นมิตรชิดกัน
ปลูกบ้านอยู่ใกล้ชายป่า ไปมาหาสู่สุขสันต์
มีงานร่วมแรงแบ่งปัน มุ่งมั่นอุ้มชูดูแล
สองพรานต่างมีลูกชาย คิดหมายไว้พึ่งยามแก่
สอนลูกไม่ให้เชือนแช รักพ่อรักแม่ของตน
อีกรักพ่อแม่ของเพื่อน ให้เหมือนดังที่ฝึกฝน
ลูกพรานนั้นแสนซุกซน สองคนวิ่งเล่นรักกัน
ชื่อหนึ่งชื่อน้อยพ่อตั้ง ให้ฟังคล้ายกันเลือกสรร
จะได้ใกล้ชิดผูกพัน นานวันเติบใหญ่ใช้งาน
ทั้งสองเข้าป่าล่าสัตว์ ติดขัดกลับมาเล่าขาน
พ่อแนะแนวทางของพราน เชี่ยวชาญบุกป่าทุกครา

วันหนึ่งอากาศแจ่มใส หนึ่งน้อยชวนไปในป่า
ส้มสูกลูกไม้นานา ปีนป่ายเก็บมามากมาย
เข้าป่าชมนกชมไม้ ส่งเสียงสดใสใจหมาย
ชมเพลินปลาบปลื้มลืมกาย จนบ่ายเหนื่อยล้าราแรง
น้อย หนึ่งชวนกันหยุดพัก นั่งใต้ต้นสักใบแห้ง
ดูไม้ผลัดใบเปลี่ยนแปลง เหลืองแดงสีคล้ำน้ำตาล
ทันใดน้อยจ้องมองไป พบหมีควายใหญ่งุ่นง่าน
มันทำดุดันเอาการ ครึ่งคลานครึ่งวิ่งดิ่งมา
น้อยปีนหนีขึ้นต้นไม้ ทิ้งให้หนึ่งนอนแผ่หลา
ตัวน้อยปลอดภัยไกลตา แต่หนึ่งนั้นหนาอันตราย
เมื่อหมีมาถึงหนึ่งเห็น ใจเต้นอกสั่นขวัญหาย
หนีไปไม่ทันจวนกาย ทำตายนอนไม่มีลม

หมีเอาตีนหนาลองเขี่ย แล้วเงี่ยหูฟังพลางก้ม
เอาปากลิ้นเลียดอมดม เผ้าผมทั่วทั้งหูตา
แน่นิ่งแน่ใจว่าตาย หมีควายไม่คิดเข่นฆ่า
แล้วผละออกไปไม่ช้า ดุ่มเดินเข้าป่าหายไป
หนึ่งนั้นหวั่นไหวใจหาย เหมือนตายแล้วมาเกิดใหม่
เรียกหาน้อยอยู่หนใด กลับมาอย่าได้กลัวเลย
น้อยนั้นแอบบนต้นไม้ เมื่อได้ยินเรียกไม่เฉย
ลงมาหาหนึ่งอย่างเคย แล้วเอ่ยถามไปทันที
“ทำไมหมีไม่ทำร้าย ดูคล้ายเธอพูดกับหมี
ฉันเห็นเธอปลอดภัยดี หรือว่าหมีพูดอย่างไร”
หนึ่งเห็นได้ทีพูดบ้าง เอ่ยอ้างถ้อยคำกล่าวไว้
เป็นอุทาหรณ์สอนใจ หวังให้น้อยสำนึกตน
“หมีมันบอกไว้ให้คิด คบมิตรจริงใจไม่หม่น
ในยามแค้นคับอับจน ไม่เอาตัวพ้นคนเดียว

เพื่อนแท้ไม่เห็นแก่ตัว ดีชั่วต้องคอยแลเหลียว
รักเพื่อนด้วยใจจริงเชียว คอยเหนี่ยวนำให้ได้ดี
จุนเจือเกื้อกูลพูนสุข ยามทุกข์ยามภัยไม่หนี
ร่วมแรงร่วมใจไมตรี เช่นนี้คบไว้ได้นาน"

น้อยฟังคำเพื่อนหน้าเศร้า จึงเข้าไปหาว่าขาน
"ฉันผิดหนีไปไม่เข้าการ ขอโทษอย่าพานโกรธเลย"

หนึ่งฟังยินดีที่สุด ตรงจุดหมายไว้ให้เอ่ย
จับมือน้อยแล้วชมเชย "เพื่อนเอ๋ยจำเป็นบทเรียน
สองเราภายหน้าต่อไป รักมั่นอย่าได้แปรเปลี่ยน
เป็นเพื่อนทุกข์ยากพากเพียร วนเวียนช่วยเหลือเกื้อกัน"

ทั้งสองต่างยิ้มอิ่มใจ สัญญาพาให้สุขสันต์
เป็นมิตรร่วมใจผูกพัน มีทุกข์ช่วยกันสุขเอย

คำใหม่ในบทเรียน

กระซิบ กล้า แกล้ง เกี่ยงงอน เกื้อกูล ขาน เข่นฆ่า ครา ครึ่ง คลั่ง คุกเข่า แค้นคับ งุ่นง่าน เงี่ย จุนเจือ ใจหาย ชั่ว ชิด ชื่นเชย เชี่ยว เชือนแช ซบ ซักไซ้ ดอมดม ดักดาน ดาว ดิ่ง ดุดัน ดุ่ม เต้น เติบโต ท่าที ทุกข์ยาก เนิ่น บทเรียน ปลาบปลื้ม เปลี่ยนแปลง ผละ ผัดผ่อน ผูกพัน เผ้าผม เผื่อแผ่ แผ่หลา ใฝ่ฝัน พราน พูน เพลินไพร มั่น มู่ทู่ ไมตรี ย้ำ รา ละเลย ล้า ลิ้น เลีย เลี่ยง ไล่เลียง วอน เศร้า สดใส สบ สั่ง สู่ หม่น หวง หวั่นไหว เห็นแก่ตัว เหลียว อับจน อ้าง อาทร อุทาหรณ์ อุ้มชู เอาการ เอื้อ แอบ

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

ชาญ	อ่านว่า	ชาน
เชี่ยวชาญ	อ่านว่า	เชี่ยว-ชาน
พากเพียร	อ่านว่า	พาก-เพียน
ไพร	อ่านว่า	ไพร
มิตร	อ่านว่า	มิด
ไมตรี	อ่านว่า	ไม-ตรี
เศร้า	อ่านว่า	เส้า
สุขสันต์	อ่านว่า	สุก-สัน
อุทาหรณ์	อ่านว่า	อุ-ทา-หอน

อ่านคำ พร- พล- ที่เป็นอักษรควบ

พร- พล- เป็นอักษรควบ ให้อ่านออกเสียงพยัญชนะทั้งสองตัวพร้อมกัน

พร- ออกเสียง พรอ พล- ออกเสียง พลอ

พราย —— พร - า - ย —— พราย

พลาย —— พล - า - ย —— พลาย

พรม	พรวน	พร้อม	พร้า	พราน	พริก	พริ้ม
พรุ่ง	พรุน	พรู	เพราะ	เพรียว	แพร	แพร่
แพรก	แพรว	โพรก	โพรง	ไพร	ไพร่	

พรมเช็ดเท้า	พรมแดน	พรวนดิน	พร้อมเพรียง	มีดพร้า
นายพราน	พริกขี้หนู	พริ้มพราย	พรุ่งนี้	รูพรุน
ร่วงพรู	เพราะว่า	เพรียวลม	ผ้าแพร	แพร่หลาย
หญ้าแพรก	แพรวพราว	หลวมโพรก	เป็นโพรง	ไพรวัน

ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน

พลบ	พลวง	พลอง	พลอด	พลอย	พลั้ง	พลับ
พลั่ว	พล่า	พลาง	พลาด	พล่าน	พล่าม	พลาย
พลิก	พลี	พลุ	พลุก	พลุ่ง	พลู	เพลง
เพลา	เพลาะ	เพลิง	เพลีย	เพลี้ย	เพลียง	แพลง
โพลง	โพล่ง	โพละ	ไพล	ไพล่		

พลบค่ำ	ต้นพลวง	ไม้พลอง	พลอดพร่ำ	แหวนพลอย
พลั้งเผลอ	พลัดพราก	พลับพลา	พล่าเนื้อ	พลาดพลั้ง
เดินพล่าน	พูดพล่าม	ช้างพลาย	พลิกแพลง	พลีชีพ
จุดพลุ	พลุกพล่าน	เดือดพลุ่ง	ใบพลู	ร้องเพลง
สนามเพลาะ	เพลิงไหม้	อ่อนเพลีย	ตัวเพลี้ย	เพลี่ยงพล้ำ
ขาแพลง	โพล้เพล้	ลุกโพลง	พูดโพล่ง	แตกโพละ
ต้นไพล	ไพล่หลัง			

นายพรานเห็น**ช้างพลาย**เวลา**พลบค่ำ**
ผู้คนเดิน**พลุกพล่าน**ในตลาด
พระมหากษัตริย์ประทับใน**พลับพลา**
ใบ**พลวง**แห้ง**ร่วงพรู**เมื่อลมพัดแรง
คนไปดู**พลุ**ในงานฉลองพระ
ไพลเป็นยาสมุน**ไพร** ใช้ทาแก้ฟกช้ำ

อ่านคำที่ไม่มีสระ -ะ แต่ออกเสียง อะ

อัปราชัย	อ่านว่า	อับ-ปะ-รา-ไช
นมัสการ	อ่านว่า	นะ-มัด-สะ-กาน
สุจริต	อ่านว่า	สุด-จะ-หริด
ทุจริต	อ่านว่า	ทุด-จะ-หริด
สถานที่	อ่านว่า	สะ-ถาน-ที่
สถานี	อ่านว่า	สะ-ถา-นี
ลักษณะ	อ่านว่า	ลัก-สะ-หนะ

พูดดีเป็นศรีแก่ตัว พูดชั่ว**อัปราชัย**

วันนี้คุณครูพานักเรียนไป**นมัสการ**พระเจดีย์ที่วัดใหญ่

คนดีเป็นคน**สุจริต** มี**ลักษณะ**ทำมาหากินที่ถูกทาง ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่ลักขโมย

คนชั่วเป็นคน**ทุจริต** หากินในทางชั่ว ชอบลักขโมย

อ่านคำที่มี ฤ

หฤหรรษ์ อ่านว่า หะ-รึ-หัน

คฤหาสน์ อ่านว่า คะ-รึ-หาด

ยามทุกข์มิตรเพิ่มเสริมสุข ปลื้มปลุกดวงจิต**หฤหรรษ์**

คฤหาสน์หลังนี้เป็นตึกใหญ่โตมาก

ความรู้ทางภาษา

คำคล้องจอง

คำคล้องจอง คือ คำที่มีเสียงสระเหมือนกันหรือคำที่มีเสียงสระและตัวสะกดเหมือนกัน ทำให้เกิดเสียงสัมผัสในบทร้อยกรอง เช่น กา-ปลา ราคา-หาปลา ทาง-นาง เดิน-เมิน ปิ้ง-ยิ่ง

ตัวอย่าง

ดาวเดือนเลือนดับลับฟ้า ท้องนภาแลสว่างกระจ่างใส
มวลปักษาลาถิ่นบินออกไกล คงจะไปหาเหยื่อเผื่อลูกน้อย

(จากบทเพลงพระนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี)

คำคล้องจองในบทเพลงนี้ได้แก่

เดือน–เลือน	ดับ–ลับ	ฟ้า–นภา
สว่าง–กระจ่าง	ปักษา–ลา	ถิ่น–บิน
ใส–ไกล–ไป	เหยื่อ–เผื่อ	

การเขียนสรุปเรื่อง

การเขียนสรุปเรื่อง เป็นการเขียนเรื่องอย่างย่อ ๆ โดยเขียนเฉพาะใจความสำคัญของเรื่อง เพื่อให้ผู้อื่นอ่านเข้าใจ ผู้เขียนสรุปเรื่องจะต้องอ่านเรื่องให้ตลอดแล้วจับประเด็นสำคัญของเรื่องนำมาเขียนด้วยคำพูดของตนเอง

เดิมทีประเทศไทยมีสัตว์ป่านานาชนิดชุกชุม แต่เดี๋ยวนี้สัตว์ป่าลดจำนวนลงมาก บางชนิดแทบจะหมดสิ้นไปจากป่า เช่น ควายป่า กระซู่ ละอง ละมั่ง เนื้อทราย เลียงผา เหตุที่ทำให้สัตว์ป่าลดน้อยลงเพราะจำนวนป่าลดลง ทั้งนี้เนื่องจากคนบุกเบิกป่าเป็นที่ทำมาหากิน

จึงทำลายที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารของสัตว์ป่า ป่าเป็นเสมือนบ้านของสัตว์ป่า เมื่อป่าถูกทำลายก็เท่ากับบ้านถูกทำลายด้วย นอกจากนั้นมนุษย์ยังล่าสัตว์เป็นอาหาร เป็นสินค้า ทำให้สัตว์ป่าลดน้อยลง การทำลายป่ายังเป็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอีกด้วย

ตัวอย่างการเขียนสรุปเรื่อง

ประเทศไทยเคยมีสัตว์ป่าชุกชุม แต่เดี๋ยวนี้สัตว์ป่าลดน้อยลง บางชนิดก็แทบจะหมดสิ้นไป เพราะมนุษย์ล่าสัตว์ป่ามาเป็นอาหารหรือขาย การทำลายป่าทำให้สัตว์ป่าไม่มีที่อยู่อาศัย และยังเป็นการทำลายแหล่งท่องเที่ยวอีกด้วย

อ่านบทร้อยกรอง

มิตรดี

มิตรเอ๋ยมิตรดี ควรคบเป็นที่เสน่หา
ยามทุกข์มีมิตรเมตตา ทุกข์นั้นสร่างซาเร็วพลัน
ยามทุกข์มิตรเพิ่มเสริมสุข ปลื้มปลุกดวงจิตหฤหรรษ์
มิตรดีดุจแก้วแพรวพรรณ ถนอมแนบชีวันไว้เถิดเอย

(จากหนังสือดอกสร้อยร้อยแปด ของ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ)

อ่านเสริมบทเรียน

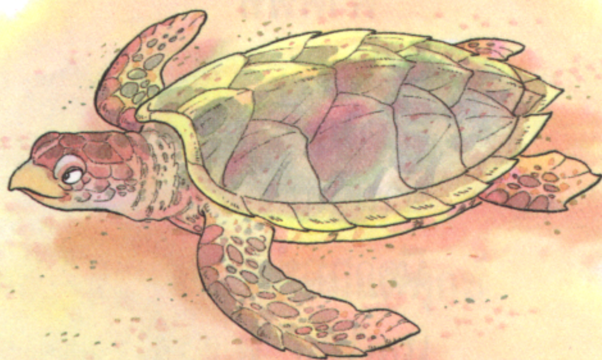
คบเพื่อนไม่ดีมีแต่ทุกข์

ชายคนหนึ่งเลี้ยงแมวกับหมาไว้อย่างละตัว แมวกับหมาอยู่บ้านเดียวกัน ชายคนนี้สอนให้แมวกับหมามีความรักใคร่กัน ไม่ทะเลาะเบาะแว้งกัน เขาสอนแมวกับหมาว่าเพื่อนที่ดีจะต้องเกื้อกูลอุดหนุนกันในยามยาก คอยตักเตือนเมื่อเพื่อนทำผิด คอยชี้แนะแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ ไม่ชักจูงเพื่อนไปในทางฉิบหาย หมากับแมวเชื่อฟังด้วยดี มันจึงเป็นเพื่อนกันและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

วันหนึ่ง แมวชวนหมาเข้าไปในครัว มันพบปลาย่างอยู่บนเตาไฟ ๓-๔ ตัว แมวอยากกินปลาย่าง แต่มันไม่กล้าขโมยปลาย่าง มันจึงบอกหมาให้เขี่ยปลาจากเตาไฟ มันจะคอยเก็บให้ เมื่อหมาเขี่ยปลาจากเตาไฟลงมาครั้งใด แมวก็กินปลาเสียทุกครั้ง เมื่อหมาเขี่ยปลาหมดแล้วมันไม่เห็นมีปลาสักตัวเดียว มันจึงรู้ว่าเพื่อนของมันโกง ขณะนั้นชายผู้ที่เลี้ยงแมวกับหมาเข้ามาในครัว เขาไม่เห็นปลาย่างบนเตาไฟ ก็รู้ว่าแมวกับหมาขโมยปลาย่าง หมาจึงเล่าเรื่องให้ชายผู้นั้นฟัง เขาจึงพูดกับหมาว่า ธรรมดาเพื่อนที่ดีต้องชี้แนะเพื่อนให้ทำแต่สิ่งดีงาม แต่แมวแนะนำให้หมาขโมยปลาย่าง ซ้ำยังโกงเพื่อนด้วยการกินปลาย่างหมด แมวเป็นเพื่อนไม่ดี ชักจูงไปในทางฉิบหาย ถ้าหมาคบแมวก็จะมีแต่ความทุกข์

คำศัพท์

คำศัพท์	**ความหมาย**
ชาญ	ชำนาญ
เชี่ยวชาญ	มีความชำนาญมาก
เชือนแช	เถลไถล ไม่ตรงไปตรงมา
ดุจ	ราวกับ เหมือนกับ
ทุกครา	ทุกครั้ง
แผ่หลา	อาการที่นอนเหยียดแขนขาเต็มที่
ไพร	ป่า
มิตร	เพื่อน
ไม่มีลม	ไม่มีลมหายใจเข้าออก
ราแรง	หมดแรง
สุขสันต์	มีความสุขสบาย
หม่น	หมอง ไม่สบายใจ
หฤหรรษ์	ยินดี ชื่นชม ร่าเริง
อุทาหรณ์	ตัวอย่างที่ยกขึ้นมาอ้างให้เห็น

บทที่ ๑๔

ไปดูรอยเต่า

เมื่อเดือนที่แล้ว ฉันได้มีโอกาสติดตามพ่อไปเที่ยวเกาะคราม ซึ่งอยู่ที่อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ฉันตื่นเต้นมาก เมื่อฉันไปถึงเกาะคราม ที่นั่นมีน้ำทะเลสีครามใสสมชื่อ แต่ที่น่าสนใจก็คือ ที่เกาะแห่งนี้เป็นที่เพาะพันธุ์เต่าทะเล มีทหารเรือและเจ้าหน้าที่จากกรมประมงคอยดูแลลูกเต่าในบ่อเลี้ยง

ฉันเห็นพื้นทรายที่กั้นไว้ฟักไข่เต่า มีบ่อเลี้ยงลูกเต่าขนาดต่าง ๆ หลายบ่อ ฉันเห็นลูกเต่าว่ายน้ำไปมาในบ่อเลี้ยง เมื่อฉันชะโงกหน้าไปดูลูกเต่าที่บ่อ ลูกเต่าจะว่ายน้ำมาออกันตรงหน้าฉัน มันคงนึกว่าฉันกำลังจะเอาอาหารไปให้มันกินเหมือนอย่างที่เจ้าหน้าที่นำอาหารไปให้มันกินทุกวัน

ฉันยืนดูลูกเต่าสักครู่หนึ่ง ก็มีเจ้าหน้าที่คนหนึ่งถือชามใส่ปลาสับเป็นชิ้นเล็ก ๆ นำมาโยนให้ลูกเต่ากิน ลูกเต่าว่ายมากินด้วยความหิว ฉันถามเจ้าหน้าที่ว่า เขาเลี้ยงลูกเต่าไว้ทำไม

"เราเลี้ยงลูกเต่าเหล่านี้ไว้เพื่อจะได้นำลูกเต่าปล่อยคืนกลับสู่ทะเล เต่าทะเลจะได้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและไม่สูญพันธุ์ เดิมเราเก็บไข่เต่าทะเลกินเป็นอาหาร เรากินเนื้อเต่า เรานำกระดองเต่ามาทำเป็นเครื่องประดับ เครื่องใช้ ทำให้เต่าทะเลลดน้อยลง และถ้าเราไม่หาทางเพิ่มจำนวนเต่าทะเล ในไม่ช้าเต่าทะเลจะสูญพันธุ์ เกาะครามแห่งนี้ทางราชการจึงจัดไว้ให้เป็นสถานที่อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล" เจ้าหน้าที่ผู้นำอาหารมาให้ลูกเต่าทะเลอธิบาย

"เต่าทะเลจะขึ้นมาออกไข่ไว้ที่ชายหาด เกาะครามจึงเป็นเสมือนสถานที่เพาะพันธุ์เต่าทะเล เมื่อลูกเต่าออกจากไข่เต่า เราจะนำลูกเต่ามาเลี้ยงไว้ในบ่อจนกว่าลูกเต่าจะเติบโตแข็งแรง ไม่เป็นเหยื่อของปลาในทะเลแล้ว เราก็จะนำลูกเต่าทะเลปล่อยลงทะเลไป ลูกเต่าก็จะเจริญเติบโตต่อไป" เจ้าหน้าที่อธิบายเพิ่มเติม

"ถ้าเธออยากดูรอยเต่าออกไข่ พี่จะพาเธอไปดู" เจ้าหน้าที่กล่าวเป็นเชิงชักชวนแล้วพาฉันและพ่อเดินไปดูรอยเต่าออกไข่ที่ชายหาด

ฉันและพ่อเดินตามเจ้าหน้าที่ไปตามชายหาดและฟังเจ้าหน้าที่เล่าชีวิตเต่าทะเล เสียงคลื่นทยอยกันซัดฝั่งระลอกแล้วระลอกเล่า บางครั้งก็กลบเสียงเล่าของเจ้าหน้าที่ ทำให้ฉันต้องเดินเข้าไปใกล้เจ้าหน้าที่เพื่อจะได้ฟังเรื่องชีวิตเต่าทะเลได้ชัดเจน

“ชีวิตเต่าทะเลเป็นชีวิตที่น่าศึกษามาก มันเป็นสัตว์โบราณมีชีวิตอยู่ในโลกรุ่นเดียวกับไดโนเสาร์และยังคงสืบเผ่าพันธุ์มาจนถึงทุกวันนี้ แต่ไดโนเสาร์ได้สูญพันธุ์ไปนานแล้ว เหลือเพียงแต่ซากกระดูกที่ฝังจมอยู่ในดินทำให้เราได้ศึกษาซากเหล่านั้น เต่าทะเลอยู่ในทะเลแต่เวลามันจะออกไข่ มันจะคลานขึ้นมาออกไข่บนบกตามหาดทรายเมื่อมันออกไข่มันจะขุดหลุมวางไข่ไว้ในหลุม แล้วกลบทรายปากหลุมให้เรียบร้อยก่อนจะคลานลงทะเลไปตามเดิม ชีวิตของเต่าทะเลจึงลึกลับและน่าสนใจ นักวิทยาศาสตร์ได้ศึกษาค้นคว้าชีวิตและเรื่องราวของเต่าทะเล ทำให้ทราบว่ามันสามารถเดินทางไปในทะเลนับเป็นพัน ๆ กิโลเมตร แต่ทุก ๆ ๒-๓ ปี มันจะเดินทางกลับมาสู่หาดทรายที่มันเกิดได้อย่างถูกต้อง ถ้าเต่าทะเลสูญพันธุ์ไปเสียแล้วเราก็จะหมดโอกาสได้ศึกษาชีวิตของมัน” เจ้าหน้าที่เล่าชีวิตของเต่าทะเลให้ฉันและพ่อฟัง

เราเดินกันไปตามชายหาดที่เงียบสงบ จนตะวันขึ้นสูงจากขอบฟ้าแสงแดดเริ่มร้อน เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจึงหยุดและชี้ให้เราดูรอยคล้าย ๆ รอยล้อรถยนต์ที่แล่นไปบนถนนลูกรังและ ๆ รอยนั้นเริ่มจากชายหาดขึ้นไปข้างบนหาดแล้วก็หายไปกลายเป็นรอยตีวนเป็นวงกลม เขาอธิบายต่อไปว่า

"นี่เป็นรอยเท้าเต่าที่ขึ้นมาบนฝั่งเมื่อคืนนี้ มันขุดหลุมวางไข่ไว้แล้วเอาทรายกลบไข่ของมัน จากนั้นก็เอาท้องกระแทกทรายอัดให้แน่น แม่เต่าจะไข่ในหลุม แต่ละหลุมเป็นจำนวนร้อย ๆ ฟอง ความร้อนจากหาดทรายที่ได้รับจากแสงแดดจะช่วยให้ไข่เต่าฟักออกเป็นตัว ภายใน ๒-๓ เดือนต่อมา ลูกเต่าก็จะออกมาจากไข่เต่า ลูกเต่าจะค่อย ๆ คุ้ยทรายขึ้นมาและคลานลงสู่ทะเลต่อไป แต่ลูกเต่าที่ออกจากไข่เต่าเป็นร้อย ๆ ตัวนี้จะเหลือรอดชีวิตจนกระทั่งสามารถสืบเผ่าพันธุ์และวางไข่ได้เพียง ๒-๓ ตัวเท่านั้น นอกนั้นจะกลายเป็นเหยื่อของปลาในทะเลหรือถูกน้ำพัดพาไปตายได้"

"เต่าทะเลรอดชีวิตมาน้อยจังนะคะ" ฉันพูดขึ้นอย่างแปลกใจ

"สาเหตุที่ทำให้เต่าทะเลเหลือน้อยยิ่งขึ้นไปอีกก็มีหลายสาเหตุ คือ คนเก็บเอาไข่เต่าไปกินเป็นอาหารเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง และมีสาเหตุอีกสองสามประการ คือ ชายหาดที่เงียบสงบที่แม่เต่าจะขึ้นมาวางไข่หายากมากขึ้นทุกที เพราะชายหาดริมฝั่งทะเลทั้งหลาย

รวมทั้งชายหาดตามเกาะต่าง ๆ ผู้คนพากันสร้างบ้านเรือนและจัดเป็นที่พักผ่อน ที่ท่องเที่ยว ผู้คนก็พลุกพล่าน ทำให้แม่เต่าไม่มาวางไข่ นอกจากนั้นยังมีเต่าทะเลอีกจำนวนไม่น้อยที่ตายไปเพราะกินถุงพลาสติกซึ่งมนุษย์ทิ้งลงในทะเลด้วยความมักง่าย" เขากล่าวพร้อมกับพาฉันและพ่อเดินกลับไปตามทางเก่า ฉันสังเกตตามชายหาดบางแห่งมีถุงพลาสติก กระป๋องน้ำอัดลม เศษโฟมที่ถูกคลื่นซัดขึ้นมาเกยหาดทรายทำให้หาดทรายไม่สะอาด

ก่อนฉันจะกลับจากเกาะคราม พ่อและฉันขอบคุณเจ้าหน้าที่ที่ได้อธิบายเรื่องเต่าทะเลให้ฟัง ทำให้ฉันได้ความรู้หลายอย่าง ขณะที่ฉันนั่งเรือกลับ พ่อบอกฉันเกี่ยวกับการพึ่งพาอาศัยธรรมชาติว่า

"มนุษย์เราได้พึ่งพาอาศัยธรรมชาติมาตลอด มนุษย์ได้อาศัยดินที่อุดมสมบูรณ์ น้ำที่สะอาด อากาศที่บริสุทธิ์ ในการดำรงชีวิต

ถ้าเราใช้สิ่งเหล่านี้ให้เป็น ไม่ทำลายให้ดิน น้ำ และอากาศเสีย มนุษย์ก็จะได้ใช้ประโยชน์จากสิ่งเหล่านี้ต่อไปอีกเป็นเวลายาวนาน แต่ถ้ามนุษย์ไม่รู้จักใช้ ทำให้ดินที่ใช้ในการเพาะปลูกเสื่อมลง น้ำเสีย อากาศเสีย มนุษย์ก็จะได้รับความเดือดร้อน เพราะธรรมชาติถูกทำลาย มนุษย์ได้คิดค้นความรู้ใหม่ ๆ ทางวิทยาศาสตร์และคิดประดิษฐ์เครื่องใช้ต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ รถยนต์ เครื่องบิน ยารักษาโรค ถุงพลาสติก ทำให้ชีวิตสะดวกสบายขึ้น แต่มนุษย์เราก็ทำลายธรรมชาติ น้ำในแม่น้ำลำคลองเน่าเสีย อากาศเต็มไปด้วยควันไฟ ขยะเน่าเหม็น ป่าไม้ถูกทำลาย สัตว์ป่าสูญพันธุ์ เมื่อธรรมชาติเหล่านี้ถูกทำลาย การพึ่งพาอาศัยธรรมชาติในการดำรงชีวิตก็จะหมดไป มนุษย์เองจะได้รับความเดือดร้อนจากการทำลายธรรมชาติ มนุษย์ทิ้งถุงพลาสติกเกลื่อนกลาดก็เป็นการทำลายธรรมชาติด้วยเช่นกัน”

"การทิ้งถุงพลาสติก เป็นการทำลายธรรมชาติอย่างไรคะ" ฉันถามพ่อ

"ถุงพลาสติกเป็นสิ่งที่ไม่สลายตัว ไม่ผุเปื่อย ถ้ามันอยู่ในดินต้นไม้ก็จะไม่เจริญเติบโต ถ้ามันอยู่ในท่อระบายน้ำก็ทำให้ท่ออุดตัน ถ้ามันอยู่ในทะเล ก็ทำให้เต่าทะเลกินถุงพลาสติกและทำให้ตายได้"

ฉันนิ่งคิดอยู่ครู่หนึ่ง จึงบอกพ่อว่า "หนูจะไม่ทิ้งถุงพลาสติกให้เกลื่อนกลาดต่อไปอีก และถ้าไม่จำเป็นก็จะไม่ใช้ถุงพลาสติก เชือกพลาสติก แต่จะใช้สิ่งที่นำมาใช้แทนได้ เช่น ใบตอง ถุงกระดาษ เชือกกล้วย ดีกว่านะคะ"

พ่อมองฉันอย่างชื่นชมที่ฉันรู้จักคิด

คำใหม่ในบทเรียน

กรมประมง กระดอง กระดูก กระทั่ง กระแทก กระป๋อง กลบ กั้น กิโลเมตร เกย (เกาะคราม) ค้นคว้า คราม คลื่น คุ้ย เครื่องประดับ จม แฉะ ชะโงก ชักชวน ชาม ซัด ดิน ไดโนเสาร์ ตะวัน เต่า ทั้งหลาย โทรทัศน์ นักวิทยาศาสตร์ นับ น้ำอัดลม บก ประการ เปื่อย เผ่าพันธุ์ พลุกพล่าน เพิ่มเติม ฟ้า โฟม โยน รอด รอย ระบาย ระลอก ลึกลับ ลูกรัง วน สัตหีบ สับ สาเหตุ เสมือน เสื่อม หาดทราย เหยื่อ อนุรักษ์ ออ อัด อุดตัน

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

สัตหีบ	อ่านว่า	สัด-ตะ-หีบ
สูญพันธุ์	อ่านว่า	สูน-พัน
อนุรักษ์	อ่านว่า	อะ-นุ-รัก
ไดโนเสาร์	อ่านว่า	ได-โน-เสา
วิทยุ	อ่านว่า	วิด-ทะ-ยุ
วิทยาศาสตร์	อ่านว่า	วิด-ทะ-ยา-สาด
พลาสติก	อ่านว่า	พล้าด-สะ-ติก
โทรทัศน์	อ่านว่า	โท-ระ-ทัด
บริสุทธิ์	อ่านว่า	บอ-ริ-สุด
สาเหตุ	อ่านว่า	สา-เหด
ธรรมชาติ	อ่านว่า	ทำ-มะ-ชาด

อ่านคำที่ไม่มีสระ -ะ แต่ออกเสียง อะ กึ่งเสียง

สัตหีบ	ทหารเรือ	ราชการ	อนุรักษ์	อธิบาย
เสมือน	เจริญ	สลับ	ทยอย	เงียบสงบ
มนุษย์	วิทยุ	โทรทัศน์	ขยะ	สลาย
พุทธศาสนา	พระพุทธเจ้า	พยาบาล	อธิษฐาน	ราชธานี

อ่านคำที่มีตัวสะกดในแม่กน

คำที่มี ญ ณ ร ล เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน น สะกด เป็นคำในมาตราแม่ กน

กล้าหาญ	กัญชา	กันดาร	กุญแจ	การกุศล
เกสร	ของขวัญ	ข้าวสาร	ใคร่ครวญ	คำขวัญ
คำปฏิญาณ	คำนวณ	คุณนาย	สูตรคูณ	ชลบุรี
ชอบกล	เชี่ยวชาญ	เชื้อเชิญ	ดอกขจร	ดลใจ
รถโดยสาร	สำคัญ	สูญพันธุ์	โบราณ	บุญคุณ
พยาบาล	บำเพ็ญ	ฟุตบอล	บริเวณ	น้ำตาล

นาง**พยาบาล**ดูแลผู้ป่วยใน**รถโดยสาร**
กัญชาเป็นยาเสพย์ติด จงคิด**ใคร่ครวญ**อย่าริลอง
ผู้**บำเพ็ญ**ประโยชน์กล่าว**คำปฏิญาณ**พร้อมกัน
การท่อง**สูตรคูณ**เป็นประโยชน์ต่อการคิด**คำนวณ**
เด็ก ๆ ส่ง**ของขวัญ**ไปให้ตำรวจ**ทหาร**ที่อยู่ในท้องถิ่นทุร**กันดาร**

อ่านคำที่มีตัวการันต์

เผ่าพันธุ์	มนุษย์	สมบูรณ์	บริสุทธิ์	สัตว์ป่า
วิทยาศาสตร์	ประดิษฐ์	โทรทัศน์	รถยนต์	บริบูรณ์
ฟังเทศน์	พระสงฆ์	โบสถ์		

ชาวบ้าน**ฟังเทศน์**อยู่ใน**โบสถ์**
ชาวสวนคัดเลือกเมล็ดที่**สมบูรณ์**มา**เพาะพันธุ์**
โทรทัศน์ รถยนต์เป็นสิ่ง**ประดิษฐ์**ของ**มนุษย์**

อ่านคำที่มี ติ เป็นตัวสะกดออกเสียงเหมือน ด สะกด

ชาติไทย บัญญัติ ปฏิบัติ มหาชาติ

พระสงฆ์**ปฏิบัติ**ตามสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรง**บัญญัติ**ไว้

เทศน์**มหาชาติ**เป็นเรื่องการบำเพ็ญทานครั้งยิ่งใหญ่ของพระพุทธเจ้า

ความรู้ทางภาษา

การเขียนคำชี้แจง

การเขียนคำชี้แจงเป็นการเขียนอธิบายเรื่องต่าง ๆ โดยต้องขยายความให้ผู้อื่นอ่านแล้วเกิดความเข้าใจ หรือเป็นการเขียนตอบคำถามข้อสงสัยให้เข้าใจชัดเจน

ในการเขียนคำชี้แจง ผู้เขียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้นเป็นอย่างดีจึงจะเขียนได้ถูกต้อง ต้องใช้ภาษาง่าย เขียนเป็นประโยค มีลำดับขั้นตอน เหตุผล และมีตัวอย่างประกอบ

ตัวอย่างที่ ๑ การเขียนคำชี้แจงเพื่อขยายความ

คุณพ่อพาฉันไปดูรอยเต่าที่เกาะคราม

เมื่อเดือนที่แล้ว คุณพ่อพาฉันไปดูรอยเต่าที่เกาะคราม รอยเต่าเกิดจากเต่าที่มาวางไข่บนหาดทราย เกาะคราม อยู่ที่อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เป็นเกาะที่ใช้เพาะพันธุ์เต่าทะเล ฉันได้รับความรู้เรื่องชีวิตเต่าทะเลจากเจ้าหน้าที่ที่มาเล่าให้ฉันฟัง

ตัวอย่างที่ ๒ การเขียนคำชี้แจงเพื่อตอบข้อคำถามหรือข้อสงสัย

ทำไมเต่าทะเลจึงจะสูญพันธุ์

เต่าทะเลจะสูญพันธุ์เพราะมนุษย์นำเนื้อและไข่เต่าทะเลมากิน นอกจากนั้นยังปลูกสร้างสิ่งก่อสร้างทำลายความสงบที่ชายหาด ทำให้เต่าทะเลไม่ขึ้นมาวางไข่

อ่านบทร้อยกรอง

ชมทะเล

โอ้ว่าตัวเรานี้ ชื่นชีวีสุขใจปอง
สมคิดจิตมิหมอง สุดลำพองสุขหทัย
ได้ชมทะเลงาม น้ำสีครามสวยสดใส
นั่งเรือลอยไปไกล ในจิตใจแสนภิรมย์
นกทะเลตัวน้อยน้อย บินเคลื่อนคล้อยตามสายลม
ดูซิช่างน่าชม ไม่ระทมชื่นหทัย

มองในสายนที ปลาเร็วรี่เร่งว่ายไป
น้ำใสดังดวงใจ ที่สดใสสุขวิญญาณ์
ท้องฟ้าจะมืดแล้ว อาทิตย์แคล้วเหลี่ยมภูผา
พราวพร่างดวงดารา น้ำค้างพาโปรยละออง
นาวาแล่นท้าลม ช่างงามสมไม่มีสอง
เกษมเปรมจิตปอง น้ำเนืองนองมองวารี
ลมเรื่อยเฉื่อยเฉื่อยฉิว เรือแล่นลิ่วสุดโสภี
แว่วยินเสียงปักษี ลืมความโศกวิโยคศัลย์
ดูดาวเด่นโสภา บนเวหาล้อมดวงจันทร์
เมฆเคลื่อนเลื่อนบังครัน ควรนิทราขอลาเอย

(จากบทพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ)

อ่านเสริมบทเรียน

เต่าทะเล

เต่าเป็นสัตว์ที่มีอายุยืนมาก บางตัวมีอายุยืนถึงร้อยปี คนชอบกินไข่เต่าและเนื้อเต่าเป็นอาหาร กระดองเต่ายังนำมาทำของใช้และเครื่องประดับ ชาวบ้านแถบชายฝั่งทะเลจึงจับเต่าทะเลและหาไข่เต่าไปขายเป็นอาชีพ ชาวบ้านจับเต่าทะเลและหาไข่เต่าทะเลเก่งมาก ทำให้เต่าทะเลของไทยใกล้จะหมดไป

เต่าทะเลที่พบโดยทั่วไปแถบชายฝั่งทะเลมีเต่าตนุ เต่าหญ้า เต่าตาแดง เต่ากระและเต่ามะเฟือง เต่าสามชนิดหลังนี้เป็นสัตว์สงวน

มีกฎหมายห้ามหาไข่เต่าและจับเต่าทั้งสามชนิดไปกิน ไปขาย

ปัจจุบันการประมงมีความก้าวหน้ามาก ชาวประมงใช้เรือขนาดใหญ่ออกทะเลเพื่อจับปลา อวนจะกวาดปะการังซึ่งเป็นที่ที่เต่าทะเลอาศัยอยู่ ทำให้สาหร่ายซึ่งเป็นอาหารของเต่าถูกทำลาย พ่อเต่า แม่เต่า และลูกเต่าจึงถูกทำลายไปด้วย

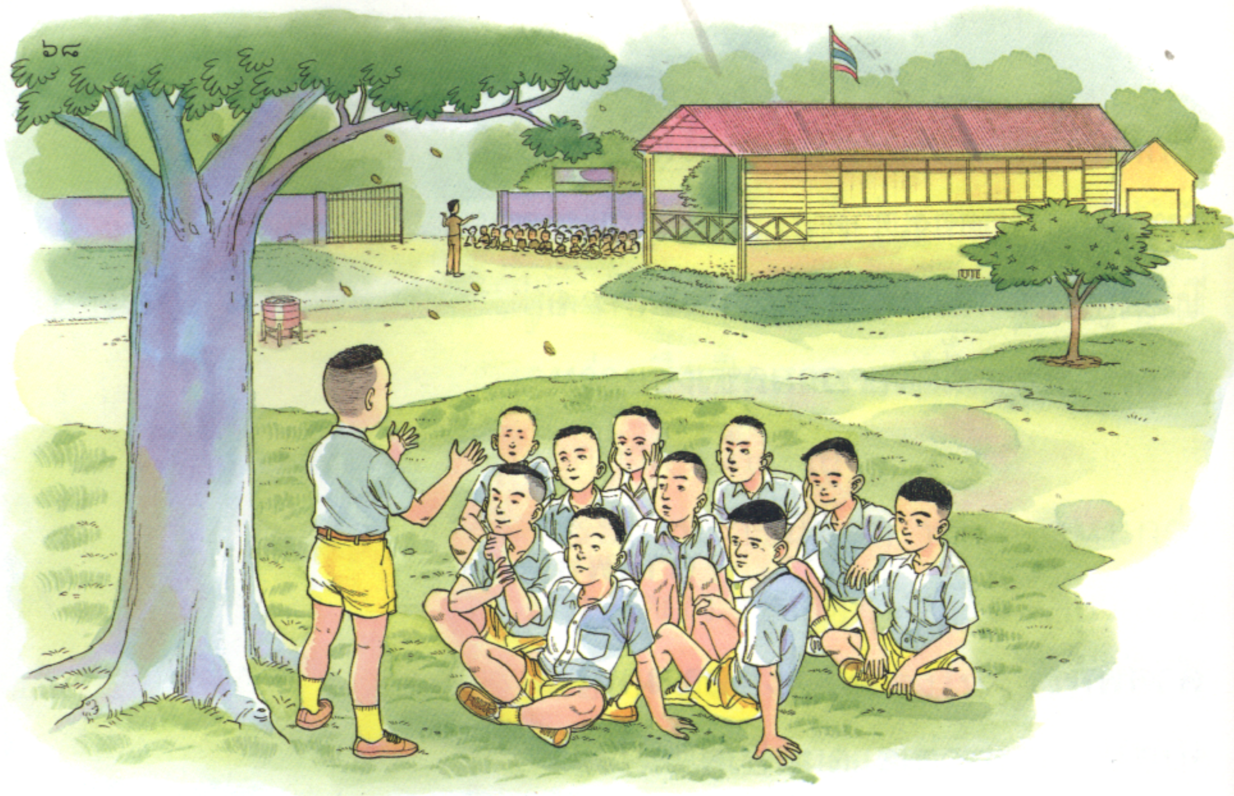
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงตระหนักว่าจำนวนเต่าทะเลลดน้อยลงอย่างรวดเร็ว หาดทรายที่เต่าเคยวางไข่และฟักเป็นลูกเต่าได้ถูกทำลาย พระองค์จึงทรงให้ชาวบ้านที่มีความชำนาญ รู้ธรรมชาติของเต่าทะเลเป็นผู้ดูแลเต่าทะเล ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นโครงการอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล (อ่านว่า โครง-กาน-อะ-นุ-รัก-พัน-เต่า-ทะ-เล) มีสถานีอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเลที่เกาะมันในซึ่งเป็นเกาะเล็ก ๆ ที่จังหวัดระยอง และที่เกาะคราม จังหวัดชลบุรี ไข่เต่าจากเกาะครามจะนำมาเพาะเลี้ยงที่สถานีอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเลที่เกาะมันในด้วย เมื่อลูกเต่ามีอายุได้ ๖ เดือน จึงจะนำไปปล่อยลงสู่ทะเล บ่อเลี้ยงเต่าที่เกาะมันในนี้นับว่าเป็นบ่อเลี้ยงเต่าทะเลแบบธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดในโลก นอกจากจะเป็นแหล่งอนุรักษ์เต่าทะเลแล้วยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดระยองอีกด้วย

นอกจากนั้น จังหวัดภูเก็ตและจังหวัดพังงาก็มีโครงการนำไข่เต่ามาฟักเป็นตัวแล้วเลี้ยงในบ่อเพื่อปล่อยลูกเต่าลงสู่ทะเล ขณะนี้มีนักวิทยาศาสตร์และผู้รักธรรมชาติทั่วโลกพยายามรักษาชีวิตเต่าทะเลด้วยการเฝ้าดูแลให้เต่าออกไข่อย่างปลอดภัย และดูแลไข่เต่าให้ฟักออกเป็นตัวและนำไปปล่อยลงสู่ทะเล เราทั้งหลายควรเลิกจับเต่าทุกชนิด

เลิกกินเนื้อและไข่เต่ากัน รวมทั้งเลิกนิยมใช้เครื่องใช้และเครื่องประดับที่ทำจากกระดองเต่าด้วย เพื่อให้เต่าได้อยู่ในทะเล เต่าทะเลจะได้ไม่สูญพันธุ์ และเป็นสัตว์ร่วมโลก อยู่ประดับโลก และอยู่ร่วมกับมนุษย์ในโลกนี้ด้วยความสุข

คำศัพท์

คำศัพท์	**ความหมาย**
เกษม	สุขสบาย ชื่นชม ยินดี
แคล้ว	รอดไป พ้นไป
นที	แม่น้ำ
นิทรา	นอน
ปักษี	นก
ภิรมย์	รื่นเริง ดีใจ ยินดี
ภูผา	ภูเขาหิน
ระทม	เจ็บช้ำระกำใจ
ลำพอง	คะนองอย่างเกรี้ยวกราด
วิญญาณ์	จิตใจ
วิโยคศัลย์	ความทุกข์จากการพลัดพราก
เวหา	ท้องฟ้า
โสภี	งาม
หทัย	ใจ

บทที่ ๑๕
น้ำใจนักกีฬา

เด็กชายภาคภูมิ เป็นหัวหน้านักกีฬาฟุตบอลของโรงเรียน เขาชอบเล่นกีฬามาก และใช้เวลาว่างหลังเลิกเรียนฝึกซ้อมฟุตบอลอยู่เสมอ เขาจึงเล่นฟุตบอลได้ดีและได้รับการยกย่องเป็นหัวหน้านักกีฬาฟุตบอลของโรงเรียน

อีกสองสัปดาห์จะมีการแข่งขันฟุตบอลรอบคัดเลือกระหว่างโรงเรียนในอำเภอ โรงเรียนใดชนะเลิศจะได้เป็นตัวแทนของอำเภอไปแข่งขันกับโรงเรียนของอำเภออื่น ๆ ในจังหวัด เด็กชายภาคภูมิในฐานะหัวหน้านักกีฬาจึงนัดประชุมนักกีฬาฟุตบอลที่ใต้ต้นไม้ใหญ่หลังโรงเรียน

“เพื่อน ๆ ที่รักทุกคน ผมเชิญพวกเรามาพบกันในวันนี้ เพราะ

อีกสองสัปดาห์พวกเราจะต้องไปแข่งขันฟุตบอลกับโรงเรียนอื่น ถ้าทีมฟุตบอลของโรงเรียนเราชนะก็จะได้เป็นตัวแทนของอำเภอไปชิงชนะเลิศกับโรงเรียนของอำเภออื่น ๆ ในระดับจังหวัดต่อไป" ภาคภูมิพูดกับเพื่อน ๆ

"พวกเราคงต้องซ้อมหนักกันหน่อยนะ เพราะโรงเรียนคู่แข่งของเรามีปิยะ ซึ่งพวกเราทุกคนรู้ดีว่าเขามีความสามารถมาก ทั้งเก่งและขยันซ้อมกันทั้งทีม" กีกก้องพูด

"แต่โรงเรียนของเราก็มีภาคภูมิและพวกเรา ถ้าพวกเราขยันซ้อมเหมือนเขา พวกเราก็จะเอาชนะได้ แต่ถ้าพวกเราแพ้ก็ไม่เป็นไร เราก็ได้ประโยชน์อย่างอื่น คือ ทำให้เราแข็งแรง" อานันท์พูด

"เราเพิ่งจะเริ่มซ้อมและพวกเราก็ยังไม่ค่อยจะพร้อมเพรียงกันดีนัก โรงเรียนอื่นเขาขยันซ้อมกันมานานแล้ว" กีกก้องบอก

ทุกคนต่างมองหน้ากัน กีกก้องจึงพูดต่อไปว่า "ผมมีวิธีที่จะทำให้ทีมของพวกเราชนะได้ง่าย ๆ"

"คุณมีวิธีไหนบอกมาเลย" ทุกคนแข่งกันถาม

"ปิยะเป็นศูนย์หน้า เป็นตำแหน่งที่สำคัญ ถ้าเราตัดกำลังปิยะและคอยกันปิยะไม่ให้ได้ลูกฟุตบอลแล้ว เราก็จะมีโอกาสชนะแน่นอน" กีกก้องตอบ

"ผมไม่เห็นด้วยกับวิธีการเอาชนะด้วยวิธีนี้ พวกเราควรฝึกซ้อมให้มาก ๆ จะดีกว่า" ภาคภูมิพูด

"แต่นี่เป็นวิธีเดียวที่โรงเรียนของเราจะชนะได้โดยไม่ต้องเสียเวลาฝึกซ้อม จริงไหมพวกเรา" กีกก้องพูด

เพื่อน ๆ ต่างพากันสนับสนุนวิธีการของกึกก้อง ภาคภูมิจึงเดินจากเพื่อน ๆ มาด้วยความไม่สบายใจ เมื่อกึกก้องผ่านสนามหน้าโรงเรียน เขาเห็นครูอภัยกำลังให้นักเรียนร้องเพลงกราวกีฬา เพลงนั้นดังก้องสนาม ภาคภูมิจึงเดินเข้าไปยืนฟังใกล้ ๆ

พวกเรานักกีฬาใจกล้าหาญ เชี่ยวชาญชิงชัยไม่ย่นย่อ
คราวชนะรุกใหญ่ไม่รีรอ คราวแพ้ก็ไม่ท้อกัดฟันทน
(สร้อย)
ร่างกายกำยำล้ำเลิศ กล้ามเนื้อก่อเกิดทุกแห่งหน
แข็งแรงทรหดอดทน ว่องไวไม่ย่นระย่อใคร
(สร้อย)
ใจคอมั่นคงทรงศักดิ์ รู้จักทีหนีทีไล่
รู้แพ้รู้ชนะรู้อภัย ไว้ใจได้ทั่วทั้งรักชัง
(สร้อย)
ไม่ชอบเอาเปรียบเฉียบแข่งขัน สู้กันซึ่งหน้าอย่าลับหลัง
มัวส่วนตัวเบื่อเหลือกำลัง เกลียดชังการเล่นเห็นแก่ตัว
(สร้อย)
เล่นรวมกำลังกันทั้งพวก เอาชัยสะดวกมิใช่ชั่ว
ไม่ว่างานหรือเล่นเป็นไม่กลัว ร่วมมือกันทั่วก็ไชโย
(สร้อย)
อึม อึม อึม อึม กีฬา กีฬา เป็นยาวิเศษ
ฮ้าไฮ้! ฮ้าไฮ้! กีฬา กีฬา เป็นยาวิเศษ
แก้กองกิเลส ทำคนให้เป็นคน
ผลของการฝึกตน เล่นกีฬาสากล ตะ ละ ล้า

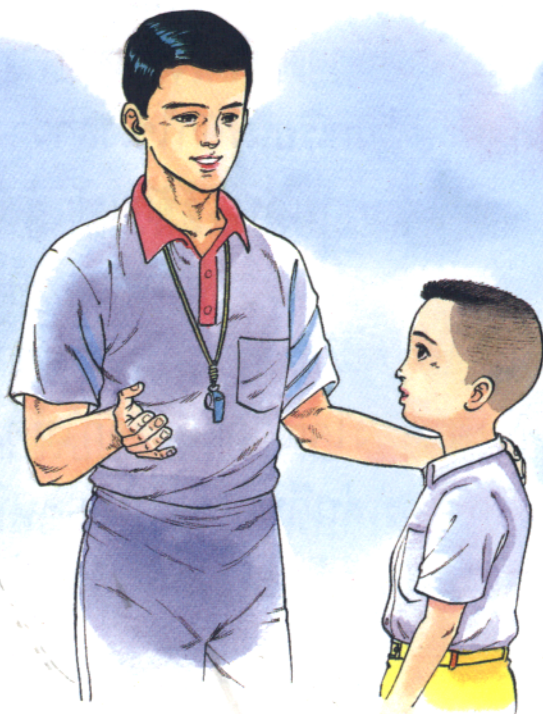
นอกจากเพลงนี้จะมีจังหวะเร้าใจแล้ว เนื้อเพลงยังมีความหมายดีอีกด้วย ภาคภูมิอยากได้เนื้อเพลงและอยากทราบชื่อผู้แต่งเพลงนี้ เขาจึงเดินเข้าไปหาครูอภัยแล้วถามว่า

"คุณครูครับ ผมชอบเพลงนี้มากฟังแล้วคึกคักดี ผมอยากได้เนื้อเพลงและอยากทราบว่าใครเป็นผู้แต่งเพลงนี้ครับ"

"เธอชอบเพลงนี้หรือ เพลงนี้ชื่อเพลงกราวกีฬา ผู้แต่งคือเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี ครูกำลังซ้อมเพลงกราวกีฬา เพื่อประกอบการเดินแถวของนักกีฬา พรุ่งนี้ตอนเย็นเธอช่วยบอกพวกนักกีฬาให้มาซ้อมเดินด้วยนะ" ครูอภัยบอก

"ครับ ผมจะบอกเพื่อน ๆ ให้มาซ้อมเดินด้วยครับ" ภาคภูมิพูดแล้วเดินตรงไปห้องสมุดเพื่อขอยืมหนังสือเกี่ยวกับเพลงกราวกีฬาไปอ่านที่บ้าน ทำให้ภาคภูมิทราบเกี่ยวกับเพลงกราวกีฬาว่า

ผู้แต่งเพลงกราวกีฬา คือ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี มีนามเดิมว่า

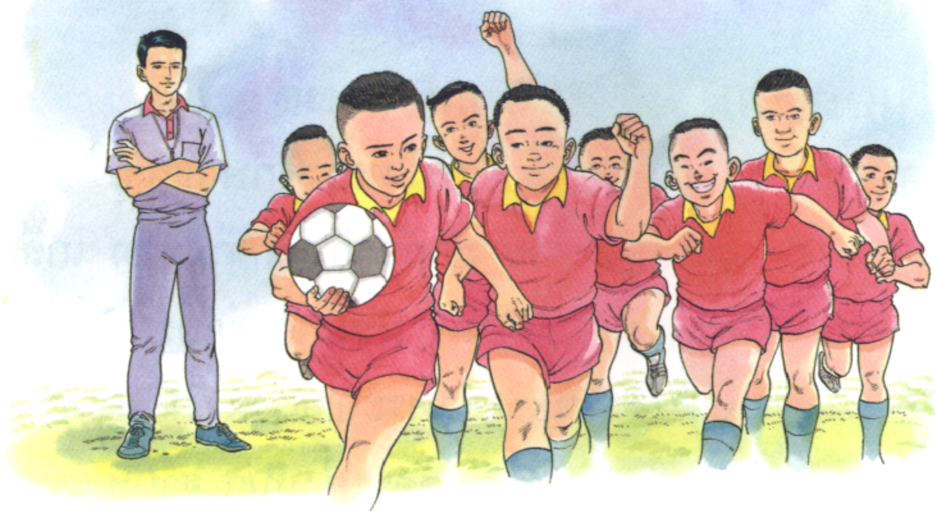
นายสนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา ท่านแต่งคำประพันธ์ที่เป็นบทร้อยกรอง ได้แก่ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอนต่างๆ ท่านใช้นามปากกาว่า ครูเทพ เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีเคยเป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการหรือกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน

ท่านแต่งเพลงกราวกีฬาขึ้นเพื่อใช้เป็นเพลงเชียร์กีฬา เพราะสมัยก่อนนั้นโรงเรียนต่าง ๆ ไม่มีเพลงเชียร์กีฬา เมื่อมีการแข่งขันกีฬาใครจะร้องเพลงอะไรก็ได้เพื่อเป็นกำลังใจแก่นักกีฬาของตนหรือเป็นการข่มขวัญนักกีฬาฝ่ายตรงข้าม แต่เนื้อร้องของเพลงกราวกีฬาจะสอนให้คนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย

ตอนเย็นวันรุ่งขึ้น หลังจากที่นักกีฬาได้ซ้อมเดินแถวประกอบการร้องเพลงกราวกีฬาแล้ว ครูอภัยได้กล่าวกับนักเรียนทุกคนว่า

"ครูภูมิใจที่นักเรียนมีความรักความสามัคคีกันทั้งนักกีฬาและกองเชียร์ โรงเรียนของเราจะจัดกองเชียร์กีฬาไปให้กำลังใจแก่นักกีฬาทุกคน ขอให้ทุกคนทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด การเล่นกีฬาเป็นการเสริมสร้างสุขภาพและยังทำให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ การเล่นกีฬาผู้เล่นต้องมีกติกาการเล่น รู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักอภัย และเป็นคนรักความยุติธรรม เมื่อเราเล่นกีฬาแพ้ก็ไม่ควรเสียใจและทำร้ายฝ่ายตรงข้าม เมื่อเราเล่นกีฬาชนะก็ไม่ควรเยาะเย้ยฝ่ายตรงข้าม เมื่อผู้อื่นเล่นผิดกติกาโดยไม่ตั้งใจเราก็ต้องรู้จักให้อภัย การแพ้ชนะไม่ใช่เป้าหมายสำคัญของการเล่นกีฬา ขอให้ทุกคนนึกถึงความหมายของเพลงกราวกีฬาและนักกีฬาต้องตั้งใจฝึกซ้อมต่อไป"

หลังจากครูอภัยกล่าวจบแล้ว นักกีฬาทุกคนต่างมองหน้ากัน

กึกก้องพูดกับเพื่อน ๆ อย่างรู้สึกละอายใจว่า

"ผมฟังครูอภัยพูด ผมรู้สึกละอายใจมากที่ไม่มีน้ำใจนักกีฬา เนื้อเพลงกราวกีฬาท่อนหนึ่งที่ให้ข้อคิดแก่ผมก็คือ

ไม่ชอบเอาเปรียบเฉียบแข่งขัน
สู้กันซึ่งหน้าอย่าลับหลัง
มัวส่วนตัวเบื่อเหลือกำลัง
เกลียดชังการเล่นเห็นแก่ตัว

ผมคิดว่าคงไม่สายเกินไปที่พวกเราจะเริ่มฝึกซ้อมกันอย่างจริงจังตั้งแต่บัดนี้"

นักกีฬาทุกคนยิ้มให้กันและเข้ามาจับมือกันแสดงถึงความพร้อมเพรียงและความร่วมใจกันที่จะฝึกซ้อม เพราะทุกคนเห็นด้วยกับคำพูดของกึกก้องและเห็นด้วยกับเนื้อเพลงที่ว่า

"ไม่ชอบเอาเปรียบเฉียบแข่งขัน สู้กันซึ่งหน้าอย่าลับหลัง"

ทุกคนวิ่งลงสนามด้วยความเบิกบานใจและด้วยความเชื่อมั่นที่จะฝึกซ้อมกีฬา พร้อมกันนั้นเพลงกราวกีฬาของกองเชียร์กีฬาที่มาฝึกซ้อมก็ดังกระหึ่มขึ้น

คำใหม่ในบทเรียน

กติกา กระทรวงธรรมการ กระทรวงศึกษาธิการ กระหึ่ม กล้าหาญ กล้ามเนื้อ กาพย์ กำยำ กิเลส กึกก้อง เกลียดชัง ข่ม คราว (ครูเทพ) (ครูอภัย) ความหมาย คำประพันธ์ คึกคัก คู่แข่ง โคลง จริงจัง จังหวะ (เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี) ฉันท์ เฉียบ ชัง ชิงชัย เชียร์ เชี่ยวชาญ ซ้อม ซึ่งหน้า ฐานะ (ตะละล้า) ตำแหน่ง ทรงศักดิ์ ทรหด ท้อ ทีม นักกีฬา นามปากกา (นายสนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา) เบื่อ (ปิยะ) เป้าหมาย ผู้แต่ง พร้อมเพรียง เพลงกราวกีฬา ภาคภูมิ ยกย่อง ย่นย่อ ยุติธรรม เยาะเย้ย ร้อยกรอง ระดับ รู้สึก เร้าใจ ละอาย ลับหลัง ล้ำ ว่องไว ไว้ใจ สัปดาห์ สากล เสนาบดี เสริมสร้าง แห่ง (อานันท์) (อึม) เอาเปรียบ (ฮ้าไฮ้)

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

กติกา	อ่านว่า กะ-ติ-กา
กระทรวงธรรมการ	อ่านว่า กระ-ซวง-ทำ-มะ-กาน
กาพย์	อ่านว่า กาบ
กิเลส	อ่านว่า กิ-เหลด
กีฬา	อ่านว่า กี-ลา

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี	อ่านว่า	เจ้า-พระ-ยา-ทำ-มะ-สัก-มน-ตรี
เทพหัสดิน ณ อยุธยา	อ่านว่า	เทบ-หัด-สะ-ดิน-นะ-อะ-ยุด-ทะ-ยา
ชนะเลิศ	อ่านว่า	ชะ-นะ-เลิด
เชียร์	อ่านว่า	เชีย
ทรหด	อ่านว่า	ทอ-ระ-หด
ทรงศักดิ์	อ่านว่า	ซง-สัก
ภาคภูมิ	อ่านว่า	พาก-พูม
ภูมิใจ	อ่านว่า	พูม-ใจ
ยุติธรรม	อ่านว่า	ยุด-ติ-ทำ
สนับสนุน	อ่านว่า	สะ-หนับ-สะ-หนุน
สัปดาห์	อ่านว่า	สับ-ดา
เสนาบดี	อ่านว่า	เส-นา-บอ-ดี

อ่านคำที่ไม่มีสระ-ะ แต่ออกเสียง อะ กึ่งเสียง

กติกา	กตัญญู	ขโมย	ขยัน	ขยะ	ขยาย
ขยำ	ขนุน	จมูก	จรวด	ฉลาด	ฉบับ
เฉลิม	ฉลอง	ฉลาม	ชนะ	ชนิด	ชบา
ตลาด	ตวาด	ถนน	ถนอม	ถนัด	ถวาย
แถลง	ทหาร	ทบวง	ทยอย	ธนาคาร	พนัน
สนับสนุน	สนั่น	สนาม	สมัย	แสดง	สบาย
องุ่น	อนาคต	อนึ่ง	อนุชา	อนุญาต	อภัย

คนที่มีความ**กตัญญู**รู้คุณย่อมมีความ**เจริญ**
ปลา**ฉลาม**เป็นปลาทะเลที่ดุร้าย
เธอพูดกับฉันดี ๆ ก็ได้ ไม่ต้องมา**ตวาด**ฉัน
ผู้คน**ทยอย**มาในงานฉลองพระประธานที่วัดใหญ่
การเล่นการ**พนัน**เป็นทางแห่งความฉิบหาย
ฉันขอ**อนุญาต**เข้าไปในห้องนี้
อนาคตหมายถึงเวลาข้างหน้า
ฉัน**สนับสนุน**ให้เธอทำงานให้สำเร็จ

อ่านคำที่มีอักษรนำ

หย- หร- หล- หว- หง- หญ- หน- หม- เป็นพยัญชนะสองตัวเรียงกัน เรียกว่า อักษรนำ ตัว ห เป็นอักษรนำ ไม่อ่านออกเสียง แต่ออกเสียงอักษรตัวหลังตามสระที่ประสม และออกเสียงวรรณยุกต์ตามอักษรนำนั้น เช่น

วัง-**หวัง**	รือ-**หรือ**
งอก-**ห**งอก	วี-**หวี**

หยก	หยอก	หย่อน	หรู	หรีด	หรือ
หลง	หลน	หล่น	หลวง	หล่อ	หลอก
หลาย	หวัด	ไหว	หวาน	หวี	หงอก

หงอน	หง่อม	หงอย	เหงา	หงาย	หญ้า
หญิง	ใหญ่	หนู	หนี	หนวก	หน่อ
หนอน	หนัง	หมอ	หมี	หมด	หมวด
หมึก	เหมือน	เหมา	หมาย	แหม	ไหม

แก้วหยก	เย้าหยอก	ย่อหย่อน	หรูหรา	พวงหรีด
ไปหรือ	หลงทาง	หลนกุ้ง	ร่วงหล่น	หลวงพ่อ
หล่อพระ	หลอกลวง	มีหลาย	เป็นหวัด	ไม่ไหว
คาวหวาน	หวีผม	ผมหงอก	หงอนไก่	แก่หง่อม
หงอยเหงา	นอนหงาย	ต้นหญ้า	ผู้หญิง	ใหญ่เล็ก
หนูหริ่ง	หนีไป	หูหนวก	หน่อกล้วย	ตัวหนอน
หนังหนา	หมอยา	หมีดุ	หมดแล้ว	หมวดหมู่
น้ำหมึก	ไม่เหมือน	รับเหมา	จดหมาย	ผ้าไหม

เด็ก**หลงทาง**เดินร้องไห้หาทางกลับไม่ถูก

ใบไม้**ร่วงหล่น**จนลำต้นไม่มีใบ

แม่**หลนกุ้ง**กินกับแตงกวาอร่อยมาก

หลวงพ่อจะ**หล่อพระ**ประธานในโบสถ์

เธอต้องพูดจริง ไม่**หลอกลวง**คนอื่น

ถ้าเธอ**เป็นหวัด**คัดจมูก เธอต้องนอนห่มผ้าให้อบอุ่น

ใครเขียน**จดหมาย**มาถึงเธอ

ความรู้ทางภาษา

การบันทึกข้อความ

การบันทึกข้อความเป็นการบันทึกเรื่องราวที่ได้เห็น ได้ฟัง หรืออ่านจากหนังสือ ผู้บันทึกจะบันทึกเรื่องราวเป็นคำพูดของตนเองอย่างสั้น ๆ เพื่อเป็นการเตือนความจำ หรือเป็นหลักฐาน

ตัวอย่างการบันทึกเรื่องราวที่พบเห็น

เมื่อวานนี้ฉันไปเที่ยวกับพ่อที่จังหวัดแพร่ ฉันได้ไปไหว้พระธาตุช่อแฮ ซึ่งเป็นพระเจดีย์ใหญ่ปิดทองเหลืองอร่าม พระธาตุองค์นี้ไม่มีหลักฐานว่าสร้างในสมัยใด แต่เจ้าเมืองแพร่ได้ซ่อมแซมพระธาตุองค์นี้มาโดยตลอด ทำให้พระธาตุองค์นี้สวยงามมาก เปล่งประกายสีทองอร่าม งามเด่นมองเห็นได้แต่ไกล

ตัวอย่างการบันทึกเรื่องราวที่ได้อ่านจากหนังสือ

ฉันอ่านหนังสือเรื่อง น้ำใจนักกีฬา ฉันได้รับความรู้เรื่องเพลงกราวกีฬาจากเรื่องนี้ เพลงกราวกีฬาเป็นเพลงที่เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรีเป็นผู้แต่ง เพื่อเป็นเพลงเชียร์กีฬาของโรงเรียนต่าง ๆ เพลงกราวกีฬาเป็นเพลงที่สอนให้คนมีน้ำใจนักกีฬา รู้จักแพ้ รู้จักชนะ และรู้จักอภัย

อ่านบทร้อยกรอง

มดน้อย

มดเอ๋ยมดน้อย เห็นขนมอร่อยวางอยู่นั่น
อยากจะเก็บเอาไปไว้กินกัน แต่แรงนั้นมดน้อยไม่ค่อยมี
จึงเรียกเพื่อนมดมากกว่าสิบมด ออกแรงหมดทุกตัวไม่วิ่งหนี
พร้อมกันขนขนมไปได้อย่างดี สามัคคีคือพลังดังนี้เอย

(จากบทประพันธ์ของท่านผู้หญิงดุษฎี มาลากุล)

อ่านเสริมบทเรียน

แข่งเรือยาว

ในฤดูน้ำหลาก เดือนสิบ เดือนสิบเอ็ดและเดือนสิบสอง น้ำจะเต็มฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ตามท้องทุ่งข้าวในนาจะชูต้นอยู่เหนือน้ำรอเวลาเก็บเกี่ยว ชาวนาชาวไร่จึงว่างงาน พอมีเวลาสนุกสนานได้จึงจัดให้มีการแข่งเรือขึ้น การแข่งเรือเป็นประเพณีของชาวไทยที่ปฏิบัติกันมาเป็นเวลาหลายร้อยปี

การแข่งเรือยาวนอกจากจะเป็นประเพณีแล้วยังเป็นกีฬาอย่างหนึ่ง ผู้แข่งเรือได้ออกกำลังทำให้ร่างกายแข็งแรงและยังแสดงถึงความสามัคคีพร้อมเพรียงกันด้วย เพราะขณะแข่งเรือฝีพายต้องพร้อมเพรียงกันจึงจะนำเรือไปถึงจุดหมายปลายทางได้ก่อนผู้อื่น

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา การแข่งเรือจะมีเรือต่าง ๆ เข้าแข่งขันกัน พระมหากษัตริย์จะมีพิธีแข่งเรือหลวงเป็นที่สนุกสนานของประชาชน และเป็นการเสี่ยงทายอีกด้วย ถ้าเรือสมรรถชัย (อ่านว่า สะ-มัด-ถะ-ไช) ซึ่งถือว่าเป็นเรือของพระมหากษัตริย์แพ้ แสดงว่า ข้าวเหลือเกลืออิ่ม พลเมืองจะเป็นสุข แต่ถ้าเรือสมรรถชัยชนะ บ้านเมืองจะได้รับความเดือดร้อน ประเพณีนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องไร้สาระแต่เป็นประเพณีที่แฝงข้อคิดคือต้องการฝึกฝนให้คนมีความชำนิชำนาญในการพายเรือ เพราะในสมัยกรุงศรีอยุธยา การไปไหนมาไหนจะไปกันทางเรือเป็นส่วนใหญ่ และการรักษาบ้านเมืองให้พ้นภัยจากข้าศึก ต้องการคนที่มีฝีมือในการพายเรือ เพื่อสร้างกองทัพเรือในการรักษาบ้านเมือง นอกจากนี้การแข่งเรือยังทำให้เกิดความสนุกสนานเฮฮา ความสามัคคีพร้อมเพรียงอันเป็นความดีงามอีกด้วย

ในสมัยก่อนการแข่งเรือเป็นกีฬาทางน้ำที่เป็นประเพณีของไทยมาแต่โบราณ เป็นกีฬาทางน้ำที่สนุกสนาน ต้องการความพร้อมเพรียงและความสามัคคีของฝีพาย การแข่งเรือยังเป็นการสร้างคนให้มีฝีมือในการพายเรือเพื่อป้องกันบ้านเมืองจากข้าศึกที่จะยกมารุกรานทางน้ำอีกด้วย

บทที่ ๑๖

คนเก่งเมืองลับแล

ลับแลเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดอุตรดิตถ์ อยู่ทางภาคเหนือของประเทศไทย ลับแลเป็นเมืองเก่าแก่มาแต่โบราณ คนไทยสมัยก่อนทั้งเด็กและผู้ใหญ่จะคุ้นกับชื่อเมืองลับแล เพราะมีนิทานพื้นบ้านกล่าวถึงเมืองลับแลว่าเป็นเมืองลึกลับ ไม่มีใครสามารถเข้าไปเองได้ ชาวเมืองลับแลจะต้องเป็นผู้พาเข้าไป หากมีใครพลัดหลงเข้าไปในเมืองลับแลจะไม่สามารถออกมาเองได้ นอกจากชาวเมืองจะพาออกมา นิทานพื้นบ้านกล่าวว่า เมืองลับแลเป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์ ชาวเมืองอยู่กันอย่างสงบสุขและยึดถือความสัตย์ มีการตั้งกฎเกณฑ์ว่า ผู้ใดกล่าวคำเท็จ แม้จะเป็นการพูดล้อเล่น ก็จะต้องถูกขับไล่ออกจากเมืองลับแล

อำเภอลับแลอยู่ห่างจากอำเภอเมืองอุตรดิตถ์ประมาณ ๖ กิโลเมตร อำเภอนี้ล้อมรอบไปด้วยภูเขาและพื้นที่เป็นเนินสูง ๆ ต่ำ ๆ มีธรรมชาติที่สวยงาม เงียบสงบ มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ มีสวนผักและสวนผลไม้นานาชนิด เพราะมีเหมืองฝายกักเก็บน้ำและระบายน้ำให้ชาวเมืองได้ใช้ในการเพาะปลูก ชาวเมืองลับแลมีความเป็นอยู่ดี ถนนหนทางเป็นระเบียบและสะอาดสะอ้าน

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔ นางนิ่ม ภรรยาของนายตั๋วตี๋ แซ่ตัน ชาวลับแล ได้ให้กำเนิดบุตรชายคนหนึ่ง นายตั๋วตี๋ได้ยกบุตรชายให้เป็นบุตรบุญธรรมของหลวงพ่อน้อยวัดป่ายางนอก หลวงพ่อน้อยตั้งชื่อให้ว่า “ทองอิน” ครั้นเด็กชายทองอินอายุได้ ๑๒ ปี หลวงพ่อน้อยได้พาไปฝากให้เป็นศิษย์ของหลวงพ่อวัดน้ำใส ได้เรียนหนังสืออยู่จนอายุครบบวช และได้บวชเป็นพระภิกษุอยู่ที่วัดน้ำใส ๑ พรรษา แล้วลาสิกขามาช่วยบิดามารดาทำมาค้าขาย

นายทองอินเป็นคนขยันขันแข็ง มีความอดทน หนักเอาเบาสู้ ทำงานทุกชนิดที่เป็นงานสุจริต สมัยนั้นการคมนาคมลำบากมาก แต่นายทองอินก็ไม่ย่อท้อ เที่ยวหาบของเร่ขายไปทั่วเมืองลับแล และนำสินค้าจากเมืองลับแลไปขายที่อำเภอหาดเสี้ยว จังหวัดสุโขทัย นายทองอินค้าขายอยู่ ๕ ปีจึงได้เป็นนายอากรสุราที่โรงต้มกลั่นสุรา ที่อำเภอหาดเสี้ยว นายทองอินเป็นคนเข้ากับผู้อื่นได้ดี และมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น จึงได้รับความเคารพนับถือจากชาวหาดเสี้ยวและชาวลับแล

ระหว่างที่นายทองอินเป็นนายอากรสุรา ท่านได้ทำความเจริญให้แก่ชาวลับแล ได้ขอความร่วมมือจากราษฎรช่วยกันสร้างถนนจากอำเภอลับแลไปยังตลาดบางโพ อำเภอเมืองอุตรดิตถ์ เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จประพาสอำเภอลับแล พระองค์ท่านได้พระราชทานชื่อถนนสายนี้ว่า "ถนนอินทใจมี" นายทองอินยังได้สร้างถนนอีกหลายสายเป็นถนนเชื่อมกับอำเภออื่นและถนนซอยต่าง ๆ ในอำเภอลับแล

เนื่องจากนายทองอินเป็นผู้มีความสามารถมากจึงได้รับตำแหน่งเป็นนายอำเภอลับแล นายทองอินได้นำความเจริญมาสู่อำเภอนี้อย่างมาก นอกจากการสร้างถนนแล้ว นายทองอินยังส่งเสริมการศึกษาและส่งเสริมอาชีพของราษฎรอีกด้วย

ด้านการศึกษา นายทองอินได้ออกเงินสร้างโรงเรียนและได้เชิญชวนให้ชาวลับแลร่วมสมทบทุนด้วย พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวขณะทรงดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช ได้เสด็จประพาส

เมืองลับแล ทรงทำพิธีเปิดโรงเรียนแห่งนี้ และพระราชทานนามว่า "โรงเรียนพนมมาศพิทยากร"

ด้านการส่งเสริมอาชีพ นายทองอินเป็นผู้มีความคิดก้าวหน้า เห็นการณ์ไกล ท่านพยายามสนับสนุนและส่งเสริมให้ราษฎรมีอาชีพเป็นหลักฐาน มีเศรษฐกิจมั่นคง ท่านได้จ้างชาวจีนที่ชำนาญในการปลูกผักมาทำแปลงปลูกผักให้ดูเป็นตัวอย่าง ชาวลับแลจึงมีความรู้ในการปลูกผักนานาชนิด เช่น คะน้า กะหล่ำปลี ผักกาดขาว หอม กระเทียม เป็นต้น ชาวลับแลจึงมีผักส่งไปขายยังจังหวัดใกล้เคียง นอกจากนั้นนายทองอินยังแนะนำชาวบ้านให้ปลูกไม้ผล เช่น ทุเรียน ลางสาด มะพร้าว หมาก เป็นต้น อำเภอลับแลจึงมีไม้ผลอุดมสมบูรณ์ เป็นที่เชิดหน้าชูตาของจังหวัดอุตรดิตถ์มาจนทุกวันนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลางสาดมีรสหวานอร่อยมาก นายทองอินยังได้แนะนำให้ชาวอำเภอลับแลทำลูกตาวหรือลูกชิดเป็นสินค้าอีกอย่างหนึ่ง นอกจากนั้นนายทองอินเห็นว่าอาหารหลักของคนไทยคือ หมูและไก่ จึงประชุมกำนันและผู้ใหญ่บ้านให้ช่วยแนะนำชาวอำเภอลับแลให้เลี้ยงหมูและไก่ทุกครัวเรือน ทำให้ชาวอำเภอลับแลมีอาหารกินอย่างสมบูรณ์

ด้านการชลประทาน นายทองอินเห็นว่าการเกษตรจะได้ผลดีต้องอาศัยการชลประทานที่ดี ดังนั้นท่านจึงชักชวนให้ชาวบ้านช่วยกันสร้างฝายโดยอาศัยแรงชาวบ้านช่วยกันทำ ไม่ต้องใช้เงินของหลวงเลย ท่านขอให้ชาวบ้านทุกตำบล ครอบครัวละ ๑ คน ผลัดเปลี่ยนมาช่วยกันสร้างฝาย เวลาตีสี่ ท่านจะเป่าสังข์เป็นสัญญาณให้ชาวบ้านเตรียมตัวมาช่วยงาน ท่านจึงมีสมญาว่า "พระศรีทองสังข์"

เวลาตีห้า ชาวบ้านจะออกจากบ้านมาช่วยกันสร้างฝายกักเก็บน้ำ เพื่อการเกษตร ท่านจะเป็นผู้ควบคุมดูแลงานสร้างฝายด้วยตนเอง ฝายแห่งแรกที่สร้างขึ้นนั้น พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ขณะดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชได้ทรงทำพิธีทิ้งดินก้อนแรกเป็นปฐมฤกษ์และพระราชทานนามว่า "ฝายสมเด็จ" ต่อมานายทองอินได้ชักชวนชาวลับแลสร้างฝายขึ้นอีกหลายแห่ง เช่น ฝายหิน ฝายหนองแม่อิน เป็นต้น อำเภอลับแลจึงมีน้ำอุดมสมบูรณ์ในการทำเกษตรกรรมมาจนถึงทุกวันนี้

ด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน นายทองอินส่งเสริมให้ชาวบ้านทำไม้กวาดจากดอกต้นตองกง ซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายในอำเภอลับแลและส่งไปขายยังจังหวัดต่าง ๆ มีเรื่องเล่าว่านายทองอินได้รับคำแนะนำจากเจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรีว่า ดอกของต้นตองกงซึ่งมีอยู่มากมายตามเนินเขาในอำเภอลับแลสามารถนำมาใช้ทำไม้กวาดได้ ท่านจึงให้ไปเก็บดอกตองกงมาทำไม้กวาดและใช้หวายทำด้าม ท่านให้ชาวบ้าน

มาตำบลละ ๒ คน ฝึกทำไม้กวาดที่บ้านของท่าน แล้วผลัดเปลี่ยนกันมาฝึกทำไม้กวาด พระเจ้าบรมวงศ์เธอ สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย ทรงแนะนำให้นำไม้กวาดขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงพอพระราชหฤทัยและทรงแนะนำให้ทำจำหน่ายเป็นสินค้า ดังนั้น ไม้กวาดของอำเภอลับแลจึงเป็นสินค้าออกที่สำคัญและนำชื่อเสียงมาสู่จังหวัดอุตรดิตถ์ เพราะไม้กวาดของอำเภอลับแลเป็นไม้กวาดที่มีคุณภาพดีและทนทาน

ด้านการปกครอง ท่านได้ย้ายที่ว่าการอำเภอลับแลจากตำบลม่อนจำศีลมาอยู่ที่ตำบลม่อนสามินทร์ ซึ่งเคยเป็นที่ตั้งพลับพลารับเสด็จพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองอุตรดิตถ์ ทำให้ราษฎรสามารถมาติดต่อกับอำเภอได้สะดวก ท่านปกครองชาวอำเภอลับแลเหมือนพ่อปกครองลูก ขณะที่ท่านออก

ตรวจท้องที่เมื่อท่านพบผู้ใดทำผิดท่านจะว่ากล่าวตักเตือนทันที ถ้าท่านพบคนเมาสุราเอะอะ ท่านจะสั่งให้จับคนเมาสุรามัดไว้ที่เสาเรือนที่บ้านท่าน เมื่อหายเมาแล้วท่านจะอบรมสั่งสอนให้กลับตัวเป็นคนดี ชาวลับแลจึงอยู่กันอย่างสงบสุข

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงทราบถึงคุณงามความดีของท่าน จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้ท่านเป็น "ขุนพิศาลจีนะกิจ" ต่อมาอีก ๓ ปี ได้พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้เป็น "หลวงศรีพนมมาศ" ตำแหน่งเจ้าเมืองลับแล ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๕๑ ได้พระราชทานบรรดาศักดิ์ให้เป็น "พระ-ศรีพนมมาศ" นายอำเภอเมืองพิชัย

พระศรีพนมมาศได้บำเพ็ญประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติเป็นเวลานานนับสิบปี ท่านได้สร้างความเจริญให้แก่ชาวอำเภอลับแลเป็นอันมาก ผลงานของท่านมีมากมายจนถึงปัจจุบัน ท่านถึงแก่อนิจกรรมด้วยโรคลม เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๔ รวมอายุได้ ๖๐ ปี ชาวอำเภอลับแลพากันเศร้าโศกเสียใจที่ต้องสูญเสียคนดีของเขาอย่างกะทันหัน

แม้ว่าพระศรีพนมมาศจะได้ล่วงลับไปนานแล้ว แต่คุณงามความดีของท่านไม่มีวันสูญสิ้น ชาวลับแลได้ร่วมใจกันสร้างอนุสาวรีย์ของท่านไว้เพื่อระลึกถึงคุณงามความดี เป็นรูปยืนอย่างสง่าผ่าเผย ใบหน้าและดวงตาของท่านแฝงไว้ด้วยความเมตตาต่อชาวลับแลและผู้ไปเยือนอำเภอลับแล

คำใหม่ในบทเรียน

กฎเกณฑ์ กระทรวงมหาดไทย การณ์ กำนัน คมนาคม ครบ ความสัตย์ ค้าขาย คุ้น (เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี) ชลประทาน ชำนาญ เชิดหน้าชูตา เชื่อม (แซ่ตัน) ต้นตองกง ตัวอย่าง (ตำบลม่อนจำศีล) (ตำบลม่อนสามินทร์) (ถนนอินทใจมี) ทูลเกล้า เท็จ (นางนิ่ม) (นายตั๋วตี๋) (นายทองอิน) นายอำเภอ เนิน บรรดาศักดิ์ บวช (บางโพ) บิดา บุญธรรม บุตรชาย ปฐมฤกษ์ เป่า โปรดเกล้า ฝาย (ฝายสมเด็จ) (ฝายหนองแม่อิน) แฝง พรรษา (พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ) (พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)

(พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)
(พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว)
พระยศ พระราชหฤทัย (พระศรีทองสังข์) พลับพลา ภรรยา ไม้กวาด ยึดถือ เยือน ระลึก รัชสมัย เร่ โรงต้มกลั่น (โรงเรียน-พนมมาศพิทยากร) ล้อมรอบ (ลับแล) ลางสาด ลูกชิด ลูกตาว (วัดน้ำใส) (วัดป่ายางนอก) เศรษฐกิจ ส่งเสริม สง่าผ่าเผย สนับสนุน สมญา สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมทบ สะอาดสะอ้าน สังข์ สิกขา (สุโขทัย) สุจริต สุรา (หลวงศรี-พนมมาศ) หลักฐาน หวาย หัตถกรรม (หาดเสี้ยว) เหมือง อนิจกรรม อนุสาวรีย์ อากร (อุตรดิตถ์)

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

กฎเกณฑ์	อ่านว่า กด-เกน
การเกษตร	อ่านว่า กาน-กะ-เสด
การณ์ไกล	อ่านว่า กาน-ไกล
กำเนิด	อ่านว่า กำ-เหนิด
กิโลเมตร	อ่านว่า กิ-โล-เมด
เกษตรกรรม	อ่านว่า กะ-เสด-ตระ-กำ
คมนาคม	อ่านว่า คะ-มะ-นา-คม
ความสัตย์	อ่านว่า ความ-สัด

คำเท็จ	อ่านว่า	คำ-เท็ด
คุณภาพ	อ่านว่า	คุน-นะ-พาบ
เคารพ	อ่านว่า	เคา-รบ
ชลประทาน	อ่านว่า	ชน-ละ-ประ-ทาน
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ	อ่านว่า	ซง-พระ-กะ-รุ-นา-โปรด-เกล้า-โปรด-กระ-หม่อม
ธรรมชาติ	อ่านว่า	ทำ-มะ-ชาด
บรรดาศักดิ์	อ่านว่า	บัน-ดา-สัก
บวช	อ่านว่า	บวด
บุตรบุญธรรม	อ่านว่า	บุด-บุน-ทำ
ปฐมฤกษ์	อ่านว่า	ปะ-ถม-มะ-เริก
ประพาส	อ่านว่า	ประ-พาด
พระราชทาน	อ่านว่า	พระ-ราด-ชะ-ทาน
พระราชหฤทัย	อ่านว่า	พระ-ราด-ชะ-หะ-รึ-ไท
มารดา	อ่านว่า	มาน-ดา
รัชสมัย	อ่านว่า	รัด-ชะ-สะ-ไหม
ราษฎร	อ่านว่า	ราด-สะ-ดอน
ศิษย์	อ่านว่า	สิด
เศรษฐกิจ	อ่านว่า	เสด-ทะ-กิด
เศร้าโศก	อ่านว่า	เส้า-โสก

สมญา	อ่านว่า	สม-ยา
สัญญาณ	อ่านว่า	สัน-ยาน
สุจริต	อ่านว่า	สุด-จะ-หริด
เสด็จ	อ่านว่า	สะ-เด็ด
หัตถกรรม	อ่านว่า	หัด-ถะ-กำ
อนิจกรรม	อ่านว่า	อะ-นิด-จะ-กำ
อนุสาวรีย์	อ่านว่า	อะ-นุ-สา-วะ-รี
อุตรดิตถ์	อ่านว่า	อุด-ตะ-ระ-ดิด

อ่านอักษรย่อ

พ.ศ.	อ่านว่า	พุด-ทะ-สัก-กะ-หลาด

อ่านชื่อบุคคลและตำแหน่ง

ขุนพิศาลจีนะกิจ	อ่านว่า	ขุน-พิ-สาน-จี-นะ-กิด
เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรี	อ่านว่า	เจ้า-พระ-ยา-สุ-ระ-สัก-มน-ตรี
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ-สมเด็จกรมพระยาดำรง-ราชานุภาพ	อ่านว่า	พระ-เจ้า-บอ-รม-มะ-วง-เทอ-สม-เด็ด-กรม-พระ-ยา-ดำ-รง-รา-ชา-นุ-พาบ

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	อ่านว่า	พระ-บาด-สม-เด็ด-พระ-จอม-เกล้า-เจ้า-อยู่-หัว
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	อ่านว่า	พระ-บาด-สม-เด็ด-พระ-จุน-ละ-จอม-เกล้า-เจ้า-อยู่-หัว
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	อ่านว่า	พระ-บาด-สม-เด็ด-พระ-มง-กุด-เกล้า-เจ้า-อยู่-หัว
สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช	อ่านว่า	สม-เด็ด-พระ-บอ-รม-มะ-โอ-ระ-สา-ทิ-ราด

อ่านคำในมาตราแม่กบ

คำที่มี ป พ ภ เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน บ สะกด เป็นคำในมาตราแม่ กบ

บาป สาปแช่ง ประทีป ถ่ายรูป ทวีปยุโรป ธูปเทียน

สรุปผล อาชีพ กองทัพ รูปภาพ ทรัพย์สิน ผลลัพธ์
ทัพพี อาภัพ เคารพ โลภมาก ลาภหาย

อ่านคำในมาตราแม่เกยและแม่เกอว

คำที่ใช้ ย เป็นตัวสะกด เป็นคำในมาตราแม่ เกย
คำที่ใช้ ว เป็นตัวสะกด เป็นคำในมาตราแม่ เกอว

ฝาย ฝ้าย หมาย จ่าย พราย โปรย สร้อย
แล้ว แพรว แวว ดาว เปลว เหลว เขี้ยว

อ่านคำในมาตราแม่กด

คำที่มี จ ช ฎ ฏ ฐ ต ตร ติ ส ษ เป็นตัวสะกด
อ่านเหมือน ด สะกด เป็นคำในมาตราแม่ กด

ปรากฏ กิโลเมตร ธรรมชาติ รัชสมัย ความสัตย์
บุตร บวช สุจริต เสด็จ ราษฎร
ทิเบต ประพาส เศรษฐกิจ สมเด็จ พระราชทาน
พระบาท ประเสริฐ หัตถกรรม อนิจกรรม พระราชหฤทัย
คำเท็จ สวัสดี ประวัติ

ความรู้ทางภาษา

การบันทึกความรู้

การบันทึกความรู้ เป็นการเขียนส่วนตัว เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือ หรือฟังเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เป็นประโยชน์ก็ควรบันทึกความรู้จากการอ่านหรือการฟังนั้น

การบันทึกความรู้จะช่วยเตือนความจำว่าเราได้อ่านหรือได้ฟังเรื่องราวใด และมีเรื่องราวอย่างไร จะช่วยให้นักเรียนจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้ดีขึ้น สามารถทบทวนความรู้จากการอ่านและการฟังได้

การบันทึกความรู้ ควรบันทึกเรื่องราวที่สำคัญเป็นคำพูดของนักเรียนเอง เขียนให้เป็นประโยค สามารถอ่านได้ง่าย ใช้ภาษาที่ถูกต้อง และเขียนตัวสะกดการันต์ให้ถูกต้อง

อ่านเรื่องนกนางนวล

นกนางนวลเป็นนกที่อยู่ตามชายทะเล เป็นนกที่ท่องเที่ยวมาในฤดูหนาว นกนางนวลมีสีขาวนวลทั้งตัวหรือสีเทาอ่อน ราวปลายเดือนกุมภาพันธ์หรือมีนาคม ขนที่หัวและหน้าผากจะเปลี่ยนเป็นสีดำแกมน้ำตาล ในฤดูร้อนราวเดือนเมษายนมันจะบินกลับไปวางไข่ในทิเบต แล้วบินกลับมาเมืองไทยอีกในฤดูหนาวราวเดือนพฤศจิกายน ช่วงเวลานั้นสีดำที่หัวก็จะเปลี่ยนเป็นสีขาวอีก

อาหารของนกนางนวลส่วนมากเป็นปลา นกนางนวลมีเท้าคล้ายเป็ด ขนมีน้ำมันมากคล้ายขนเป็ด ลอยน้ำและว่ายน้ำได้ มักหากิน

ตามแถบริมฝั่งทะเลเป็นฝูง ๆ แถบแม่น้ำเจ้าพระยาก็มี มันจะบินโฉบไปโฉบมาจับปลาเล็กปลาน้อยเป็นอาหาร

(จากเรื่อง สัตว์สวย ป่างาม ใน แบบเรียนภาษาไทย เล่ม ๑ ของกระทรวงศึกษาธิการ)

ตัวอย่างการบันทึกความรู้

นกนางนวลเป็นนกที่อยู่ตามชายทะเล มีสีขาวนวลทั้งตัว ขนที่หัวของมันจะเปลี่ยนสีได้ ฤดูร้อนจะเปลี่ยนเป็นสีดำแกมน้ำตาล ฤดูหนาวจะเปลี่ยนเป็นสีขาว นกนางนวลจะบินมาเมืองไทยในฤดูหนาว พอถึงฤดูร้อนจะบินกลับไปวางไข่ในทิเบต เราจะเห็นมันบินหากินอยู่ตามชายฝั่งทะเลเป็นฝูง ๆ แต่เราก็อาจพบนกนางนวลได้ในแถบลุ่มน้ำเจ้าพระยา มันกินปลาเป็นอาหาร

การเว้นวรรคตอน

การเขียนจะต้องแบ่งวรรคตอนให้ถูกต้อง ถ้าแบ่งวรรคตอนผิดก็จะทำให้ความหมายผิดไปด้วย ดังนั้นเมื่อจบประโยคหนึ่ง ๆ หรือข้อความตอนหนึ่ง ๆ ก็ควรเว้นวรรคตอน จะทำให้อ่านเรื่องราวได้ง่าย และผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ดีขึ้น

ตัวอย่างการเว้นวรรคตอน

กระต่ายตัวหนึ่งเห็นเต่าคลานมา ก็หัวเราะเยาะว่าเต่าขาสั้นเดินช้า เต่าเห็นกระต่ายหัวเราะเยาะ เต่าจึงท้าให้กระต่ายมาวิ่งแข่ง

กับตน เต่ากับกระต่ายไปหาหมาจิ้งจอก ขอให้เป็นผู้ตัดสินให้ เมื่อถึงวันแข่งขัน กระต่ายถือว่าตนมีฝีเท้าดีกว่าเต่า จึงนอนหลับใต้ต้นไม้ใหญ่ ส่วนเต่าเดินไปจนถึงจุดหมาย กระต่ายตื่นนอนรีบวิ่งไปที่จุดหมาย ก็พบว่าเต่าถึงจุดหมายแล้ว หมาจิ้งจอกจึงตัดสินให้กระต่ายแพ้เต่า

อ่านบทร้อยกรอง

วิชาหนาเจ้า

เกิดมาเป็นคน หนังสือเป็นต้น
วิชาหนาเจ้า ถ้าแม้นไม่รู้
อดสูอายเขา เพื่อนฝูงเยาะเย้า
ว่าเง่าว่าโง่

ลางคนเกิดมา ไม่รู้วิชา
เคอะอยู่จนโต ไปเป็นข้าเขา
เพราะเขาเง่าโง่ บ้างเป็นคนโซ
เที่ยวขอก็มี

ถ้ารู้วิชา ประเสริฐหนักหนา
ชูหน้าราศี จะไปแห่งใด
มีคนปรานี ยากไร้ไม่มี
สวัสดีมงคล

(จากประถม ก กา ฉบับหอสมุดแห่งชาติ)

อ่านเสริมบทเรียน

ความเคารพ

นานมาแล้ว มีสัตว์สามตัว อาศัยอยู่ที่ต้นไทรใหญ่ต้นหนึ่งในป่า สัตว์สามตัวนั้นคือ นกกระทา ลิง และช้าง สัตว์ทั้งสามนี้เป็นเพื่อนรักใคร่กันมาก แต่ไม่มีความเคารพยำเกรงกันจึงอยู่ร่วมกันอย่างไม่ค่อยมีความสุข

วันหนึ่งสัตว์ทั้งสามได้มาปรึกษากันว่าในบรรดาเราทั้งสามนี้ น่าจะเลือกใครสักผู้หนึ่งเป็นหัวหน้าแล้วเคารพเชื่อฟังกัน จึงจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เมื่อปรึกษาตกลงกันแล้ว ก็เกิดปัญหาขึ้นว่า สัตว์ทั้งสามนี้ ใครจะมีอายุมากกว่ากัน จะมีหลักเกณฑ์คำนวณอายุอย่างไร ในที่สุดที่ประชุมก็ตกลงกันว่า จะใช้ต้นไทรต้นนี้เป็นหลักคำนวณอายุ ถ้าใครรู้จักต้นไทรนานกว่าเพื่อน ผู้นั้นก็มีอายุมากกว่า จะได้รับเลือกเป็นหัวหน้า เมื่อสัตว์ทั้งสามได้ตกลงกันในหลักเกณฑ์ดังนี้แล้ว ก็ได้ให้สัตว์แต่ละตัวเล่าประวัติของตนเองว่ารู้จักต้นไทรนี้มานานเพียงไร

ช้างซึ่งเป็นสัตว์ที่มีร่างกายใหญ่กว่าเพื่อน ได้กล่าวขึ้นก่อนว่า “เพื่อนรัก ข้ารู้จักต้นไทรต้นนี้ตั้งแต่มันยังเป็นพุ่มเล็ก ๆ ขณะที่ข้ายังเป็นลูกช้าง ได้เดินมาในบริเวณนี้และเดินข้ามต้นไทรต้นนี้ ยอดของมันสูงเพียงแค่สะดือของข้าเท่านั้น เพื่อนทั้งสองจะยอมรับข้าเป็นหัวหน้าได้หรือยัง ข้ามีอายุมากนะ”

พอช้างพูดจบ ลิงซึ่งมีร่างกายเล็กกว่าช้างมาก แต่มีความคล่องแคล่วได้พูดว่า “ช้าก่อน เพื่อนช้าง เจ้ารู้จักต้นไทรตั้งแต่มันเป็น

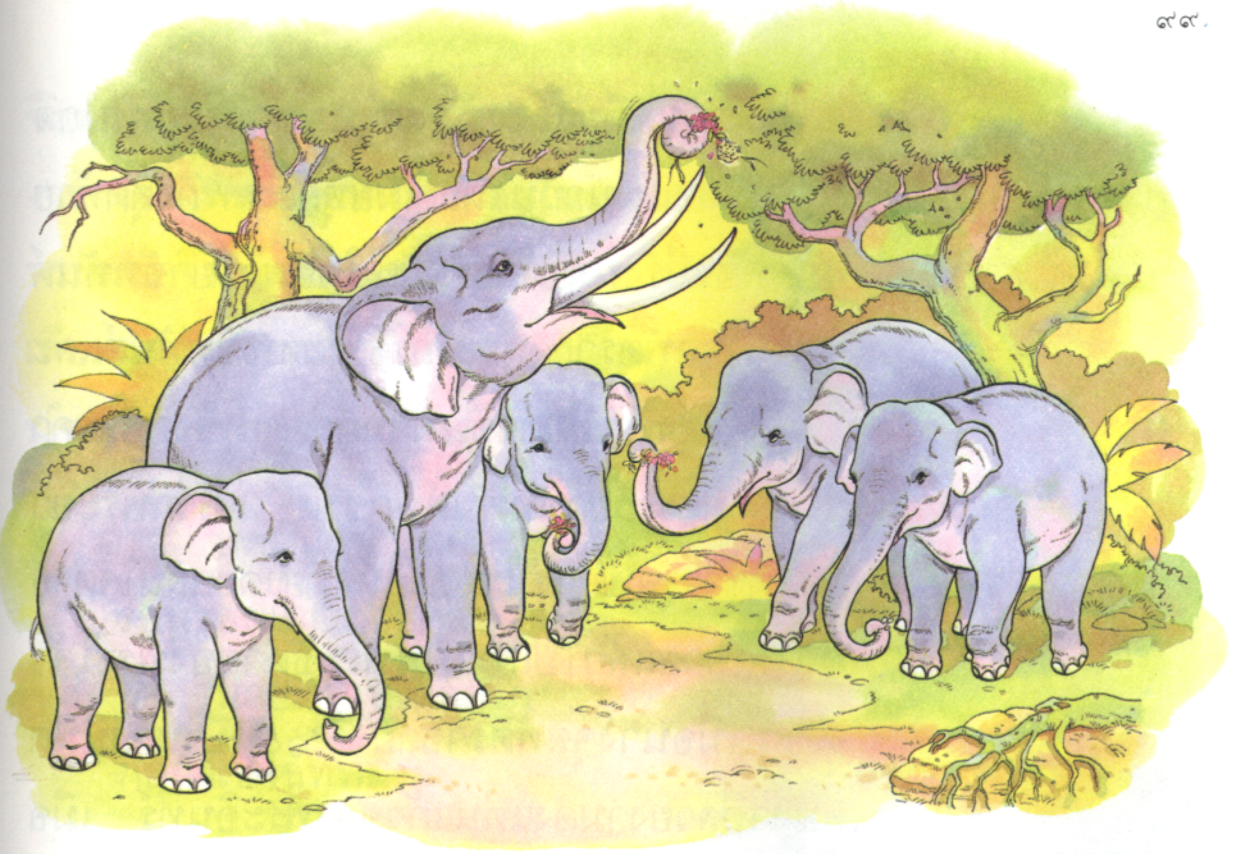
กออย่างนี้ ยังไม่ถือว่ามีอายุมาก สู้ข้าไม่ได้ ข้ารู้จักมันตั้งแต่มันยังเป็นต้นเล็กมาก ข้าจำได้ว่า ครั้งที่ข้าเป็นลูกลิงตัวเล็ก ๆ นั่งอยู่ที่พื้นดิน ยังเคยกินหน่อของไทรต้นนี้ เห็นหรือยังว่า ข้ามีอายุมากกว่าช้าง"

เมื่อลิงพูดจบ นกกระทาสัตว์ที่มีร่างกายเล็กกว่าเพื่อนได้พูดว่า "ช้าก่อนสหายทั้งสอง พวกเจ้ายังมีอายุน้อยกว่าข้า ข้ารู้จักต้นไทรต้นนี้ตั้งแต่มันยังไม่เกิด และข้านี่แหละเป็นผู้ทำให้มันเกิดที่ตรงนี้ เพราะข้าไปกินลูกไทรที่ต้นโน้น แล้วมาถ่ายมูลไว้ตรงนี้ ต้นไทรนี้เกิดจากมูลของข้าเอง ข้าเป็นผู้มีอายุมาก เพื่อนทั้งสองควรจะเลือกข้าเป็นหัวหน้า"

เมื่อนกกระทาพูดจบ ช้างและลิงก็ยินยอมพร้อมใจกันยกให้นกกระทาเป็นหัวหน้า และแสดงความเคารพเชื่อฟังนกกระทา สัตว์ทั้งสามจึงอยู่ร่วมกันด้วยความเคารพรักใคร่กัน และมีความสุขตลอดอายุขัยของมัน

คติของนิทานเรื่องนี้คือผู้ที่อยู่ร่วมกันไม่ว่าจะเป็นสัตว์หรือมนุษย์ก็ตามถ้าต่างมีความเคารพกันก็จะทำให้เกิดความรัก ความสามัคคี มีความสุข ไม่เดือดร้อน เช่น นกกระทา ช้างและลิง เมื่อมีความเคารพกัน ก็อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

(จากเรื่อง ความเคารพ ในหนังสือ
สอนพระพุทธศาสนาแก่เด็ก ของ
พันเอกวัชระ คงอุธิศักดิ์)

บทที่ ๑๗

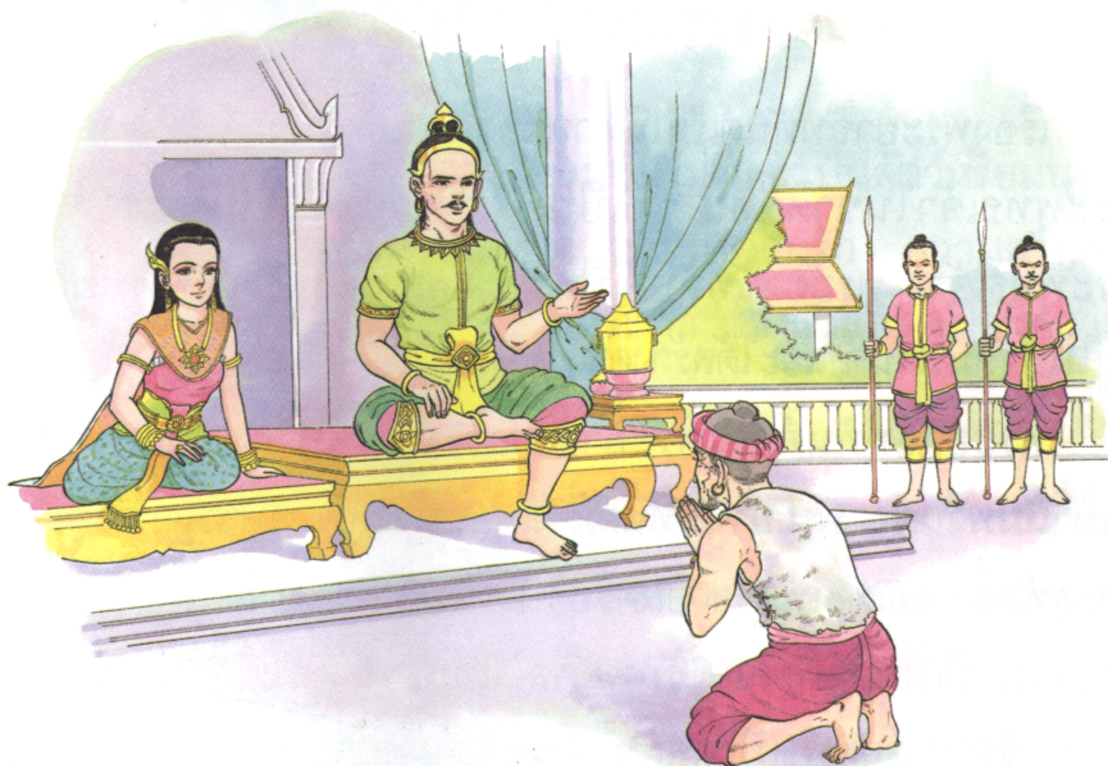
พระยาฉัททันต์

เรื่องพระยาฉัททันต์เป็นนิทานชาดก เชื่อกันว่าเป็นเรื่องราวของพระพุทธเจ้าในชาติก่อน ๆ ที่เป็นพระโพธิสัตว์ก่อนที่จะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า พระยาฉัททันต์เป็นพระโพธิสัตว์ที่เกิดเป็นพระยาช้างอยู่ในป่าหิมพานต์ และได้สร้างความดีคือความเสียสละและความเมตตา

พระยาฉัททันต์เป็นพระยาช้างและเป็นใหญ่กว่าช้างทั้งหลายในป่าหิมพานต์ พระยาฉัททันต์มีเมีย ๔ นาง ชื่อ สุพัตรา แก้วสุพัตรา เกษสุพัตรา และจุลพัตรา ปกครองบริวารจำนวนหนึ่งแสนด้วยความยุติธรรม มีเมตตากรุณา รักษาศีล และสร้างบุญบารมีอยู่เป็นนิจ พระยาฉัททันต์จะพาเมียและบริวารออกหาอาหารพร้อมกันเสมอ

วันหนึ่งพระยาฉัททันต์พาเมียและบริวารออกหากินตามปกติ ได้ใช้งวงหักกิ่งมะเดื่อที่มีลูกสุกแดงน่ากินให้แก่เมียทุกตัว กิ่งสุดท้ายหักให้แก่นางช้างจุลพัตรา ซึ่งมีรังมดแดงอยู่ด้วย โดยพระยาฉัททันต์ไม่รู้ มดแดงจึงกัดนางช้างจุลพัตรา นางโกรธพระยาฉัททันต์และเข้าใจว่าพระยาฉัททันต์ลำเอียงรักเมียตัวอื่นมากกว่าตน จึงกล่าวคำอาฆาตจองเวรและล้างผลาญพระยาฉัททันต์ทุกชาติ แม้ว่าพระยาฉัททันต์จะขอโทษนาง นางช้างจุลพัตราก็ไม่ยอมให้อภัยและกลั้นใจตาย

เมื่อนางช้างจุลพัตราตายแล้วไปเกิดเป็นพระธิดาของพระเจ้าพรหมทัต ชื่อ จุลพัตรา เมื่อนางจุลพัตราอายุได้ ๑๕ ปี นางนิมิตฝันไปว่าได้นอนบนแท่นงาที่สวยงามดังแท่นแก้วของพระอินทร์ เมื่อนางตื่นขึ้นมาจึงไปเล่าให้พระบิดาฟัง พระเจ้าพรหมทัตจึงให้เสนาอำมาตย์หางาช้างเพื่อทำแท่นบรรทมให้แก่พระธิดา พวกพรานป่า

จึงเล่าให้ฟังว่างาช้างที่ใหญ่โตจะทำแท่นบรรทมนั้นไม่เคยเห็น นอกจากงาช้างของพระยาฉัททันต์ที่อยู่ในป่าหิมพานต์เท่านั้น ดังนั้นพระเจ้าพรหมทัตจึงให้พรานผู้หนึ่งชื่อ โสอุดร ไปนำงาช้างของพระยาฉัททันต์มาเพื่อทำแท่นบรรทมให้แก่พระธิดา พรานโสอุดรจึงนำเครื่องมือในการฆ่าพระยาฉัททันต์เดินทางติดตามหาพระยาช้างฉัททันต์ในป่าหิมพานต์

บัดนั้นเฒ่าโสอุดร ยวบยาบหาบคอน
รอนรอนเฒ่าค่อยคลาไคล
นายพรานเหลือใจ เจ็ดเดือนพอได้
ก็ลุถึงเขตฉัททันต์
วันนี้เห็นรอยสำคัญ แห่งพระฉัททันต์
นายพรานก็แจ้งเต็มใจ
อันนี้สิรอยช้างใหญ่ ออกจากเขาไป
ไม้ไล่ก็ยับแหลกเหลว

พรานโสอุดรตามพระยาฉัททันต์ไปจนถึงที่พัก เมื่อพระยาฉัททันต์จะพักผ่อนจะอยู่ตรงกลาง ห้อมล้อมด้วยเมียและบริวารเป็นชั้น ๆ เพื่อป้องกันอันตรายให้พระยาฉัททันต์ เมื่อพระยาฉัททันต์ออกไปหากินพร้อมด้วยเมียและบริวาร เฒ่าโสอุดรก็ขุดหลุมในที่ที่เป็นที่นอนพักผ่อนของพระยาฉัททันต์แล้วเอาไม้กระดานปิดหลุมเอาหญ้าคลุมไว้ ตนเองห่มผ้าสีเหลืองลงไปคอยในหลุมเพื่อใช้ปืนยิงพระยาฉัททันต์

คืนนั้นพระยาฉัททันต์นอนหลับนิมิตฝันไปว่าไฟป่าไหม้ป่าหิมพานต์และตนถูกไฟไหม้ตาย ต่อรุ่งเช้าพระยาฉัททันต์ทราบว่าตัวเองมีพราน

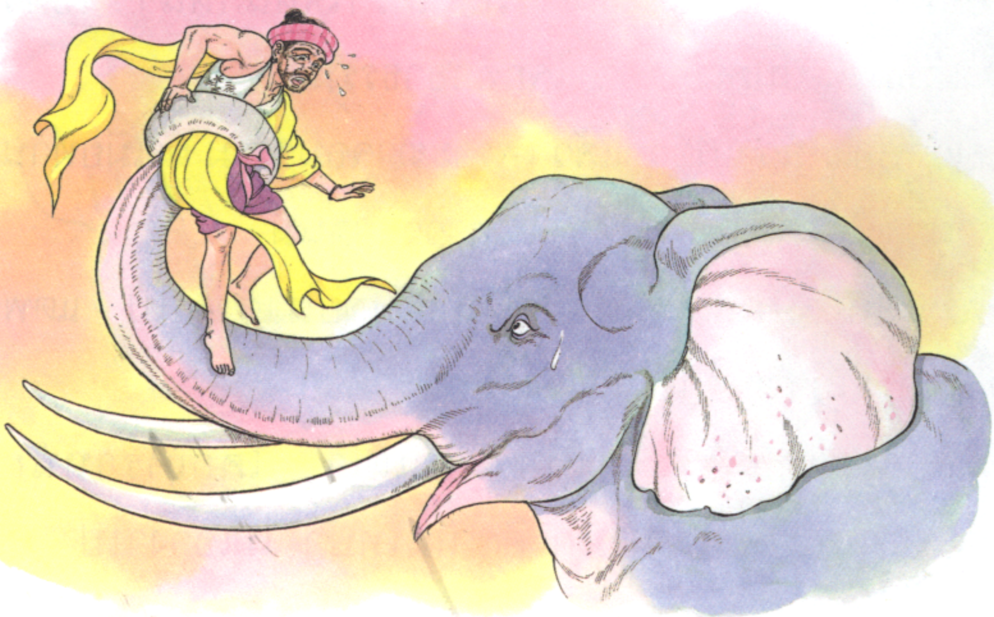

คอยฆ่าจึงให้เมียและบริวารออกหากิน ส่วนตนพักผ่อนในที่พัก เฒ่าโสอุดรจึงใช้ปืนยิงพระยาฉัททันต์

บัดนั้นพวกบริวาร อยู่ใกล้ในสถาน
ก็ได้ยินเสียงพระฉัททันต์
ตีงวงประเพรียกเรียกกัน มาจากไพรสัณฑ์
บัดเดียวก็วิ่งเข้ามา
กรวบกราบสวบสาบทั้งป่า โผงผางวางมา
ในป่าปิ่มจะทำลาย
ร้องแปร๋นแล่นแปร๋วุ่นวาย หอบโหยโรยกาย
โวยวายไปทั้งไพรสี
กึกก้องทั้งท้องพงพี ผางผึงอึงมี่
สู่ที่สำนักพระฉัททันต์

นางมหาสุพัตราเมียขวัญ แลเห็นทรงธรรม์
ยองวงอุ้มเอาพระองค์
น้ำตานางพระยาไหลลง ยกงวงพระองค์
ขึ้นทูนใส่เหนือเกศี
กรรมแล้วผัวแก้วพันปี เกิดเหตุวันนี้
เทวีร้องไห้ร่ำไร
ศัตรูมันอยู่ทิศไหน ยิงพระองค์ไซร้
แกล้งให้ม้วยมรณา

ฝ่ายพระยาฉัททันต์รู้ว่า พรานโสอุดรอยู่ใต้ที่นอนที่พักผ่อน จึงเอาเท้าเหยียบปากหลุมไว้ เกรงว่าช้างทั้งหลายจะทำอันตรายพรานโสอุดร พระยาฉัททันต์ให้อภัยแก่พรานโสอุดรเพราะเกรงว่าจะเป็นเวรกรรมกันต่อไป เมื่อพวกบริวารและเมียออกเที่ยวตามหาผู้ที่ยิงพระยาฉัททันต์ พระยาฉัททันต์จึงใช้งวงฉุดพรานโสอุดรขึ้นมาซักถามเหตุที่ยิงตน

โพธิสัตว์จึงโลมเล้า ว่าพรานเฒ่าอย่าบุ่มบ่าม
กูไซร้ไม่วู่วาม กูจักถามให้แจ้งใจ
กูวางมึงไว้ต่ำ กลัวเป็นกรรมกูสืบไป
เพราะคลุมผ้าเหลืองไว้ กูแคลงใจไม่บังควร
มึงบอกให้แจ้งใจ อย่าพรางไว้ให้แปรปรวน
เร่งบอกแต่โดยควร กูจะให้ตามปรารถนา
หรือมึงจักเอาเนื้อ เอ็งจงเถือเอาเถิดหนา
หรือมึงจักเอางา กูจะเลื่อยให้เป็นทาน

พรานเฒ่าโสอุดรเล่าความจริงให้ฟัง พระยาฉัททันต์จึงรู้ว่านางจุลพัตราต้องการงาเพื่อแก้แค้นตน จึงเล่าความหลังเมื่อครั้งนางจุลพัตราเกิดเป็นเมียของตนให้พรานโสอุดรฟัง

บัดนั้นนายพราน ได้ฟังอาการ ในจิตคิดถวิล ว่าตัวกูเอ๋ยเป็นคนทมิฬ ริษยาบ้าบิ่น ไม่คิดอนิจจา

ยกมือขึ้นไหว้ ขอโทษท้าวไท เศร้าใจหนักหนา โอ้ตัวกูเอ๋ยเสียแรงเกิดมา เป็นคนริษยา ใจกล้าอาธรรม์

อเวจีบ่อแคล้ว แก่ตัวกูแล้ว เพราะฆ่าจอมธรรม ผัวเมียท่านโกรธท่านมาผูกกรรม กูนี้พลอยทำ ให้ท้าววายชนม์

พรานโสอุดรจึงจะลาพระยาฉัททันต์โดยไม่เอางาไป แต่พระยาฉัททันต์ขอให้เอางาไปให้แก่นางจุลพัตราด้วย

โพธิสัตว์เจ้า ครั้นเห็นพรานเฒ่า โศกเศร้าหนักหนา กลัวบาปตนทำ กลัวกรรมเวรา คิดเห็นโทษา ไม่เอางาไป

ดูก่อนพรานป่า เสียแรงมึงมา ถึงป่าพงไพร วันนี้ตัวกู เห็นจะบรรลัย งากูเล่าไซร้ จะให้แก่มึง

อุตส่าห์เอาไป เถิดหนาพรานไพร จะได้ไปถึง ถวายพรหมทัต เจ้านายของมึง จะเป็นที่พึ่ง ของมึงหนักหนา

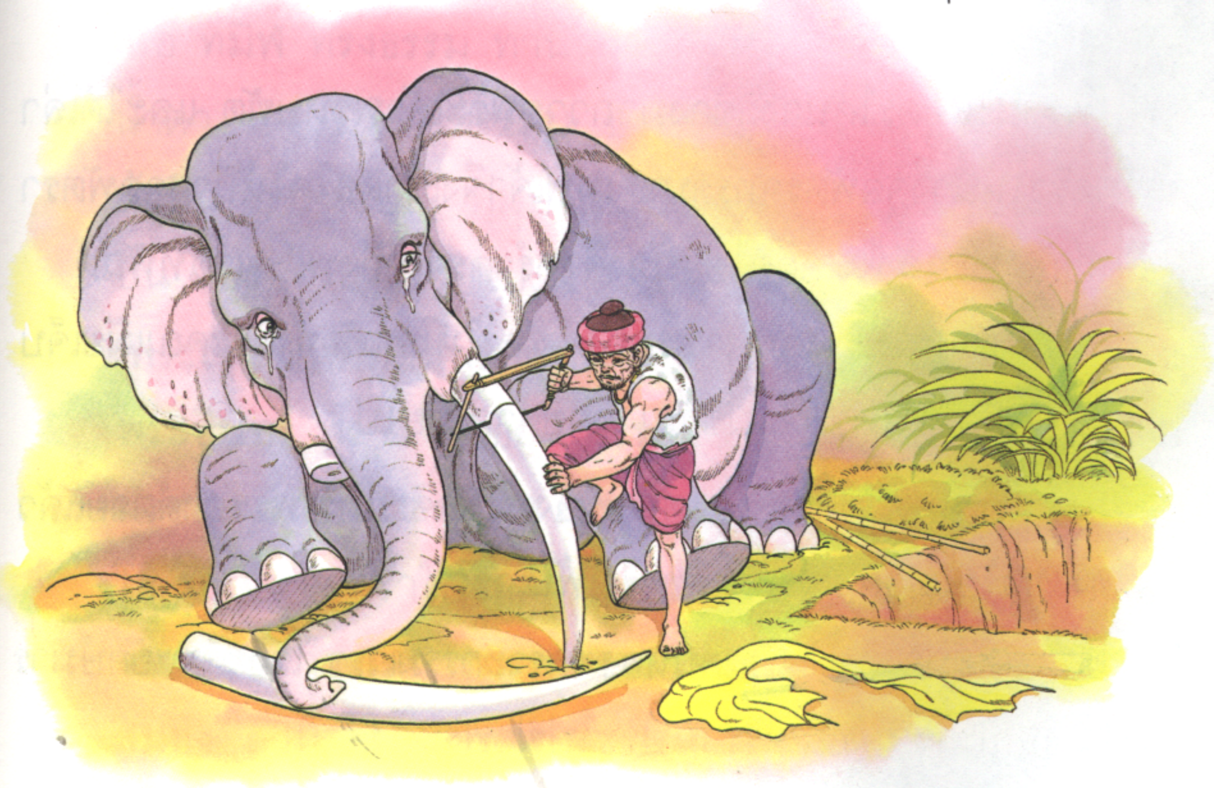
ผ้าผ่อนแพรพรรณ จะได้รางวัล เงินทองเหลือตรา ให้นางน้องแก้ว เจ้าจุลพัตรา สมความปรารถนา เพราะงาผัวขวัญ

พระยาฉัททันต์จึงให้พรานโสอุดรเลื่อยงาของตน

พรานเฒ่าดีใจ จึ่งเดินเข้าไป จับเลื่อยกราบกราน ยืนชักโกรกกราก ฉาดฉาดฉานฉาน สะเทือนสะท้าน ปวดพ้นคณนา

เจ็บถึงสมอง ซ้ำเข้าทั้งสอง ทั้งพิษปืนผา พ้นที่จะกลั้น เสียวสั่นกายา สงสารหนักหนา เจ้าพระยาฉัททันต์

เมื่อพระยาฉัททันต์ให้งาช้างเป็นทานแก่พรานโสอุดรแล้ว บรรดา

ช้างทั้งหลายก็กลับมาเฝ้าพระยาฉัททันต์ พระยาฉัททันต์จึงเล่าความจริงว่านางจุลพัตราผูกเวร ได้ให้พรานป่ามาฆ่าตนเพื่อเอางาและขออย่าได้ตามไปฆ่าพรานเลย เพราะเป็นเวรกรรมของตนเอง เมื่อพระยาฉัททันต์ตายแล้ว บรรดาช้างทั้งหลายจึงได้เผาศพพระยาฉัททันต์

พรานโสอุดรได้นำงาช้างมาถวายพระเจ้าพรหมทัต และได้เล่าความจริงให้นางจุลพัตราทราบ เทพเจ้าจึงเข้าดลใจให้นางจุลพัตรารำลึกถึงความหลังในอดีตได้ นางจึงคร่ำครวญถึงพระยาฉัททันต์

จุลพัตราโฉมยง กอดงาพระองค์ ร้องไห้โศกศัลย์ พระคุณเมียเจ็บ
บาปได้มาทัน ให้พระจอมขวัญ ตายจากเมียไป

เมียไม่เห็นหน้า ได้เห็นแต่งา ของพระจอมไกร พระองค์ตายแล้ว
เมียแก้วอยู่ไย ตายตามท้าวไท ให้พ้นเวรา

โอ้พระชินวงศ์ เมียเป็นคนหลง เพราะกรรมเวรา ใจเหมือนยักษ์มาร
แกล้งผลาญราชา จึงใช้พรานป่า ไปฆ่าพระองค์

เมียนี้ทำผิด สุดที่จะคิด ถึงพระชินวงศ์ จะกลั้นใจตาย
ไปตามพระองค์ อยู่ในไพรพง กับพระราชา

นางจุลพัตราร้องไห้คร่ำครวญถึงพระยาฉัททันต์ด้วยความสำนึกผิด แล้วนางกลั้นใจตาย ส่วนพระยาฉัททันต์เมื่อสิ้นชีวิตแล้วก็ไปเกิดเป็นเทพบุตรบนสวรรค์ ในชาติต่อ ๆ มาก็ได้สร้างบุญบารมีและได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า

คำใหม่ในบทเรียน

กรรม กรวบกราบ กลั้น กายา กู เกศี (เกษสุพัตรา) แก้แค้น (แก้วสุพัตรา) โกรกกราก คณนา คร่ำครวญ คลาไคล คลุม แคลงใจ แคล้ว งวง งา จองเวร จอมไกร จัก จิต (จุลพัตรา) ฉาดฉาน โฉมยง ชาดก ชินวงศ์ ดลใจ ตรัสรู้ ตรา ถวิล เถิด เถือ ทมิฬ ทรงธรรม ทาน ท้าวไท เทพบุตร เทวี แท่น โทษา น้ำตา นิจ นิมิต บรรทม บรรลัย บริวาร บังควร บัดเดียว บ้าบิ่น บารมี บุญ บุ่มบ่าม เบ้า ประเพรียก ปรารถนา ปิ่ม ปืน แปรปรวน แปร๋ แปร๋น ผางผึง โผงผาง ฝัน พงพี พงไพร (พระเจ้าพรหมทัต) พระพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ (พระยาฉัททันต์) พระอินทร์ พราง พลอย แพรพรรณ ไพรพง ไพรสัณฑ์ ไพรสี มรณา ม้วย มะเดื่อ มึง เมีย ยวบยาบ ยอ ยักษ์มาร ยับ ยิง ใย รอน ราชา ร่ำไร รำลึก โรย ล้างผลาญ ลำเอียง ลุ โลมเล้า วายชนม์ วู่วาม เวรกรรม เวรา โวยวาย ศพ ศีล โศกศัลย์ สมอง สวบสาบ สวรรค์ สะท้าน สะเทือน สำนึก (สุพัตรา)

เสนาอำมาตย์ เสียสละ เสียว (โสอุดร) ห่ม ห้อมล้อม หิมพานต์ เหลว แหลก โหย ไหม้ อนิจจา อเวจี อาการ อาฆาต อาธรรม์ อึงมี่ อุตส่าห์ เอ็ง

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

ชื่อตัวละคร

พระยาฉัททันต์	อ่านว่า	พระ-ยา-ฉัด-ทัน
สุพัตรา	อ่านว่า	สุ-พัด-ตรา
แก้วสุพัตรา	อ่านว่า	แก้ว-สุ-พัด-ตรา
เกษสุพัตรา	อ่านว่า	เกด-สุ-พัด-ตรา
จุลพัตรา	อ่านว่า	จุน-ละ-พัด-ตรา
พระเจ้าพรหมทัต	อ่านว่า	พระ-เจ้า-พรม-มะ-ทัด
โสอุดร	อ่านว่า	โส-อุ-ดอน

ชื่อป่า

ป่าหิมพานต์	อ่านว่า	ป่า-หิม-มะ-พาน

คำยาก

คณนา	อ่านว่า	คะ-นะ-นา
ความยุติธรรม	อ่านว่า	ความ-ยุด-ติ-ทำ
ดลใจ	อ่านว่า	ดน-ใจ
ตรัสรู้	อ่านว่า	ตรัด-สะ-รู้

ทรงธรรม์	อ่านว่า	ซง-ทัน
ทมิฬ	อ่านว่า	ทะ-มิน
เทพเจ้า	อ่านว่า	เทบ-พะ-เจ้า
เทพบุตร	อ่านว่า	เทบ-พะ-บุด
บารมี	อ่านว่า	บา-ระ-มี
บริวาร	อ่านว่า	บอ-ริ-วาน
ปรารถนา	อ่านว่า	ปราด-ถะ-หนา
พระพุทธเจ้า	อ่านว่า	พระ-พุด-ทะ-เจ้า
พระโพธิสัตว์	อ่านว่า	พระ-โพ-ทิ-สัด
ไพรสัณฑ์	อ่านว่า	ไพร-สัน
ม้วยมรณา	อ่านว่า	ม้วย-มอ-ระ-นา
ริษยา	อ่านว่า	ริด-สะ-หยา
ล้างผลาญ	อ่านว่า	ล้าง-ผลาน
สวรรค์	อ่านว่า	สะ-หวัน
เสนาอำมาตย์	อ่านว่า	เส-นา-อำ-หมาด
อาฆาต	อ่านว่า	อา-คาด

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตราแม่ กน

คำที่มี ญ ณ ร ล ฬ เป็นตัวสะกดในมาตราแม่ กน อ่านออกเสียงเหมือน น สะกด

ไพรสัณฑ์ พระคุณ จอมขวัญ ล้างผลาญ สำคัญ บุญ คร่ำครวญ จองเวร บังควร บริวาร ยักษ์มาร โสอุดร อาการ อาหาร สงสาร ศีล โศกศัลย์ จุลพัตรา ดลใจ รางวัล ทมิฬ

อ่านคำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่กด

คำที่มี จ ท ต ติ ตุ ตร รถ ศ ษ ส เป็นตัวสะกดในมาตราแม่ กด อ่านออกเสียงเหมือน ด สะกด

เป็นนิจ พระพุทธเจ้า เขต ฉัททันต์ นิมิต พระเจ้าพรหมทัต เมตตา อำมาตย์ ชีวิต อดีตชาติ เหตุ เทพบุตร ยุติธรรม ปรารถนา ทิศ ขอโทษ ตรัสรู้

อ่านคำที่มีไม้ทัณฑฆาต

พระยาฉัททันต์ พระโพธิสัตว์ ป่าหิมพานต์ อำมาตย์ พระอินทร์ ไพรสัณฑ์ ทรงธรรม์ พระองค์ อาธรรม์ วายชนม์ ยักษ์มาร พระชินวงศ์ สวรรค์

พระยาฉัททันต์เป็น**พระโพธิสัตว์**อยู่ใน**ป่าหิมพานต์**

พระยาฉัททันต์เป็น**อดีตชาติ**ของ**พระพุทธเจ้า**

เมื่อพระยาฉัททันต์ตายแล้วก็ไปเกิดเป็น**เทพบุตร**บน**สวรรค์**

พระเจ้าพรหมทัตให้พรานโสอุดรไปนำงาของพระยาฉัททันต์มาสร้างเตียงนอนให้นางจุลพัตรา

ความรู้ทางภาษา

การเขียนเล่านิทาน

การเขียนเล่านิทานเป็นการเขียนเล่าเรื่อง ผู้เขียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับนิทาน ต้องลำดับเรื่องราวและเหตุการณ์ในนิทานไปตามลำดับเรื่องให้ต่อเนื่องกัน

การเขียนเล่านิทานผู้เขียนต้องเขียนให้เป็นประโยค เขียนด้วยลายมือสวยงาม ชัดเจน และต้องเขียนสะกดคำให้ถูกต้อง เว้นวรรคตอนให้อ่านง่าย และต้องใช้คำให้เหมาะกับเรื่องและตัวละคร

การเขียนเล่านิทานต้องบอกชื่อเรื่องและชื่อเรื่องนั้นต้องเกี่ยวข้องกับนิทานที่เขียน

คำคล้องจอง

คำคล้องจองเป็นคำที่มีเสียงสระเหมือนกัน มีตัวสะกดเหมือนกัน เช่น

กา–ขา　　เคลื่อน–เหมือน　　ข้าง–บ้าง–ล่าง–ยาง

อ่านข้อความต่อไปนี้

อย่าเกียจคร้านการเรียนเร่งอุตส่าห์　มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่นับแสน
จะตกถิ่นฐานใดคงไม่แคลน　ถึงคับแค้นก็พอยังประทังตน

คำคล้องจอง ได้แก่ อุตส่าห์–วิชา　แสน–แคลน–แค้น

อ่านบทร้อยกรอง

เลือกเก็บดอกไม้

วันนี้แสนสำราญบานใจ เลือกเก็บดอกไม้ที่หอมหวน
จำปีกลิ่นตลบอบอวล ลำดวนชวนชื่นชูใจ
พิกุลจะกรองอุบะห้อย มะลิวัลย์จะร้อยเป็นสร้อยใส่
จะทำบุหงาสุมาลัย วางไว้ข้างที่ไสยา

(จากเรื่อง สังข์ศิลป์ชัย)

อ่านเสริมบทเรียน

ชีวิตช้าง

ช้างเป็นสัตว์สี่เท้าที่ใหญ่ที่สุด สูงประมาณ ๙ ฟุต มีน้ำหนักตัวประมาณ ๔ ตัน (๑ ตันเท่ากับ ๑,๐๐๐ กิโลกรัม) ช้างตัวผู้เรียกว่าช้างพลาย จะมีงา ส่วนช้างตัวเมีย เรียกว่าช้างพัง ไม่มีงา ช้างพลายบางตัวไม่มีงาเรียกว่าช้างสีดอ บางทีช้างสีดอมีงาสั้น ๆ เรียกว่า ขนาย ช้างสีดอจะมีรูปร่างใหญ่โต แข็งแรงและมีกำลังมากกว่าช้างพลาย

ช้างชอบอากาศเย็น ไม่ชอบแสงแดดจัด ชอบอยู่กันเป็นโขลงหรือฝูงราว ๕-๑๐ ตัว บางโขลงอาจมีถึง ๒๐ ตัว อยู่ในป่าลึก ช้างโขลงหนึ่ง ๆ จะมีช้างตัวผู้ที่แข็งแรงที่สุดเป็นหัวหน้าเรียกว่า จ่าฝูง จะทำหน้าที่เป็นผู้นำป้องกันอันตรายแก่ลูกฝูงของตน

สมัยก่อนชาวบ้านมักจะไปจับช้างมาฝึกใช้งาน การจับช้างป่า

เรียกว่าคล้องช้างบ้าง โพนช้างบ้าง ก่อนจับต้องทำพิธีบูชาเจ้าป่าเจ้าเขา เรียกว่าทำพิธีคล้องช้าง นำช้างป่ามาเลี้ยงและฝึกจนเชื่องเพื่อใช้งาน เมื่อช้างป่ามาอยู่ในหมู่บ้านก็กลายเป็นช้างบ้าน เมื่อมีลูกเรียกลูกช้างว่า ลูกคอก เพราะไม่ใช่ช้างที่เกิดในป่า ช้างบ้านที่นำมาเลี้ยงไว้เราไม่เรียกว่าตัว แต่เราเรียกว่าเชือก ช้างพังเชือกหนึ่ง ๆ จะมีลูกเมื่ออายุ ๒๐ ปี แม่ช้างแต่ละเชือกมีลูกได้ราว ๓–๔ ตัว ในชั่วชีวิตของมัน โดยตกลูกเพียงครั้งละตัว ปกติจะมีลูกห่างกันราว ๓ ปี เมื่อแม่ช้างตั้งท้องแล้ว มันจะหาช้างพังเชือกอื่นมาเป็นเพื่อนเพื่อช่วยเหลือในการคลอด เพื่อนช้างจะทำหน้าที่เป็นแม่เลี้ยงหรือแม่รับ คอยดูแลลูกช้างในขณะคลอด ลูกช้างเกิดใหม่ได้ชั่วโมงเดียวก็เดินได้ แม่เลี้ยงหรือแม่รับจะคอยกันไม่ให้ลูกช้างที่คลอดใหม่เข้าใกล้แม่ของมันราว ๒–๓ ชั่วโมง เพราะแม่ช้างที่คลอดลูกใหม่ ๆ จะมีอาการหงุดหงิดจากการเจ็บปวดและมักทำอันตรายลูกของมันได้ เมื่อความเจ็บปวดหายไปแล้ว มันจะเกิดความรักลูกของมัน มันจะทะนุถนอมลูกด้วยความรัก ดูแลไม่ให้ลูกช้างได้รับอันตรายและห่างไกลมัน ในขณะเดียวกันแม่เลี้ยงหรือแม่รับก็คอยดูแลระแวดระวังมิให้ลูกช้างได้รับอันตรายและจะฝึกสอนให้กินหญ้า เอาใจใส่ดูแลราวกับลูกช้างเป็นลูกของมัน ลูกช้างกินนมแม่ของมันจนอายุ ๓ ขวบ และอยู่ใกล้ชิดแม่ของมันจนอายุ ๕ ขวบ จึงจะค่อย ๆ ห่างแม่ของมัน

วันหนึ่ง ๆ ช้างจะดื่มน้ำราว ๑๕ ปีบ และกินอาหารได้แก่ใบไม้ใบหญ้า กล้วย อ้อย จำนวนมากราว ๒๕๐ กิโลกรัมต่อวัน มะขามเปียกเป็นอาหารที่ช้างชอบมากที่สุด เพราะเป็นยาระบายของช้าง และ

มันจะกินเปลือกไม้ที่มีรสฝาดเมื่อมีอาการท้องเสีย ช้างชอบกินข้าวเปลือกผสมน้ำใส่เกลือเพราะเกลือจำเป็นสำหรับช้าง เมื่อช้างอยู่ป่ามันจะกินดินโป่งซึ่งเป็นดินที่มีเกลือผสมอยู่เป็นอาหาร

ช้างมักจะตกมันขณะที่ร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ ราวอายุได้ ๒๐-๔๐ ปี ซึ่งเป็นการแสดงออกของการอยากมีคู่ ต่อมที่ขมับทั้งสองข้างจะบวมโต และมีน้ำเมือกสีขาวไหลออกมาคล้ายน้ำมันหมู ช้างตกมันจะมีอาการดุร้าย อารมณ์ฉุนเฉียว ตาพร่า จำใครไม่ได้ จึงทำลายทุกสิ่งทุกอย่างที่ขวางหน้า

ช้างที่ดีต้องมีรูปร่างงาม ลักษณะใหญ่โต ดวงตาแจ่มใส ขาแข็งแรงเต็มไปด้วยกล้ามเนื้อ ขาหน้ายาวกว่าขาหลัง เมื่อเวลาเดินจะได้เชิดเป็นสง่า งาช้างต้องใหญ่ แข็งแรง ยาวเสมอกัน ไม่บิดหรือเก โคนเล็บของช้างเป็นที่ระบายเหงื่อหรือระบายความร้อนของร่างกาย ช้างมักจะมีฝีหรือตุ่มตามผิวหนัง เกิดจากแมลงวันในป่ามาไข่ตามรูขน ทำให้เกิดตุ่มเป็นหนองและเกิดตัวหนอนตามแผล การอาบน้ำให้ช้างบ่อย ๆ จะช่วยรักษาโรคนี้ได้

คนใช้ช้างทำประโยชน์หลายอย่าง เช่น ใช้งานต่าง ๆ ใช้เป็นพาหนะบรรทุกของ ใช้ลากของหนักและสมัยโบราณใช้ช้างในการทำสงคราม คนไทยเชื่อกันว่า ช้างเผือกและช้างเนียมเป็นช้างสำคัญ ช้างเผือกเป็นช้างที่มีสีของผิวหนังเป็นสีชมพูแกมเทา ถือว่าเป็นช้างคู่แผ่นดิน ส่วนช้างเนียมพื้นหลังดำและมีลักษณะเป็นรูปปลีกล้วย เล็บดำ มีกฎหมายให้นำช้างทั้งสองชนิดขึ้นน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คำศัพท์

คำศัพท์	**ความหมาย**
กรวบกราบ	เสียงดังขณะเดินเหยียบใบไม้แห้ง
เกศี	หัว ศีรษะ
โกรกกราก	เสียงเลื่อยงาช้าง
คณนา	นับ
คลาไคล	เดินไป เคลื่อนไป
คลุมผ้าเหลือง	ห่มผ้าเหลืองเหมือนเป็นพระสงฆ์
จอมไกร	ผู้เป็นใหญ่ ผู้เก่งกล้า
จอมธรรม	ผู้เป็นใหญ่
จำปา	ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง ดอกมีสีเหลืองอมส้ม มีกลิ่นหอม
ตรลบ (อ่านว่าตระ-หลบ)	ฟุ้ง
ถวิล	คิด คิดถึง
เถือ	เชือดเฉือนลงไปอย่างแรงด้วยของมีคม
ทรงธรรม์	กษัตริย์ พระเจ้าแผ่นดิน ราชา
ทมิฬ	ดุร้าย ร้ายกาจ
ท้าวไท	ผู้เป็นใหญ่ พระเจ้าแผ่นดิน กษัตริย์
เทพบุตร	เทวดาผู้ชาย
นิทานชาดก	เรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมาเกี่ยวกับเรื่องของพระพุทธเจ้าที่มีมาในชาติก่อน ๆ

นิมิต	สร้าง แปลง ทำ เหตุ เครื่องหมาย
บ่แคล้ว	ไม่รอดพ้นไปได้
บรรทม	นอน (คำราชาศัพท์)
บรรลัย	วอดวาย ย่อยยับ
บริวาร	ผู้ติดตาม ผู้แวดล้อม
บุ่มบ่าม	ขาดความยับยั้งไม่เกรงใจใคร
บุหงา	ดอกไม้ชนิดต่าง ๆ ที่ปรุงด้วยเครื่องหอม บรรจุในถุงผ้าโปร่ง ดอกไม้
ประเพรียก	ร้องเรียก ร้องด้วยเสียงดัง
ป่าหิมพานต์	ป่าในนิทานชาดก ป่าที่อยู่ทางแถบเหนือของอินเดีย
ปิ่ม	เกือบ จวน แทบ
ผลาญ	ทำลายให้หมดสิ้นไป
โผงผาง	ลักษณะการพูดตรง ๆ ไม่เกรงใจ เสียงดัง
พงไพร	ป่า
พ้นเวร	พ้นบาป พ้นความเดือดร้อน
พระชินวงศ์	พระพุทธเจ้า
พระโพธิสัตว์	ท่านผู้ที่จะได้ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า
แพรพรรณ	ผ้า
ไพรสัณฑ์ ไพรสี	แนวป่า
มรณา	ตาย

ม้วย	ตาย สิ้นสุด
มะลิวัลย์	ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง ดอกขาวมีกลิ่นหอม
ยองวง	ยกงวง
ริษยา	นิสัยที่ไม่อยากให้คนอื่นได้ดีกว่าตน
ลำดวน	ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง ดอกมีกลิ่นหอม
วายชนม์	ตาย
วู่วาม	ลุกลาม พูดอย่างรีบร้อนโดยไม่ใคร่ครวญให้ดีเสียก่อน
โศกศัลย์	เป็นทุกข์เดือดร้อนเหมือนถูกศรแทง
สวบสาบ	เสียงที่เดินย่ำไปบนใบไม้หรือสิ่งที่ทำให้เกิดเสียงดังเหมือนเดินบนใบไม้
สำนัก	ที่อยู่อาศัย ที่ทำการ
สุมาลัย	ดอกไม้ พวงดอกไม้
ไสยา	นอน
หอมหวน	หอมตลบ หอมฟุ้งไป
อนิจจา	ไม่แน่นอน
อบอวล	กลิ่นฟุ้งไป
อเวจี	ชื่อนรกสำหรับลงโทษผู้ที่ทำบาปหนักที่สุด

บทที่ ๑๘
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

แลไตรรงค์ธงไทยสดใสสี แดงขาวชี้บ่งชาติศาสนา
สีน้ำเงินงามกระจ่างอยู่กลางตา พระผ่านฟ้างามกระจ่างอยู่กลางใจ
เรามีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จึงมีสุขมีแผ่นดินถิ่นอาศัย
ประวัติศาสตร์ชาติเราอันยาวไกล กษัตริย์ไทยทรงธรรมนำธานินทร์

สุโขทัยไทยเราแรกก้าวหน้า อยุธยาแผ่ขยายไปหลายถิ่น
ธนบุรีต่อสู้กู้แผ่นดิน รัตนโกสินทร์เจริญไกล

จักรีวงศ์องค์นี้องค์ที่เก้า นำชาติเราสู่ยุคทองอันผ่องใส
"ภูมิพลมหาราช" แห่งชาติไทย ประทับใจด้วยพระคุณการุณย์ล้น
หนึ่ง คือด้านการปกครองทรงมองกว้าง ทรงสรรค์สร้างสันติสุขทุกแห่งหน
"ครองแผ่นดินโดยธรรม" นำกมล ปกครองชนด้วยประชาธิปไตย
สอง คือด้านศาสนาไทยผาสุก ทรงรับทุกศาสนาให้อาศัย
ทั้งพุทธคริสต์อิสลามรวมน้ำใจ ยึดมั่นในคุณธรรมตามพระองค์
สาม คือด้านเกษตรกรรมทำรายได้ ธ ทรงให้พันธุ์พืชสัตว์จัดเสริมส่ง
อ่างเก็บน้ำ ชลประทาน การประมง ฝนหลวงลงช่วยบรรเทาทุกข์ชาวนา
สี่ คือด้านการศึกษาพระทรงห่วง ให้ทุนหลวงเรียนกว้างต่างสาขา
ตั้งโรงเรียนโรงฝึกงานเสริมปัญญา สร้างสารานุกรมไทยให้เยาวชน

ห้า คือด้านสาธารณสุข
ให้แพทย์หลวงเยียวยารักษาคน
หก คือวัฒนธรรมอันล้ำค่า
ทรงช่วยเหลือศิลปินท้องถิ่นไทย
เจ็ด คือด้านต่างประเทศเขตไกลใกล้
ต้อนรับทูตสู่ไทยด้วยไมตรี
เจ็ดประการนั้นไม่ถึงหนึ่งในร้อย
ทั้งศิลป์ศาสตร์ทรงมีพระปรีชา
ทางด้านศาสตร์ทรงคุณหนุนประเทศ
ทางด้านศิลป์ทรงเพลงอันพริ้งพราย
ด้วยคุณงามความดีมีต่อชาติ
จึงควรค่า "มหาราช" แห่งชาติไทย

บำบัดทุกข์บำรุงใจไทยทุกหน
ช่วยคนจนคนพิการชาวบ้านไกล
ทรงรักษาให้อยู่คู่สมัย
เป็นหลักชัยศิลปะประเพณี
เสด็จไปผูกสัมพันธ์ฉันน้องพี่
เพื่อนบ้านดีอุ่นใจได้พึ่งพา
จะหาถ้อยคำใดให้สมค่า
ทรงศึกษาทุกอย่างมิว่างวาย
"กษัตริย์เกษตร" ผลงานนั้นมากหลาย
ทั้งภาพถ่ายภาพเขียนทรงเพียรไว้
และครองราชย์นานกว่ากษัตริย์ไหน
ราษฎร์พร้อมใจถวายพระนามด้วยความรัก

ปีสองสี่แปดเก้าจนคราวนี้
ไทยมีเหตุอันตรายหลายครั้งนัก
สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์
สร้างอาชีพให้ประชาสารพัน
ทั้งเจ้าฟ้าทุกพระองค์ทรงช่วยชาติ
มิเห็นแก่ความเหนื่อยยากลำบากองค์

เราเกิดเป็นคนไทยภูมิใจนัก
รักกษัตริย์ราชวงศ์ทุกองค์มา
แลไตรรงค์ธงพลิ้วปลิวไสว
ขอไตรรงค์จงสง่าคู่ฟ้าคราม

เอาความรักถักร้อยสร้อยบุปผา
บูชาคุณทูนกระหม่อมผู้จอมใจ

หลายสิบปีพระองค์ทรงงานหนัก
ธ ปกปักพ้นพิบัติอัศจรรย์
ทรงใกล้ชิดช่วยทุกสิ่งเป็นมิ่งขวัญ
ทรงสร้างสรรค์ “ป่ารักน้ำ” ให้ดำรง
รับพระราชภาระ ธ ประสงค์
จักรีวงศ์เปี่ยมล้นคนศรัทธา
จงมั่นรักในชาติศาสนา
ร่วมรักษาสามสิ่งให้ยิ่งงาม
ร่มธงไทยร่มเกล้าชาวสยาม
คงคู่นามเอกราชแห่งชาติไทย
ความศรัทธาพรมต่างน้ำค้างใส
พร้อมพรชัยขอพระองค์ทรงพระเจริญ

คำใหม่ในบทเรียน

กมล กระจ่าง กระหม่อม การประมง การุณย์ ก้าวหน้า เกษตรกรรม ขยาย ครองราชย์ คริสต์ คุณธรรม จักรี เจ้าฟ้า ด้าน ถ้อย ถัก ทรงพระเจริญ ทุน ทูต ธ ธนบุรี ธานินทร์ บ่ง บำบัด บุปผา ปกปัก ประชา ประมุข ประสงค์ ปรีชา ปลิว ผาสุก พรม (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช-มหาราช) (พระราชินีสิริกิติ์) พริ้งพราย พิการ พิบัติ พุทธ แพทย์ ภาระ มหาราช มิ่งขวัญ ยุค เยาวชน เยียวยา รัตนโกสินทร์ ราช ราชวงศ์ โรงฝึกงาน ล้น วาย ศรัทธา ศาสตร์ ศิลปิน สง่า สยาม สร้อย สันติ สาธารณสุข สารพัน สารานุกรม หนุน อ่างเก็บน้ำ อิสลาม อุ่นใจ เอกราช

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

กมล	อ่านว่า	กะ–มน
เกษตรกรรม	อ่านว่า	กะ–เสด–ตระ–กำ

คุณธรรม	อ่านว่า	คุน-นะ-ทำ
ชลประทาน	อ่านว่า	ชน-ประ-ทาน
ไตรรงค์	อ่านว่า	ไตร-รง
บุปผา	อ่านว่า	บุบ-ผา
ประชาธิปไตย	อ่านว่า	ประ-ชา-ทิบ-ปะ-ไต
ประวัติศาสตร์	อ่านว่า	ประ-หวัด-ติ-สาด
พระราชภาระ	อ่านว่า	พระ-ราด-ชะ-พา-ระ
พิการ	อ่านว่า	พิ-กาน
ภูมิพลมหาราช	อ่านว่า	พู-มิ-พน-มะ-หา-ราด
เยาวชน	อ่านว่า	เยา-วะ-ชน
รัตนโกสินทร์	อ่านว่า	รัด-ตะ-นะ-โก-สิน
ราชวงศ์	อ่านว่า	ราด-ชะ-วง
วัฒนธรรม	อ่านว่า	วัด-ทะ-นะ-ทำ
ศรัทธา	อ่านว่า	สัด-ทา
ศาสนา	อ่านว่า	สาด-สะ-หนา
ศิลปิน	อ่านว่า	สิน-ละ-ปิน
สารพัน	อ่านว่า	สา-ระ-พัน
สาธารณสุข	อ่านว่า	สา-ทา-ระ-นะ-สุก
สารานุกรม	อ่านว่า	สา-รา-นุ-กรม
อันตราย	อ่านว่า	อัน-ตะ-ราย
อัศจรรย์	อ่านว่า	อัด-สะ-จัน
อิสลาม	อ่านว่า	อิด-สะ-ลาม

อ่านคำที่มีไม้ทัณฑฆาต

์ เรียกว่า ไม้ทัณฑฆาต เมื่อวางอยู่บนพยัญชนะสุดท้ายของคำ ทำให้พยัญชนะตัวสุดท้ายหรือสองตัวสุดท้ายไม่อ่านออกเสียง เช่น

ไตรรง**ค์**	อ่านว่า	ไตร–รง
ธานิน**ทร์**	อ่านว่า	ทา–นิน

ไตรรงค์	พระมหากษัตริย์	ประวัติศาสตร์
ธานินทร์	รัตนโกสินทร์	จักรีวงศ์
พระองค์	การุณย์	สรรค์สร้าง
ศาสนาคริสต์	พันธุ์สัตว์	ทุกข์สุข
แพทย์หลวง	สัมพันธ์	ศิลปศาสตร์
อัศจรรย์	ราชวงศ์	ประสงค์
พิสูจน์	สายสิญจน์	น้ำมนต์

อ่านคำที่มีอักษรควบ จร ซร ทร ศร สร

อักษรควบ จร ซร ทร ศร สร เป็นอักษรสองตัวที่มี จ ซ ท ศ ส ควบกับ ร เมื่อเป็นพยัญชนะต้น **จร ซร ศร สร** ให้อ่านออกเสียงเฉพาะพยัญชนะตัวหน้าตัวเดียว เป็น **จ ซ ศ ส** ส่วน **ทร** ให้อ่านออกเสียง **ซ**

จริง	อ่านว่า	จิง
ไซร้	อ่านว่า	ไซ้
ศรัทธา	อ่านว่า	สัด-ทา
เศร้าโศก	อ่านว่า	เส้า-โสก
สระน้ำ	อ่านว่า	สะ-น้ำ
เ**สริ**ม**สร้า**ง	อ่านว่า	เสิม-ส้าง
สร้อยคอ	อ่านว่า	ส้อย-คอ
ทรง	อ่านว่า	ซง
ทรัพย์	อ่านว่า	ซับ
ทราบ	อ่านว่า	ซาบ
ทราย	อ่านว่า	ซาย

อ่านคำที่มี รร (ร หัน)

> รร เรียกว่า ร หัน ให้อ่านออกเสียง อัน แต่เมื่อมีตัวสะกด ให้อ่านออกเสียง อะ มีตัวสะกด ยกเว้นตัวสะกดมีไม้ทัณฑฆาต กำกับอยู่ไม่อ่านออกเสียงตัวสะกด ให้อ่านออกเสียง อัน ตามเดิม

จัด**สรร**	อ่านว่า	จัด-สัน
หรรษา	อ่านว่า	หัน-สา
บรรทัด	อ่านว่า	บัน-ทัด
สรรพสิ่ง	อ่านว่า	สับ-พะ-สิ่ง

ผิว**พรรณ**	อ่านว่า	ผิว-พัน
อัศ**จรรย์**	อ่านว่า	อัด-สะ-จัน
ดึกดำ**บรรพ์**	อ่านว่า	ดึก-ดำ-บัน

เขา**จัดสรร**ที่ดินไว้ขาย

เขามี**ผิวพรรณ**สะอาดสะอ้าน

เราใช้**ไม้บรรทัด**ตีเส้นตรง

มนุษย์สมัย**ดึกดำบรรพ์**ใช้หินเป็นอาวุธ

ไม่มีฝนตก แต่มีเสียงฟ้าร้องดังครืน ๆ ตลอดเวลา น่า**อัศจรรย์**จริง

ความรู้ทางภาษา

การบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน

การบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน เป็นการบันทึกเรื่องราวส่วนตัวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือเหตุการณ์การเดินทางเพื่อเตือนความทรงจำ

การบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน ผู้เขียนต้องเขียนเป็นประโยคให้อ่านง่าย ใช้ภาษาถูกต้อง ต้องบันทึกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เป็นจริงและอาจแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์นั้นก็ได้

ตัวอย่างการบันทึกเหตุการณ์ประจำวัน

อังคารที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๓๕

ฝนตกตลอดคืน ตอนเช้าไม่มีฝนแล้ว แต่ถนนเปียกทั่วไป มีเมฆดำเต็มท้องฟ้า วิทยุประกาศว่าจะมีฝนตกตลอดทั้งวัน ฉันกินข้าวเช้าประมาณ ๗.๐๐ น. แล้วเดินไปโรงเรียนที่อยู่ไม่ไกลจากบ้านพักมากนัก ฉันพบกมลเพื่อนชั้นเดียวกับฉัน เราจึงเดินไปโรงเรียนด้วยกัน

พฤหัสบดีที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๕

ฉันตื่นแต่เช้า อากาศครึ้มฝน เมฆเต็มท้องฟ้า ลมพัดเย็นน่ากลัวฝนจะตกอีกในวันนี้ ฉันกินข้าวเช้าแล้วรีบไปโรงเรียน พอถึงโรงเรียนพบอาจารย์ใหญ่ยืนอยู่หน้าประตูโรงเรียน ฉันยกมือทำความเคารพอาจารย์ใหญ่ ท่านเป็นคนใจดี ท่านทักฉันว่า “ฉันแต่งกายสะอาดเรียบร้อย” ฉันได้แต่ยิ้ม ฉันคิดว่าการแต่งกายสะอาดย่อมทำให้เป็นคนงามเหมือนกับคำที่ว่า “ไก่งามเพราะขน คนงามเพราะแต่ง”

ศุกร์ที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๓๕”

เมื่อคืนนอนหลับสบายดี ตื่นเช้า ๕.๓๐ น. รีบไปอาบน้ำเข้าห้องส้วม

๖.๐๐ น. กินอาหารเช้าแล้วรีบไปโรงเรียน เพราะวันนี้คุณครูจะพาไปดูโรงงานทอผ้า

๗.๐๐ น. ขึ้นรถยนต์ไปดูการทอผ้าที่โรงงานทอผ้าไหมไทย กลับมาตอนบ่ายเรียนภาษาไทยและสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

๑๖.๐๐ น. ออกจากโรงเรียนกลับบ้าน กลับถึงบ้านเวลา ๑๖.๓๐ น. ช่วยแม่ล้างจานและเขียนรายงานการดูโรงงานทอผ้าไหมไทย

๑๘.๐๐ น. กินข้าวแล้วดูข่าวโทรทัศน์ วันนี้ฉันรู้สึกเพลีย นิดหน่อย จึงเข้านอนแต่หัวค่ำ ไหว้พระสวดมนต์แล้วหลับไปจนถึงเช้า

คำราชาศัพท์

คำราชาศัพท์ เป็นการใช้ภาษาพูดหรือเขียนเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ เราต้องใช้คำราชาศัพท์ให้ถูกต้องเหมาะสมเพราะเป็นวัฒนธรรมทางภาษา ในฐานะที่ประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขที่เราทุกคนต้องถวายความเคารพและความจงรักภักดี เราจึงต้องใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับพระองค์ท่าน

คำราชาศัพท์สำหรับพระมหากษัตริย์

ไป	คำราชาศัพท์	เสด็จพระราชดำเนิน เสด็จ
กิน	คำราชาศัพท์	เสวย
นอน	คำราชาศัพท์	บรรทม
อาบน้ำ	คำราชาศัพท์	สรงน้ำ
ให้ (เราให้)	คำราชาศัพท์	ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย (ของเล็ก)
ให้ (ท่านให้)	คำราชาศัพท์	พระราชทาน
ผม ดิฉัน	คำราชาศัพท์	ข้าพระพุทธเจ้า

เขา เธอ	คำราชาศัพท์	พระองค์ท่าน
คุณ	คำราชาศัพท์	ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท
อาหารค่ำ	คำราชาศัพท์	พระกระยาหารค่ำ

ตัวอย่าง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**เสด็จพระราชดำเนิน**ไปยังพระบรมมหาราชวัง

พระองค์ท่าน**เสวยพระกระยาหารค่ำ**

พระองค์ท่าน**บรรทม**หลับแต่หัวค่ำ เมื่อพระองค์ตื่นจาก**บรรทม**ก็**สรงน้ำ**

นายเล็กได้**ทูลเกล้าฯ** ถวายผลไม้แล้วทูลว่า **"ข้าพระพุทธเจ้า**ปลูกผลไม้เอง จึงนำขึ้นมาทูลเกล้าฯ ถวายแด่**ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท"**

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**พระราชทาน**เงินแก่นายเล็กหลายสิบบาท

อ่านบทร้อยกรอง

แทบใต้ฝ่าละอองธุลี

พร้อมเอยพร้อมเหล่า　　ทั่วข้าเฝ้าจัดบุปผามาถวาย
ทั้งธูปแพเทียนแพแลเรียงราย　　ลงน้อมถวายธิบดินทร์ปิ่นประชา
หวังพระเดชปกเกศข้าพระบาท　　จิตหมายมาดกตัญญูชูบุปผา
ชุลีกรพร้อมอำมาตย์มาตยา　　แทบใต้ฝ่าละอองธุลีภูมีเอย

(จาก หนังสือคำกลอนสรรเสริญพระบารมี)

อ่านเสริมบทเรียน

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์องค์ที่ห้าแห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ พระองค์ทรงเป็นพระราชโอรสของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชสมภพเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๓๙๖ พระองค์เสด็จสวรรคตในวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๓ สิริพระชนมายุได้ ๕๘ พรรษา การเสด็จสวรรคตของพระองค์ท่านนำความเศร้าโศกอาลัยอย่างแสนสาหัสมาสู่ชาวไทยทั่วหน้า เพราะพระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงพระคุณธรรมวิเศษ ทรงปกครองอาณาประชาราษฎร์ด้วยพระเมตตาการุณประหนึ่งบิดาปกครองบุตร รัชสมัยของพระองค์เป็นสมัยที่ประเทศไทยเจริญรุ่งเรืองเป็นสมัยที่คนไทยทุกคนควรจดจำด้วยความภาคภูมิใจว่าเรามีพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระคุณยิ่งเป็นประมุขของชาติ ตลอดรัชสมัยของพระองค์ราษฎรทั้งหลายอยู่เย็นเป็นสุขหาความเดือดร้อนมิได้ ประชาชนชาวไทยจึงถวายพระเกียรติยศว่าทรงเป็นมหาราชและทรงเป็นมิ่งขวัญของทวยราษฎร์ทั่วหน้า แม้พระองค์จะเสด็จสวรรคตไปแล้วแต่ประชาชนชาวไทยก็ยังคงจดจำและรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ไว้ไม่มีวันลืมเลือน

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชกรณียกิจที่ทรงปฏิบัติเอนกประการสุดที่จะพรรณนาให้ครบถ้วนได้ แต่สิ่งหนึ่งที่ควรนำมากล่าวก็คือ การเสด็จประพาสต้น คือการเสด็จอย่างไม่เป็นทางการ เพื่อสอดส่องทุกข์สุขของราษฎร พระองค์มิได้ทรงถือพระองค์ว่า

เป็นเจ้าเป็นใหญ่ ได้ทรงถ่อมพระองค์ปลอมเป็นขุนนางบ้าง ราษฎรสามัญบ้าง ท่องเที่ยวสอดส่องทุกข์สุขของราษฎร ถ้าพระองค์พบว่าการปกครองมีข้อบกพร่อง ก็ทรงรีบจัดการแก้ไขโดยฉับพลัน การเสด็จประพาสต้น ทำให้ทรงคุ้นเคยกับราษฎรและทำให้ราษฎรเพิ่มพูนความจงรักภักดียิ่งขึ้น แสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงมีน้ำพระทัยรักราษฎรจริง ๆ ไม่ทรงถือพระองค์ว่าเป็นเจ้าชีวิต มีพระราชอำนาจสูงสุด พระองค์ทรงถือว่าทุก ๆ คนเสมอกันหมด พระองค์ทรงกระทำทุกอย่างเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขราษฎรของพระองค์โดยมิได้ทรงเห็นแก่ความเหนื่อยยาก

มาถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระองค์ได้ทรงดำเนินรอยตามเบื้องพระยุคลบาท เสด็จไปทั่วถิ่นไทย เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุข รัชสมัยของพระองค์ราษฎรจึงร่มเย็นด้วยพระบารมี ประชาชนชาวไทยจึงถวายพระเกียรติยศว่า ทรงเป็นมหาราชอีกพระองค์หนึ่งและทรงเป็นมิ่งขวัญของทวยราษฎร์ทั่วหน้า ขอพระองค์ทรงพระเจริญเป็นมิ่งขวัญของคนไทยทั่วประเทศ

คำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
กมล	ใจ
ข้าพระบาท	บุคคลที่อยู่ใต้การปกครองของพระเจ้าแผ่นดิน

ข้าพระพุทธเจ้า	สรรพนามใช้เรียกตัวเองในการกราบทูลกับพระเจ้าแผ่นดิน (คำราชาศัพท์)
จอมใจ	พระเจ้าแผ่นดินอันเป็นที่รัก
จักรีวงศ์	พระราชวงศ์จักรี
ชุลีกร	ยกมือไหว้
ใต้ฝ่าละอองธุลี	พระเจ้าแผ่นดิน
ไตรรงค์	ธงชาติไทยมี ๓ สี คือ สีแดง สีขาว และสีน้ำเงิน
ถวายพระเกียรติยศ	ให้เกียรติยศแก่พระเจ้าแผ่นดิน (คำราชาศัพท์)
ทรงคุ้นเคย	คุ้นเคย (คำราชาศัพท์)
ทรงธรรม	พระเจ้าแผ่นดิน
ทรงปกครอง	ปกครอง (คำราชาศัพท์)
ทรงปฏิบัติ	ปฏิบัติ (คำราชาศัพท์)
ทรงพระคุณ	มีพระคุณ (คำราชาศัพท์)
ทรงพระคุณธรรมวิเศษ	มีคุณธรรมอันวิเศษ (คำราชาศัพท์)
ทรงพระราชสมภพ	เกิด (คำราชาศัพท์ใช้กับพระเจ้าแผ่นดินหรือพระบรมราชินี)
ทวยราษฎร์	ราษฎรทั้งหลาย
ทูลกระหม่อม	คำเรียกเจ้านายชั้นสูง (คำราชาศัพท์)
ทูลเกล้าฯ ถวาย	ถวาย (คำราชาศัพท์ ต้องอ่านว่าทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย)

เทียนแพ	เทียนที่ฟั่นด้วยขี้ผึ้งและมีหลายเล่มติดกันเป็นแพ
ธ	ท่าน เธอ
ธานินทร์	เมืองใหญ่ พระเจ้าแผ่นดิน ผู้ครองเมือง
ธิบดินทร์	ผู้เป็นใหญ่
ธูปแพ	ธูปที่ทำติดกันเป็นแพใช้สำหรับไหว้ผู้ใหญ่
น้ำพระทัย	น้ำใจ (คำราชาศัพท์)
บรรทม	นอน (คำราชาศัพท์)
บรรทมหลับ	นอนหลับ (คำราชาศัพท์)
บุปผา	ดอกไม้
เบื้องพระยุคลบาท	พระเจ้าแผ่นดิน
ปกเกศ	คุ้มครอง
ประทาน	ให้ (คำราชาศัพท์)
ประมุข	ผู้เป็นใหญ่เป็นหัวหน้าของประเทศ
ปิ่นประชา	ผู้ที่เป็นใหญ่แห่งประชาชน หมายถึงพระเจ้าแผ่นดิน
พรชัย	คำที่แสดงความปรารถนาดี
พรรณนา	กล่าวถึงเรื่องราวอย่างละเอียด
พรรษา	ปี (คำราชาศัพท์)
พระกระยาหาร	อาหาร (คำราชาศัพท์)
พระเกียรติยศ	เกียรติยศ (คำราชาศัพท์)
พระเดช	อำนาจ (คำราชาศัพท์)

พระบารมี	คุณความดี (คำราชาศัพท์)
พระปรีชา	ปัญญาอันสามารถ (คำราชาศัพท์)
พระผ่านฟ้า	พระเจ้าแผ่นดิน
พระมหากรุณาธิคุณ	ความสงสารจะช่วยให้พ้นทุกข์อันยิ่งใหญ่ของพระเจ้าแผ่นดิน
พระราชกรณียกิจ	หน้าที่อันพึงกระทำของพระราชา (คำราชาศัพท์)
พระราชทาน	ให้ (คำราชาศัพท์)
พระราชภาระ	หน้าที่ของพระราชา (คำราชาศัพท์)
พระราชอำนาจ	อำนาจของพระราชา (คำราชาศัพท์)
พระราชโอรส	ลูกชายของพระราชา (คำราชาศัพท์)
ภูมี	พระเจ้าแผ่นดิน
รัชสมัย	สมัยของพระราชาที่ปกครองประเทศ
สรงน้ำ	อาบน้ำ (คำราชาศัพท์)
สารานุกรม	หนังสือที่รวบรวมความรู้ทุกแขนงเรียงตามลำดับตัวอักษร
สิริพระชนมายุ	อายุ (คำราชาศัพท์ใช้กับพระเจ้าแผ่นดิน)
เสด็จ	ไป (คำราชาศัพท์)
เสด็จประพาสต้น	ไปเที่ยวเป็นการส่วนตัว (คำราชาศัพท์)
เสด็จสวรรคต	ตาย (คำราชาศัพท์)
เสวย	กิน (คำราชาศัพท์)
อเนก	มาก
อาณาประชาราษฎร์	ประชาชนพลเมืองทั้งหลาย

รายชื่อคณะกรรมการจัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เล่ม ๒
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

๑.	อธิบดีกรมวิชาการ	ที่ปรึกษา
๒.	ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา	ที่ปรึกษา
๓.	นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ	ที่ปรึกษา
๔.	นายโกวิท ประวาลพฤกษ์	ที่ปรึกษา
๕.	ม.ร.ว.สุรธวัช ศรีธวัช	ที่ปรึกษา
๖.	นางวัชรี ธุวธรรม	ที่ปรึกษา
๗.	นายบรรเทา กิตติศักดิ์	ประธานกรรมการ
๘.	นางสุภรณ์ สภาพงศ์	รองประธานกรรมการ
๙.	นางนภาลัย สุวรรณธาดา	กรรมการ
๑๐.	นางสายใจ อินทรัมพรรย์	กรรมการ
๑๑.	นางประคอง สุทธสาร	กรรมการ
๑๒.	นางมัลลิกา ตัณฑนันทน์	กรรมการ
๑๓.	นางถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล	กรรมการ
๑๔.	นางสาวประพีร์ เทพธรานนท์	กรรมการ
๑๕.	นายมณเฑียร พุทธกาล	กรรมการ
๑๖.	นางยิ่งลักษณ์ งามดี	กรรมการ
๑๗.	นายบุญเสริม แก้วพรหม	กรรมการ
๑๘.	นางสาวกุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์	กรรมการ
๑๙.	นางอัจฉรา ชีวพันธ์	กรรมการ
๒๐.	นางภาสินี เปี่ยมพงศ์สานต์	กรรมการ
๒๑.	นางสาวจิตอารมย์ สวัสดิชิตัง	กรรมการ
๒๒.	นางสาวเข็มทอง คันธพนิต	กรรมการ
๒๓.	นางนวลจันทร์ นิเทศวรวิทย์	กรรมการ
๒๔.	นางนิตยา จรูญผลฐิติ	กรรมการ
๒๕.	นายโชติ ศรีสุวรรณ	กรรมการ
๒๖.	นายโกชัย สาริกบุตร	กรรมการ
๒๗.	นางสาวพัชรีภรณ์ จ้อยจุมพจน์	กรรมการ
๒๘.	นางไพลิน วุฑฒะกุล	กรรมการ

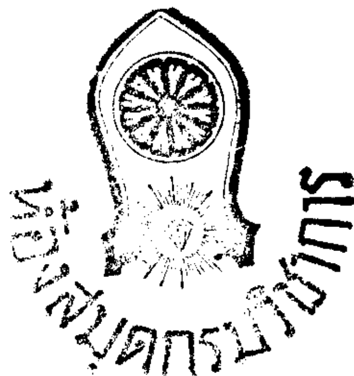
๒๙. นางสุชาดา วัยวุฒิ กรรมการ
๓๐. นายสมเจตน์ กาฬดิษย์ กรรมการ
๓๑. นางเพชราภรณ์ รื่นรมย์ กรรมการ
๓๒. นางอัมพร แต้มทอง กรรมการ
๓๓. นายอุทัย ไชยกลาง กรรมการ
๓๔. นางวันเพ็ญ สุทธากาศ กรรมการและเลขานุการ
๓๕. นางปรานี ปราบริปู กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๖. นางสาวเพ็ญศิริ กัลยาณมิตร กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๗. นางบุษบา ตระกูลสัจจาวัตร กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๘. นางสุดฤทัย มุขยวงศา กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ออกแบบรูปเล่มและร่างภาพประกอบ

นายสมเจตน์ กาฬดิษย์

ผู้วาดภาพประกอบฉบับเป็นต้นแบบจริง

นายวิชัย เอียประเสริฐ (กลุ่มบ้านเด็ก)

 พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว นายพะนอม แก้วกำเนิด ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๓๕

หนังสือภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ มี ๖ เล่ม ดังนี้

๑. หนังสือเรียนภาษาไทย ป.๓ เล่ม ๑
๒. หนังสือเรียนภาษาไทย ป.๓ เล่ม ๒
๓. คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ป.๓ เล่ม ๑
๔. คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ป.๓ เล่ม ๒
๕. แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.๓ เล่ม ๑
๖. แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.๓ เล่ม ๒

